

**STRATEGIA TERYTORIALNA
OBSZARU PROWADZENIA POLITYKI
TERYTORIALNEJ LIPNA**

Ver. 1

Spis treści

1.	Wstęp	4
2.	Synteza diagnozy wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych	4
2.1.	Zasięg przestrzenny i sieć osadnicza	4
2.2.	Informacje fizycznogeograficzne. Ochrona przyrody	6
2.3.	Turystyka	8
2.4.	Transport	8
2.4.1.	Sieć transportowa	8
2.4.2.	Drogi rowerowe.....	10
2.5.	Demografia	11
2.6.	Przedsiębiorczość	13
2.7.	Bezrobocie rejestrowane	14
2.8.	Pomoc społeczna i świadczenia na rzecz rodziny	16
2.9.	Opieka zdrowotna	17
2.10.	Opieka żłobkowa	18
2.11.	Wychowanie przedszkolne (w tym identyfikacja gmin spełniających warunek dostępowy wsparcia w zakresie infrastruktury wychowania przedszkolnego)	18
2.12.	Kształcenie ogólne (w tym identyfikacja gmin spełniających warunek dostępowy wsparcia w zakresie infrastruktury edukacyjnej bazy sportowej)	20
2.13.	Szkoły podstawowe i jakość kształcenia na poziomie szkoły podstawowej	21
2.14.	Szkoły ponadpodstawowe i jakość kształcenia na poziomie szkoły ponadpodstawowej.....	24
2.14.1.	Szkoły ponadpodstawowe maturalne	24
2.14.2.	Szkoły ponadpodstawowe zawodowe	25
2.15.	Lokalne instytucje kultury	25
2.16.	Odnowa przestrzeni publicznych	26
2.17.	Gospodarka wodno-ściekowa	26
2.18.	Poprawa efektywności energetycznej, redukcja emisji zanieczyszczeń i adaptacja do zmian klimatu	27
2.19.	Analiza potrzeb w zakresie wsparcia administracyjnego	29
2.20.	Podsumowanie (identyfikacja najważniejszych problemów/ potrzeb rozwojowych obszaru, jako podstawy programowania interwencji w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego).....	29
3.	Identyfikacja obszarów charakteryzujących się trudną sytuacją społeczno-gospodarczą, tj. wykazujących negatywną sytuację społeczno-gospodarczą, gmin zagrożonych trwałą marginalizacją i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze.....	30
4.	Wizja rozwoju obszaru – oczekiwany wynik realizacji działań planowanych w ramach Polityki Terytorialnej	31
5.	Opis wsparcia obszarów charakteryzujących się trudną sytuacją społeczno-gospodarczą	32
6.	Cele rozwojowe obszaru realizowane poprzez wsparcie w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego	34
6.1.	Opis realizacji celów	34
6.2.	Drzewo ustaleń.....	37
7.	Oczekiwane wskaźniki produktu i rezultatu realizacji strategii.....	38
8.	Wskazanie zgodności planowanej interwencji z dokumentami programowymi (funduszami), do których zamierza się aplikować o finansowanie wsparcia	42
9.	Lista projektów podstawowych (wraz z informacją na temat sposobu ich wyboru oraz powiązania z innymi projektami)	46
9.1.	Tryb i zasady naboru projektów	46
9.2.	Uzasadnienie wyboru projektów poprzez wykazanie zgodności projektów z potrzebami rozwojowymi danego obszaru	48

9.3.	Uzasadnienie wyboru projektów w oparciu o preferencje określone dla poszczególnych obszarów wsparcia	50
9.4.	Wykaz wybranych projektów do wsparcia wraz z ich charakterystyką	56
9.5.	Lista projektów rezerwowych	64
10.	Plan wdrożeniowy dla realizacji strategii	66
11.	Plan finansowy wraz z określeniem źródeł finansowania projektów	70
12.	Opis procesu zaangażowania partnerów zewnętrznych	79
13.	Sprawozdanie z konsultacji społecznych	80
14.	System monitorowania strategii terytorialnej	80

1. Wstęp

Niniejszy dokument strategii terytorialnej sporządzony został w celu realizacji IIT (Innego Instrumentu Terytorialnego) na Obszarze Prowadzenia Polityki Terytorialnej Lipna (dalej OPPT Lipna), na podstawie *art. 36 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027*¹. Zgodnie z przytoczonym artykułem, strategia terytorialna opracowywana jest przez gminę, powiat lub ich partnerstwo w wybranej formie współpracy jednostek samorządu terytorialnego. Na obszarze OPPT Lipna zawiązane zostało Stowarzyszenie na rzecz Gmin i Powiatu Lipnowskiego „Wspólnie dla przyszłości”, do którego poprzez podjęcie uchwały w sprawie przystąpienia jako członka zwyczajnego do Stowarzyszenia na rzecz Gmin i Powiatu Lipnowskiego „Wspólnie dla przyszłości”, przystąpiły wszystkie gminy powiatu lipnowskiego oraz samorząd powiatu.

Strony stowarzyszenia:

- Powiat Lipnowski
- Miasto Lipno
- Miasto i Gmina Skępe
- Gmina Lipno
- Miasto i Gmina Dobrzyń nad Wisłą
- Gmina Wielgie
- Gmina Chrostkowo
- Gmina Bobrowniki
- Gmina Kikół
- Gmina Tłuchowo

Dokument ten będzie narzędziem do wspólnego realizowania polityki terytorialnej, na podstawie którego możliwe będzie uzyskanie wsparcia na projekty przewidziane do realizacji na okres perspektywy finansowej 2021-2027, przy współfinansowaniu ze środków UE (z różnych funduszy). W tym aspekcie bardzo ważnym źródłem wsparcia będą *Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027*, określające zakres i obszary wsparcia z poziomu samorządu województwa – w tym w zakresie polityki terytorialnej, która rozumiana jest jako forma podejścia do prowadzenia rozwoju województwa zakładającego różnicowanie działań wobec poszczególnych jego obszarów, uwzględniając ich rolę i znaczenie w systemie społeczno-gospodarczym województwa. Idea polityki terytorialnej w okresie programowania 2021-2027 oraz poziomy jej realizacji przedstawione zostały szerzej w *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku. Strategia Przyspieszenia 2030+*².

2. Synteza diagnozy wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych

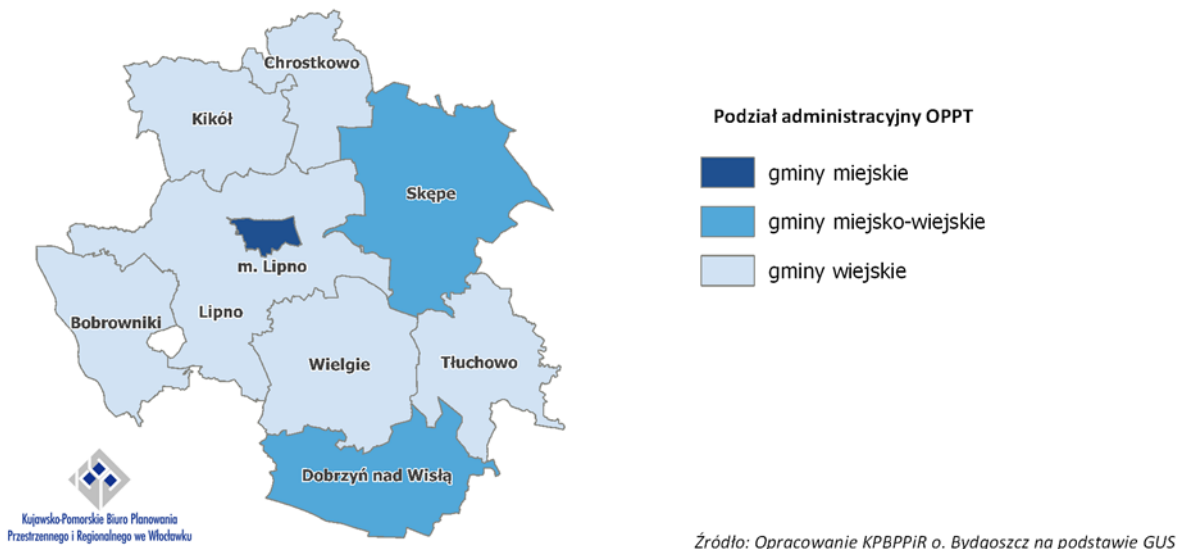
2.1. Zasięg przestrzenny i sieć osadnicza

OPPT Lipna położony jest we wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Terytorialnie obejmuje 9 gmin powiatu lipnowskiego, w tym 1 miejską (Lipno), 2 miejsko-wiejskie (Dobrzyń nad Wisłą i Skępe) oraz 6 wiejskich (Bobrowniki, Chrostkowo, Kikół, Lipno, Tłuchowo, Wielgie). Obszar zajmuje powierzchnię 1016 km².

¹ Dz.U. 2022 poz. 1079

² przyjętej uchwałą nr XXVIII/399/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2020 r.

Mapa. Zasięg przestrzenny OPPT

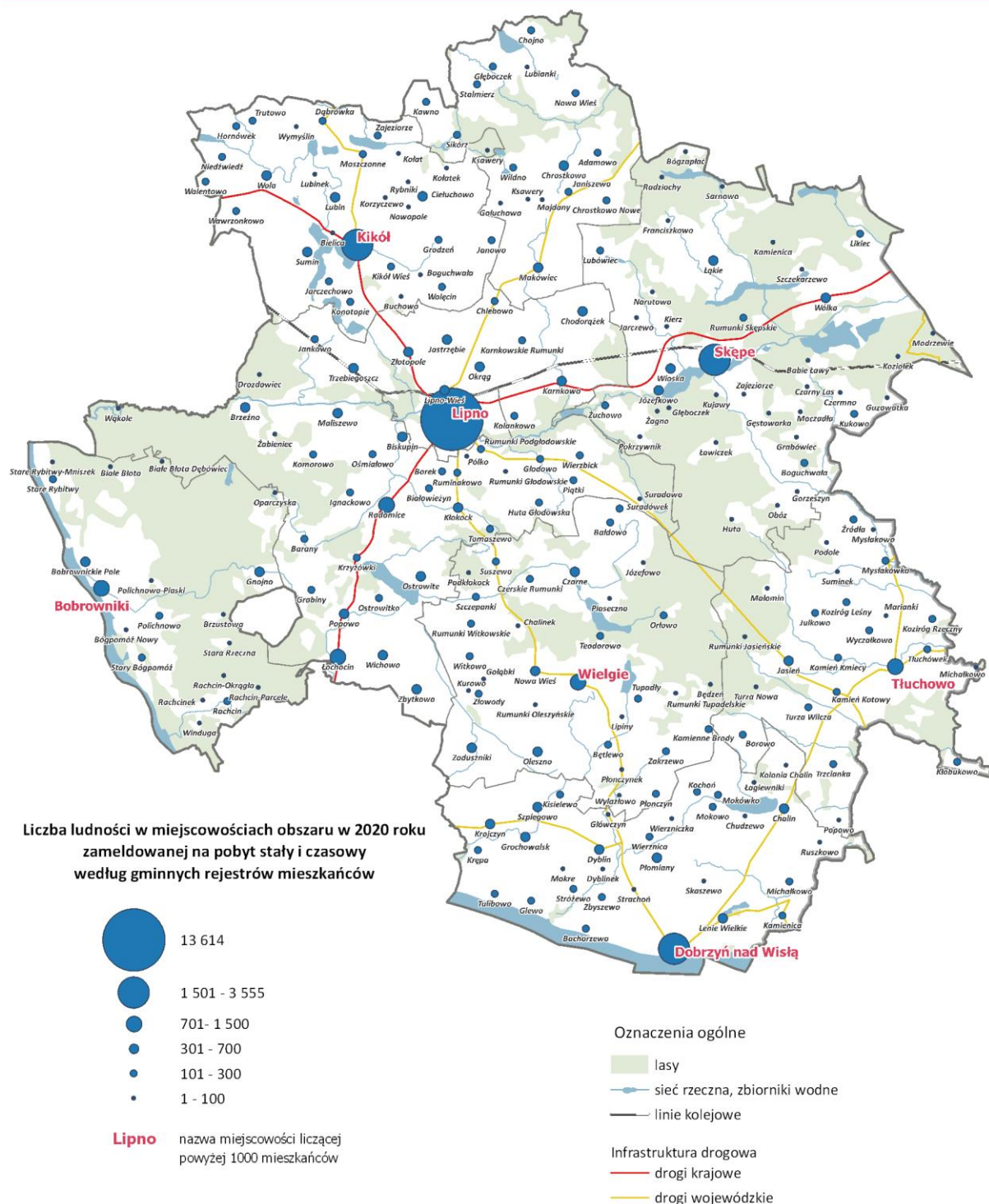

Sieć osadniczą³ OPPT stanowią 234 zamieszkane miejscowości, w tym miasto Lipno skupiające łącznie ok. 13,6 tys. osób (20,8% mieszkańców obszaru). Najwięcej miejscowości położonych jest na terenie gminy wiejskiej Lipno (43), najmniej zaś na terenie gminy Chrostkowo, które stanowią odpowiednio największą i najmniejszą pod względem powierzchni gminę na obszarze OPPT. Poza wspomnianym miastem Lipno, liczbą mieszkańców wynoszącą powyżej 1 tys. osób, cechuje się 6 miejscowości (Bobrowniki, Dobrzyń nad Wisłą, Kikół, Skępe, Tłuchowo, Wielgie), będących jednocześnie siedzibami gmin. Jedynie w gminie wiejskiej Lipno i w gminie Chrostkowo miejscowości tej grupy wielkościowej nie odnotowano. Ponadto w gminie Chrostkowo siedziba gminy nie jest największą miejscowością. Ustępuje ona miejsca miejscowości Makówiec liczącej 484 osoby (podczas, gdy liczba mieszkańców miejscowości Chrostkowo wynosi 387). Liczba miejscowości małych i bardzo małych, liczących poniżej 100 mieszkańców wynosi 91 (a więc aż 38,7% ogółu), a zamieszkuje je łącznie 5,0 tys. osób (zaledwie 7,7% mieszkańców obszaru). Stan ilościowy miejscowości o liczbie mieszkańców w przedziale od 101 do 300 wynosi 95, zaś w przedziale od 301 do 700 mieszkańców 39. Miejscowości znajdujące się we wspomnianych przedziałach ludnościowych zamieszkiwane są kolejno przez 26,8% i 24,9% wszystkich mieszkańców obszaru.

Między gminami OPPT identyfikuje się występowanie silnych powiązań społeczno-gospodarczych, gdyż miasto Lipno pełni rolę ośrodka ponadlokalnego, obsługującego zarówno mieszkańców miasta, jak i całego powiatu lipnowskiego (m.in. obsługa z zakresu administracji powiatowej i instytucji jej podległych). Obsługa mieszkańców na poziomie lokalnym (m.in. z zakresu opieki przedszkolnej, szkolnictwa podstawowego, opieki zdrowotnej poziomu podstawowego) realizowana jest w siedzibach gmin Bobrowniki, Chrostkowo, Dobrzyń nad Wisłą, Kikół, Skępe, Tłuchowo, Wielgie.

³ Zgodnie z danymi z gminnych rejestrów mieszkańców

Mapa. Liczba ludności w miejscowościach OPPT

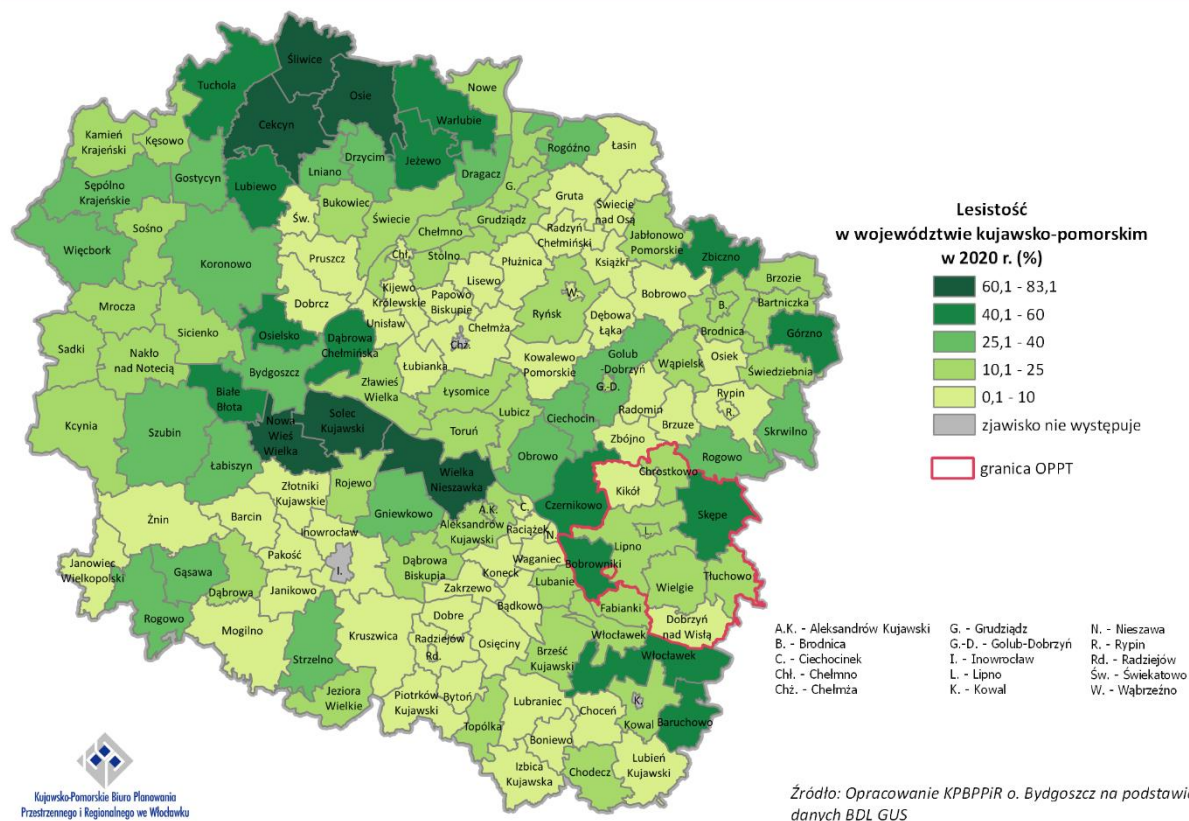

2.2. Informacje fizycznogeograficzne. Ochrona przyrody

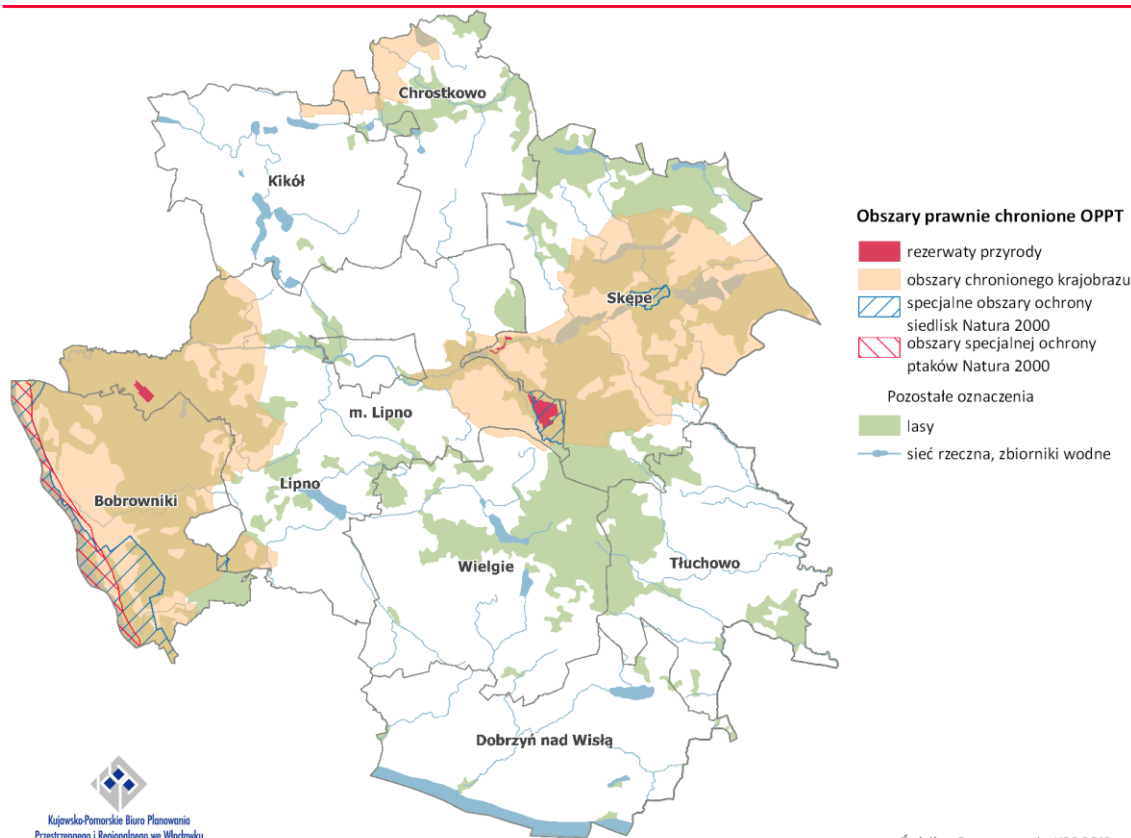
Pod względem fizycznogeograficznym OPPT Lipna znajduje się w obrębie 4 mezoregionów, tj. Kotliny Płockiej, Kotliny Toruńskiej, Pojezierza Dobrzyńskiego i Równiny Urszulewskiej, przy czym ponad 90%

jego powierzchni położona jest w zasięgu Pojezierza Dobrzyńskiego. W efekcie w krajobrazie OPPT dominuje wysoczyzna morenowa płaska i falista porozcinana rynnymi, której towarzyszy pradolina oraz równina sandrowa. Warunki glebowe w granicach OPPT i ich przydatność dla rolnictwa są zróżnicowane. Sama wysoczyzna zbudowana jest z gliny morenowej, na której wykształciły się gleby płowe o różnych klasach bonitacyjnych i warunkach do prowadzenia gospodarki rolnej. Gleby pozostałych form reprezentowane są przez stosunkowo dobre mady występujące na równinie zalewowej i terasach rzecznych, czy słabe gleby bielcowe i rdzawe wykształcone na piaszczystych utworach teras pradolinnych i równiny sandrowej, obecnie po części zajętej przez lasy. Powierzchnia gruntów leśnych (lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną) wynosi 237,7 km² zaś wskaźnik lesistości stanowi 23,1% i jest niewiele niższy od średniej wartości wojewódzkiej (23,5%). Zgodnie z Mapą Podziału Hydrograficznego Polski sumaryczna liczba jezior w OPPT jest stosunkowo niska i wynosi 40 spośród 1069 zidentyfikowanych na terenie województwa. Poza licznymi mniejszymi ciekami przez OPPT przepływa rzeka Mień będącą dopływem Wisły. Ochroną prawną objęte jest 28,0% powierzchni obszaru (nie uwzględniając tu obszarów Natura 2000). Do najważniejszych obszarowych form ochrony znajdujących się całościowo lub częściowo w zasięgu OPPT Lipna zalicza się: 4 rezerваты przyrody, 3 obszary chronionego krajobrazu oraz 4 obszary Natura 2000 (w tym 1 obszar specjalnej ochrony ptaków oraz 3 specjalne obszary ochrony siedlisk).

Mapa. Lesistość w gminach województwa kujawsko-pomorskiego

Mapa. Obszary prawnie chronione w OPPT

2.3. Turystyka

Atrakcyjność turystyczną OPPT Lipna determinują głównie walory przyrodnicze obszaru w postaci kilku jezior oraz zwarte kompleksy lasów, które to w przyszłości stanowić mogą fundament do rozwoju turystyki pobytowej, czy też turystyki kwalifikowanej. Obecne walory kulturowe w postaci zespołów pałacowo-parkowych i obiektów architektury sakralnej z uwagi na niezbyt wysokie wartości architektoniczne (poza zespołem klasztornym w Skępem), nie mają szczególnego znaczenia w skali województwa, czy kraju. W efekcie ich zasięg oddziaływania jest stosunkowo niewielki, a możliwości generowania ruchu turystycznego w znacznej skali mocno ograniczone. Niemniej nie powinno się rezygnować z ich promowania, nie tylko wśród osób przyjezdnych, ale i wśród samych mieszkańców obszaru. Niski stopień rozpoznawalności atrakcji turystycznych sprawił, że infrastruktura turystyczna rozwinięta jest na słabym poziomie. Liczba obiektów noclegowych, podobnie jak liczba szlaków turystycznych (pieszych, rowerowych) jest dość niska. Wobec tego odpowiedzią na problem postrzegania atrakcyjności obszaru powinno być ukierunkowanie na rozwój infrastruktury oraz tworzenie nowych miejsc rekreacji i atrakcji turystycznych.

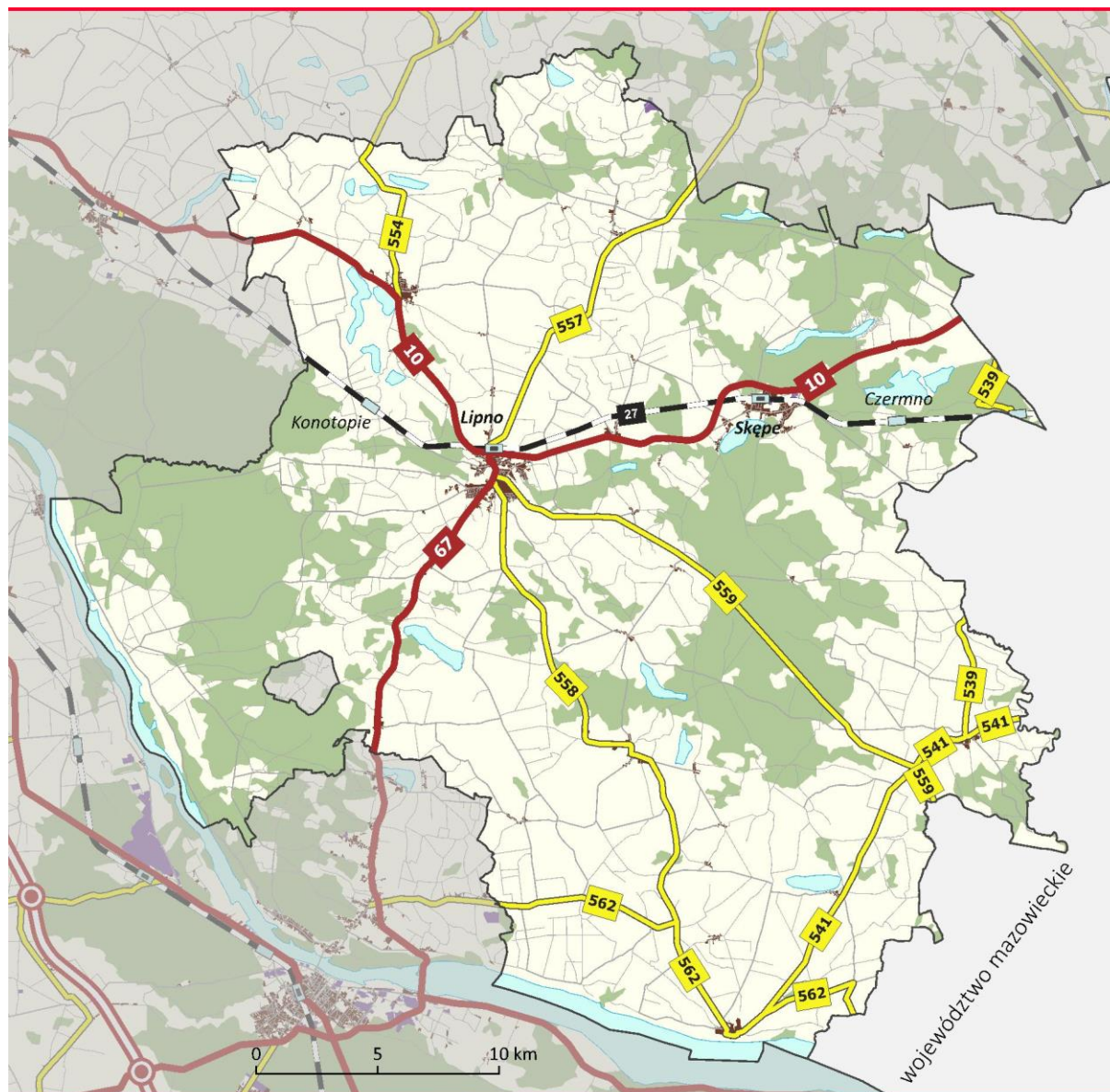
2.4. Transport

2.4.1. Sieć transportowa

Pod względem infrastruktury transportowej przez omawiany teren przebiega szereg szlaków drogowych o charakterze dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych, a w przypadku infrastruktury kolejowej – linia kolejowa w relacji Toruń Wschodni – Nasielsk, wzmacniających powiązania społeczno-gospodarcze obszaru. Za główny element sieci drogowej należy uznać drogi krajowe o numerach 10 (Szczecin – Bydgoszcz – Toruń – Lipno – Warszawa) i 67 (Lipno – Włocławek). Najważniejszą z nich jest niewątpliwie droga krajowa nr 10, która jest istotnym szlakiem

transportowym w relacji wschód-zachód łącząc ze sobą aglomeracje Szczecina, Bydgoszczy, Torunia i Warszawy. Odpowiada ona z jednej strony za skomunikowanie obszaru ze stolicami województwa (Toruniem, a dalej Bydgoszczą), z drugiej natomiast, stanowi główną oś transportową w tej relacji dla północnej części obszaru. Ważnym elementem sieci transportowej obszaru jest DK67. Jej zadaniem jest skomunikowanie terenu z miastem Włocławek i powiatem włocławskim. Jest to zarazem główny korytarz transportowy w relacji północ-południe komunikujący miasto Lipno z południową częścią gminy wiejskiej Lipno. Poza drogami krajowymi przez omawiany obszar przebiegają drogi wojewódzkie o numerach 539 (Blinno – Tłuchowo), 541 (Lubawa – Dobrzyń nad Wisłą), 554 (Sierakowo – Kikół), 557 (Lipno – Rypin), 558 (Lipno – Dyblin), 559 (Lipno – Płock) i 562 (Płock – Szpetal Górny). Za kluczowe, pod względem obsługi omawianego obszaru, uznać należy DW554, DW557, DW558 i DW559, które z racji swojego układu (rozchodzą się promieniście od Lipna) pozwalają na obsługę podróży do miasta powiatowego z terenu niemal wszystkich gmin w OPPT (za wyjątkiem gminy Bobrowniki znajdującej się w południowo-zachodniej jego części). Poza tą funkcją każda z nich zapewnia również możliwość podróży poza granice omawianego obszaru (np. w kierunku Golubia-Dobrzynia, Rypina czy też Płocka). Pozostałe drogi wojewódzkie (DW539 i DW541) mają zdecydowanie mniejsze znaczenie. Co ważne, sieć dróg wojewódzkich w OPPT rozkłada się stosunkowo równomiernie, z jednym wyjątkiem. Mowa tutaj o obszarze gminy Bobrowniki, gdzie ruch (w tym potencjalny ruch pojazdów ciężkich), z uwagi na brak dróg krajowych i wojewódzkich, kanalizowany jest na drogi powiatowe i gminne. W pozostałych przypadkach infrastruktura drogowa zarządzana przez samorządy powiatowe i gminne spełnia w głównej mierze funkcję korytarzy dostępowych do dróg wyższego rzędu. Analizując sytuację infrastruktury kolejowej należy zaznaczyć, iż przez omawiany obszar przebiega linia kolejowa nr 27 (Toruń Wschodni – Sierpc – Nasielsk), w ciągu której znajdują się dwie stacje kolejowe (Lipno i Skępe) oraz dwa przystanki osobowe (Czermno, Konotopie). Poza infrastrukturą drogową i kolejową przez teren omawianego obszaru przebiega Międzynarodowa Droga Wodna E40 łącząca Morze Bałtyckie z Morzem Czarnym (rzeka Wisła), jednakże w obecnym stanie pełni głównie funkcję turystyczną i rekreacyjną.

Mapa. Najważniejsze elementy sieci transportowej OPPT

Infrastruktura transportowa w OPPT
stan na VII 2022 r.

infrastruktura drogowa:	infrastruktura kolejowa:	inne oznaczenia:
drogi krajowe	linie kolejowe	wody powierzchniowe
drogi wojewódzkie	punkty obsługi pasażerskiej na liniach kolejowych wykorzystywanych w ruchu pasażerskim	lasy
drogi powiatowe	stacje kolejowe	pozostałe obszary
drogi gminne	przystanki kolejowe	obszary antropogeniczne:
		mieszkaniowe
		przemysłowe

2.4.2. Drogi rowerowe

Drogi rowerowe coraz częściej stają się nieodzownym elementem krajobrazu zarówno miejskiego, jak i wiejskiego. Coraz częściej zauważa się także wzrost wykorzystania roweru jako środka transportu i turystyki. Coraz powszechniejsze wykorzystywanie roweru wymaga dalszego rozwoju bezpiecznej i funkcjonalnej infrastruktury komunikacyjnej dedykowanej temu środkowi transportu. Infrastruktury,

która z jednej strony przyczyni się do ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza, a z drugiej wywoła impuls do rozwoju i promowania aktywnych form mobilności. Problemem obszaru jest jednak niewystarczający rozwój infrastruktury rowerowej, co wpływa ograniczająco na wykorzystanie roweru jako środka transportu. W związku z tym dostrzega się potrzebę realizacji kompleksowych działań na rzecz wsparcia rozwoju infrastruktury rowerowej, infrastruktury zintegrowanej z drogami rowerowym (m.in. wiat postojowych, parkingów, stojaków rowerowych, systemów zabezpieczających, oznaczeń poziomych, tablic informacyjnych, oświetlenia oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego BRD), a także działań informacyjno-promocyjnych podnoszących świadomość mieszkańców w zakresie odpowiedzialności społecznej za jakość środowiska naturalnego, a także efekty podejmowanych działań.

W zakresie rozwoju transportu rowerowego na terenie województwa identyfikuje się 3 największe potrzeby związane z infrastrukturą rowerową. Są to potrzeby związane z: likwidacją luk w istniejącej sieci infrastruktury rowerowej, potrzeby infrastrukturalne na obszarach miejskich, w tym także potrzeby związane z realizacją dróg rowerowych w relacji obszary wiejskie – miasto, w celu zwiększenia dostępu do usług publicznych oraz potrzeby związane z rozwojem infrastruktury rowerowej poprawiającej dostępność do obiektów i atrakcji turystycznych. Budowa kluczowych odcinków dróg rowerowych, które uzupełnią brakujące elementy infrastruktury rowerowej wpłynie przede wszystkim na poprawę ciągłości i zwiększenie spójności sieci dróg rowerowych oraz poprzez odseparowanie ruchu rowerowego od samochodowego przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu drogowego. Spójne, bezpieczne i atrakcyjne trasy rowerowe mogą sprawić, że więcej osób zdecyduje się na wybór roweru jako środka transportu, co przełoży się m.in. na poprawę jakości powietrza i ogólny stan zdrowia mieszkańców. Inwestycje na obszarach miejskich umożliwią szybszą jazdę na długich odcinkach miejskich, bezpieczny i wygodny wyjazd z miasta, a także umożliwią skuteczniejsze połączenie miasta z obszarami podmiejskimi. Budowa ścieżek prowadzących do atrakcji turystycznych sprzyjać będzie rozwojowi funkcji turystycznej na terenie obszaru, a także przyczynić się może do wzrostu lokalnego potencjału gospodarczego.

Na terenie OPPT Lipna identyfikuje się głównie potrzeby związane z likwidacją luk w istniejącej sieci infrastruktury pieszo-rowerowej oraz niedobory związane z brakiem małej infrastruktury towarzyszącej drogom rowerowym. Budowa kluczowych odcinków dróg rowerowych wpłynie przede wszystkim na zwiększenie spójności sieci dróg rowerowych i poprawę bezpieczeństwa ruchu.

2.5. Demografia

Według danych GUS OPPT Lipna na koniec roku 2020 zamieszkiwany był przez 65,5 tys. osób (3,2% ludności województwa). W okresie ubiegłej dekady (2010-2020) liczba jego mieszkańców spadła o 3,2% (tracąc relatywnie więcej mieszkańców, niż przeciętnie całe województwo – 1,8%). Spadek miał miejsce zarówno na obszarach miast, jak i na obszarach wiejskich (łącznie wyniósł 2,2 tys. osób) – przy czym w miastach był on nieco większy. Zdecydowana większość mieszkańców zamieszkiwała obszary wiejskie (69,6%), a ich udział w okresie 2010-2020 wzrósł o 0,8 pkt proc. (co było wynikiem mniejszego ubytku ludności wiejskiej w stosunku do ludności miejskiej). Gminy OPPT Lipna cechują się dużym zróżnicowaniem pod względem liczby mieszkańców. W roku 2020 najwięcej osób mieszkało w gminie miejskiej Lipno (14,3 tys. – koncentrując 21,8% mieszkańców OPPT), natomiast najmniej w gminie Chrostkowo (2,9 tys. – 4,4%).

Spośród 9 gmin w granicach OPPT aż 8 zanotowało spadek liczby mieszkańców w okresie 2010-2020 (największy wystąpił w gminach Dobrzyń nad Wisłą i Chrostkowo – na poziomie 6,5%), natomiast gmina wiejska Lipno jako jedyna zanotowała wzrost (o 1,6%). Biorąc pod uwagę dalszy trend rozwoju demograficznego OPPT Lipna wynikający z prognozy demograficznej GUS na lata 2017-2030, to należy spodziewać się dalszego spadku liczby mieszkańców. W roku docelowym prognozy populacja OPPT

wynosić ma 63,9 tys. mieszkańców, co oznaczałoby spadek na poziomie 2,9% w stosunku do roku 2020⁴.

W strukturze wieku mieszkańców OPPT Lipna obserwuje się zmiany przejawiające się spadkiem udziału mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (z 22,4% do 19,0% w okresie 2010-2020) oraz produkcyjnym (z 63,1% do 61,9%) przy intensywnym wzroście udziału grupy poprodukcyjnej (z 14,5% do 19,1%) – co oznacza, iż społeczeństwo obszaru się starzeje.

W wyniku zmian demograficznych spowodowanych postępującym zjawiskiem starzenia się społeczeństwa można zaobserwować coraz większe potrzeby w zakresie wsparcia seniorów. Wsparcie to wymaga szeroko zakrojonych działań mających na celu pomoc osobom starszym w codziennym życiu, w integracji ze społeczeństwem oraz przeciwdziałaniu marginalizacji i wykluczeniu społecznemu. Rosnąca populacja osób starszych zmienia także popyt na usługi medyczne i opiekę społeczną. Niezbędny jest rozwój usług związanych z szeroko pojętą opieką senioralną, w tym wzmacnianie kadr pomocy i integracji społecznej (pielęgniarki środowiskowe, opiekunowie medyczni, opiekunowie osób starszych, opiekunowie w miejscu zamieszkania) oraz rozwój struktur instytucji ją prowadzących. Rosnąca skala potrzeb będzie wymagała także zmian instytucjonalnych. Potrzebne będą dzienne domy pobytu dla seniorów, centra usług środowiskowych, ale także wszelkie zdeinstytucjonalizowane formy opieki nad osobami starszymi. Ważne będzie także kształtowanie jak najbardziej przyjaznych dla seniorów i bezpiecznych przestrzeni publicznych. Istotnym aspektem będzie aktywizacja społeczna ludności starszej, mająca na celu aktywne zagospodarowanie wolnego czasu i sprzyjająca pozostawaniu w zdrowiu fizycznym i psychicznym (w tym poprzez kluby seniora, warsztaty terapii zajęciowej czy specjalistyczne projekty adresowane do osób starszych). Istnieje także potrzeba upowszechniania systemu opieki zdalnej, związanej z kontrolą stanu zdrowia i umożliwiającej szybkie wezwanie pomocy. Obecnie do najpopularniejszych form opieki zdalnej zalicza się tzw. bransoletki życia, czyli noszone na nadgarstku mobilne urządzenia do przywoływania pomocy wyposażone m.in. w przycisk SOS oraz czujnik upadku. Realizatorem zadań z zakresu polityki społecznej na poziomie województwa jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu (ROPS). Na poziomie gminnym za zadania ukierunkowane na ludność wymagającą wsparcia odpowiedzialne są Ośrodki Pomocy Społecznej.

Liczba mieszkańców OPPT w wieku poprodukcyjnym według stanu na rok 2020 wynosiła 12,5 tys. Populacja tej grupy dynamicznie wzrasta, co potwierdza zmiana o 27,9% w okresie 2010-2020 (przyrost o 2,7 tys. osób). Według przytoczonej powyżej prognozy demograficznej proces starzenia się ludności OPPT Lipna będzie się pogłębiał – czego skutkiem będzie m.in. wzrost liczby mieszkańców w grupie poprodukcyjnej do 14,9 tys. w roku 2030 (stanowiącej wtenczas 23,4% ogółu ludności). Zmiany zajdą także w grupie mieszkańców w wieku 80+, których populacja w okresie 2020-2030 zwiększy się o blisko 18% i docelowo wynosić ma 2,8 tys. osób.

Wśród niekorzystnych zmian demograficznych należy wyróżnić kurczącą się populację mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym. W roku 2020 ich liczba wynosiła 12,4 tys., zmniejszając się w okresie 2010-2020 o 18,1% (spadek o 2,7 tys. – przeciwny kierunek w stosunku do ludności w wieku poprodukcyjnym). Według prognozy demograficznej w obecnej dekadzie należy się spodziewać dalszego spadku liczby mieszkańców w tej grupie – do poziomu 11,5 tys. osób w roku 2030 (stanowiącej wtenczas 18,0%). Szczególnie niekorzystne spadki dotyczą najmłodszych grup wiekowych. Liczebność grupy dzieci w wieku żłobkowym (0-2 lata) zmniejszyła się w okresie 2010-2020 aż o 26,9% (blisko 660 osób), natomiast grupy dzieci w wieku przedszkolnym o 11,2% (blisko 340 osób).

Na OPPT Lipna obserwuje się pogarszanie się wskaźnika przyrostu naturalnego, spowodowane wyhamowaniem współczynnika urodzeń (co oznacza wolniejszą reprodukcję) oraz rosnącymi wartościami współczynnika zgonów (co oznacza większą umieralność mieszkańców) – niemniej jednak dynamika wzrostu zgonów jest wolniejsza, aniżeli dynamika spadku współczynnika urodzeń.

⁴ W porównaniu ze stanem liczby ludności na rok 2020 przewidzianym w prognozie.

Saldo migracji w okresie 2010-2020 przyjmowało wartości ujemne, co oznacza, że więcej osób wymeldowało się, aniżeli zameldowało na terenie OPPT na pobyt stały⁵. W bilansie migracyjnym za okres 2016-2020 OPPT stracił z tego powodu łącznie ok. 1,3 tys. mieszkańców, natomiast w ciągu całej dekady (nie wliczając roku 2015) ok. 2,2 tys. Tempo utraty mieszkańców w wyniku migracji wzrosło, o czym świadczy spadek wartości średniorocznego salda migracji z poziomu -192 osób w okresie 2010-2014 do -253 osób w okresie 2016-2020.

Tabela. nr 1 Liczba ludności i struktura ekonomicznych grup wieku w 2010 r. i 2020 r.

Jednostka	Liczba mieszkańców (osoby)		Udział mieszkańców według poszczególnych grup wiekowych (%)						
			przedprodukcyjny		produkcyjny		poprodukcyjny		
	2010	2020	2010	2020	2010	2020	2010	2020	
OPPT Lipna	67 619	65 450	22,4	19,0	63,1	61,9	14,5	19,1	
Gminy	Bobrowniki	3 110	3 093	24,0	18,6	63,7	65,0	12,4	16,4
	Chrostkowo	3 050	2 851	22,4	18,8	61,9	61,0	15,6	20,1
	Dobrzyń nad Wisłą	8 031	7 505	20,8	17,9	64,2	62,0	14,9	20,1
	Kikót	7 345	7 050	22,9	19,4	62,9	62,4	14,2	18,1
	Lipno (miejska)	15 089	14 283	20,4	17,5	64,8	60,6	14,8	21,9
	Lipno (wiejska)	11 642	11 830	23,9	20,5	62,2	63,0	13,9	16,6
	Skępe	7 831	7 470	22,8	18,4	62,1	61,2	15,0	20,5
	Tłuchowo	4 724	4 656	24,3	20,3	60,9	61,9	14,8	17,8
	Wielgie	6 797	6 712	23,4	20,4	62,7	62,0	13,9	17,6
Województwo kujawsko-pomorskie	2 098 711	2 061 942	19,4	18,0	64,7	59,9	16,0	22,1	

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie BDL GUS

2.6. Przedsiębiorczość

Na terenie OPPT Lipna w 2020 r. funkcjonowało 5 315 podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON (2,5% wszystkich podmiotów działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego). W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców dawało to wartość 81,2 podmiotów, co stanowiło tylko 79,8% wartości wskaźnika dla całego regionu i 66,6% wartości dla kraju. Wskaźnik ten w latach 2010-2020 cechował się przeciętnym wzrostem wartości na tle całego województwa.

Wartości liczby podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1 tys. mieszkańców w poszczególnych gminach wchodzących w skład OPPT cechują się bardzo dużą rozpiętością – od wartości bardzo niskich, nieprzekraczających 70,0 w gminach Dobrzyń nad Wisłą, Chrostkowo, wiejskiej Lipno i Wielgie, do maksymalnej wartości znacznie dystansującej pozostałe gminy 111,5 podmiotów na 1 tys. osób w gminie miejskiej Lipno (15. pozycja w kujawsko-pomorskim i jedyna gmina z terenu tego OPPT, w której wartość wskaźnika przekraczała średnią wojewódzką).

Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na terenie OPPT w 2020 r. wynosiła 4 169. Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym osiągnęła wartość 10,3, co stanowiło 82,2% wartości dla województwa i 70,4% wartości

⁵ Analizowano migracje na pobyt stały w ujęciu gminnym zarówno w ruchu wewnętrznym jak i zagranicznym – co oznacza, że liczone są także migracje pomiędzy jednostkami w obrębie analizowanego obszaru. Jednocześnie z uwagi na brak danych w Banku Danych Lokalnych GUS o migracjach długookresowych za rok 2015, w niniejszej analizie pominięto tenże rok.

dla kraju. Wskaźnik ten dla analizowanego OPPT w latach 2012-2020 cechował się przeciętnym wzrostem wartości na tle całego regionu.

Na poziomie poszczególnych gmin wchodzących w skład OPPT najwyższymi wartościami wskaźnika liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym, podobnie jak w przypadku ogólnego wskaźnika przedsiębiorczości, cechowała się gmina miejska Lipno (13,3; jako jedyna z analizowanego OPPT uzyskała wskaźnik wyższy niż średnio w województwie), ale także gmina Skępe dla której wskaźnik był tylko nieznacznie niższy od średniej dla całego regionu (wynosił 12,3). Najniższa wartość (10. najniższa wartość w regionie) występowała w gminie Dobrzyń nad Wisłą (7,5). W pozostałych gminach wartość wskaźnika kształtowała się między 9,9 osób fizycznych na 100 osób w wieku produkcyjnym w gminie Tłuchowo do 8,4 osób fizycznych na 100 osób w wieku produkcyjnym w gminie Chrostkowo.

Tabela. nr 2 Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON na terenie OPPT Lipna w 2020 r.

Jednostka	Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON		Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą		
	liczba	na 1 tys. ludności	liczba	na 100 osób w wieku produkcyjnym	
OPPT Lipna	5 315	81,2	4 169	10,3	
Gminy	Bobrowniki	231	74,7	194	9,7
	Chrostkowo	184	64,5	146	8,4
	Dobrzyń nad Wisłą	483	64,4	347	7,5
	Kikót	516	73,2	404	9,2
	Lipno (miejska)	1 592	111,5	1 148	13,3
	Lipno (wiejska)	802	67,8	678	9,1
	Skępe	674	90,2	560	12,3
	Tłuchowo	370	79,5	302	10,5
	Wielgie	463	69,0	390	9,4
Województwo kujawsko-pomorskie	209 750	101,7	154 623	12,5	

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie BDL GUS

Dla wspierania rozwoju przedsiębiorczości - przyciągania nowych inwestorów, a także tworzenia możliwości rozwoju dla obecnie funkcjonujących podmiotów, które mogłyby rozwijać swoją działalność - istotnym jest tworzenie na danym obszarze terenów inwestycyjnych dedykowanych działalności gospodarczej oraz funkcjonowanie infrastruktury biznesowej, w tym m.in. inkubatorów przedsiębiorczości, ośrodków wspierających przedsiębiorczość, świadczącej usługi dla biznesu. Na obszarze analizowanego OPPT wsparcia lokalnym przedsiębiorcom udzielać może Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Gmin Dobrzyńskich Region Południe. Obecnie na analizowanym obszarze dostępny jest nieduży zasób terenów inwestycyjnych znajdujących się głównie na terenie gmin miejskiej i wiejskiej Lipno. OPPT Lipna, podobnie jak całe województwo, kujawsko-pomorskie znajduje się w obszarze działania Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

2.7. Bezrobocie rejestrowane

W 2021 r. na terenie OPPT Lipna były 2 883 zarejestrowane osoby bezrobotne. Poziom bezrobocia na analizowanym obszarze, mimo stałego spadku, przyjmuje jedne z najwyższych wartości w województwie - stopa bezrobocia rejestrowanego w 2021 r. wynosiła 13,0%, kiedy dla województwa kształtowała się na poziomie 7,7%.

W strukturze grupy zarejestrowanych osób bezrobotnych na analizowanym OPPT występuje szereg grup wymagających szczególnego wsparcia na rynku pracy⁶. OPPT Lipna charakteryzuje się wysokim udziałem bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym – w 2021 r. wynosił on 9,6% przy wartości dla województwa 6,4%. W grupie osób bezrobotnych 756 osób stanowiły kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, co w strukturze wszystkich bezrobotnych stanowiło ponad ¼ (26,2%) oraz ponad ⅓ bezrobotnych kobiet (42,9%), a sam wskaźnik udziału kobiet, które nie podjęły pracy po urodzeniu dziecka w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym przyjmował bardzo wysoką wartość - 4,1%, wobec 2,3% dla województwa. Udział osób długotrwale bezrobotnych⁷ w liczbie osób w wieku produkcyjnym w 2021 r. wynosił 3,3% (2,6% dla regionu), natomiast udział osób długotrwale bezrobotnych w całkowitej liczbie osób bezrobotnych 46,2% (1 331 osób). Wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych przeważały osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (35,9%) oraz z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym I stopnia (25,8%). Bardzo duży udział w grupie osób bezrobotnych stanowiły osoby bez kwalifikacji zawodowych – 46,3% (1 335 osoby). Do grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy należą także osoby bezrobotne do 25. roku życia – w 2021 r. ta grupa bezrobotnych na OPPT obejmowała 13,5% wszystkich osób bezrobotnych (388 osób), co stanowiło stosunkowo duży odsetek wszystkich mieszkańców tego obszaru w wieku 18-24 lata – 7,1% (dla regionu 4,7%). Drugą istotną grupę wiekową stanowią osoby bezrobotne powyżej 50. roku życia, które w 2021 r. obejmowały 22,0% wszystkich zarejestrowanych osób bezrobotnych (635 osób) i 6,2% wszystkich mieszkańców OPPT w tej grupie wiekowej⁸ (dla województwa 4,9%).

Generalnie w gminach wchodzących w skład analizowanego OPPT udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym przyjmuje wysokie wartości na tle pozostałych gmin w województwie – w 2021 r. we wszystkich był wyższy niż przeciętnie w regionie (5,1%). W poszczególnych gminach zakres wartości wskaźnika zawierał się w przedziale od 6,4% w gminie Bobrowniki do aż 9,2% w gminie Dobrzyń nad Wisłą (11. najwyższa wartość wskaźnika wśród wszystkich gmin województwa).

Tabela. nr 3 Bezrobocie rejestrowane na terenie OPPT Lipna w 2010 r. i 2021 r.

Jednostka	Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych (osoby)				Udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym (%)						
	mężczyźni		kobiety		ogółem		mężczyźni		kobiety		
	2010	2021	2010	2021	2010	2021	2010	2021	2010	2021	
OPPT Lipna	3 583	1 119	3 683	1 764	17,0	7,2	15,7	5,1	18,6	9,6	
Gminy	Bobrowniki	199	52	200	75	20,2	6,4	18,8	4,7	21,8	8,6
	Chrostkowo	139	50	141	63	14,8	6,6	13,4	5,2	16,6	8,4
	Dobrzyń nad Wisłą	454	189	458	229	17,7	9,2	16,2	7,6	19,4	11,2
	Kikót	366	115	419	236	17,0	8,0	14,5	4,8	20,0	11,9
	Lipno (miejska)	736	247	662	319	14,3	6,7	14,6	5,4	14,0	8,0
	Lipno (wiejska)	708	168	762	350	20,3	7,0	18,1	4,2	22,9	10,2
	Skępe	411	127	428	168	17,2	6,5	15,7	5,2	19,0	8,2
	Tłuchowo	203	58	241	133	15,4	6,7	13,0	3,7	18,2	10,3
	Wielgie	367	113	372	191	17,3	7,4	16,0	5,1	18,9	10,0
Województwo kujawsko-pomorskie	61 861	25 273	75 696	36 588	10,3	5,1	9,0	3,9	11,7	6,4	

Źródło: Opracowanie KPBPIR o. Bydgoszcz na podstawie BDL GUS

⁶ Opracowano na podstawie danych pochodzących z publikacji „Informacja o bezrobociu w miastach i gminach województwa kujawsko-pomorskiego w 2021 roku” (WUP Toruń) oraz BDL GUS.

⁷ Powyżej 12 miesięcy.

⁸ Kobiety w wieku 50-59 lat i mężczyźni w wieku 50-64 lata.

2.8. Pomoc społeczna i świadczenia na rzecz rodziny

W 2020 r. ze środowiskowej pomocy społecznej korzystało 9 283 mieszkańców OPPT Lipna, zatem ponad 40% mniej niż w 2010 r. Spadek korzystających z pomocy społecznej w OPPT był mniejszy niż przeciętnie w regionie: 41,6% wobec 49,1%. Mimo to, zasięg korzystania z pomocy społecznej nadal utrzymywał się tu na bardzo wysokim poziomie. W 2020 r. udział beneficjentów pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności wyniósł 14,2% (dla województwa 6,0%). Najwyższym odsetkiem korzystających z pomocy społecznej charakteryzują się gminy Wielgie (19,3%), Dobrzyń nad Wisłą (17,6%) oraz Kikót (17,5%). We wszystkich gminach OPPT zasięg korzystania z pomocy społecznej kształtował się na wyższym poziomie niż przeciętnie w województwie.

Do najczęstszych przyczyn przyznania świadczeń z pomocy społecznej na OPPT Lipna należą: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba. W 2020 r. z powodu ubóstwa pomocą społeczną objęte były 2 554 rodziny, zaś ze względu na bezrobocie – 2 219 rodzin, przy czym wartości te są niższe niż w poprzednich latach.

W 2020 r. zasiłek rodzinny otrzymywały 2 983 rodziny z terenu OPPT, a objętych nim było 5 590 dzieci w wieku do 17 lat. Od 2010 r. zauważalny jest znaczny spadek zarówno liczby rodzin korzystających ze świadczenia, jak i liczby dzieci na które rodzice otrzymują tego rodzaju zasiłek, ciągle jednak udział dzieci na które rodzice otrzymują zasiłek w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku był znacznie wyższy niż przeciętna wartość dla województwa (45,0% wobec 26,7%). Najwyższe wartości zanotowano w gminach Wielgie i Skępe (odpowiednio 53,1% i 52,9% - najwyższe wartości w województwie), najniższe zaś w gminie miejskiej Lipno (36,8%).

Tabela. nr 4 Pomoc społeczna i świadczenia na rzecz rodziny w OPPT Lipna.

Jednostka	Udział korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem (%)		Udział dzieci w wieku do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku (%)		
	2010	2020	2010	2020	
OPPT Lipna	23,5	14,2	61,9	45,0	
Gminy	Bobrowniki	27,3	16,7	67,1	40,5
	Chrostkowo	28,6	12,0	63,3	42,6
	Dobrzyń nad Wisłą	23,9	17,6	55,5	48,4
	Kikót	25,2	17,5	61,4	44,1
	Lipno (miejska)	19,0	12,7	52,2	36,8
	Lipno (wiejska)	19,2	7,9	62,7	43,1
	Skępe	22,2	16,5	68,8	52,9
	Tłuchowo	25,1	12,8	66,1	48,7
	Wielgie	34,9	19,3	72,4	53,1
Województwo kujawsko-pomorskie	11,6	6,0	41,9	26,7	

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie danych GUS

Niekorzystne warunki bytowe i uzależnienie od pomocy społecznej, będące następstwem, niezaradności, niskiej aktywności społecznej, braku kwalifikacji zawodowych, niechęci do pracy, czy nałogów są barierami rozwoju trudnymi do przełamania i o tyle niekorzystnymi, że nie dotyczą pojedynczych osób a całych rodzin, czy wręcz społeczności obszaru. Niekorzystne postawy życiowe są dziedziczone, co w konsekwencji powoduje ich powielanie przez kolejne pokolenia. Dlatego niezmiernie istotne jest wspieranie aktywizacji mieszkańców OPPT, a zwłaszcza dzieci i młodzieży, poprzez przekazywanie pozytywnych wzorców, uczenie przedsiębiorczości i samodzielności, rozwijanie

aspiracji, zachęcanie do zdobywania wykształcenia i dobrych kwalifikacji zawodowych, które w dorosłym życiu umożliwią dzieciom i młodzieży życie poza systemem pomocy społecznej.

2.9. Opieka zdrowotna

Bardzo istotne dla rozwoju społecznego jest utrzymywanie dobrego stanu zdrowia ludności. Jest to szczególnie ważne mając na uwadze zachodzący i stale pogłębiający się proces starzenia się społeczeństwa (wzrostu liczby ludności starszej oraz wydłużania się życia), kiedy wraz z wiekiem stan zdrowia pogarsza się, a także w ostatnich latach pogarszający się stan zdrowia psychicznego społeczeństwa. W związku z tym kluczowe jest utrzymywanie wysokiej dostępności oraz poziomu udzielanych świadczeń w ramach opieki zdrowotnej, zwłaszcza w ramach ambulatoryjnej opieki specjalistycznej.

Na terenie OPPT Lipna podstawowa opieka zdrowotna (POZ) w 2021 r. dostępna była we wszystkich gminach. Placówki POZ znajdowały się w 11 miejscowościach (w 3 miastach, w 5 siedzibach gmin wiejskich i 3 innych miejscowościach wiejskich). W każdej z tych miejscowości działał co najmniej jeden gabinet/poradnia lekarska, a w większości z nich dostępny był także co najmniej jeden gabinet/poradnia pielęgniarki POZ.

W 2019 r. na terenie OPPT działały 2 podmioty prowadzące oddziały szpitalne lub inne komórki opieki szpitalnej. Jeden z nich (NZOZ "Szpital Lipno" Utworzony Przez Szpital Lipno Sp. z o.o. w Lipnie) zaliczany jest do tzw. sieci szpitali czyli systemu podstawowego szpitalnego zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej (I stopnia). Realizuje on także działania z zakresu AOS, zapewniając tym samym dostęp do specjalistycznej opieki lekarskiej wszystkim mieszkańcom obszaru. Placówka ta wymaga modernizacji i doposażenia w celu realizacji usług specjalistycznych świadczonych ambulatoryjnie

Na obszarze OPPT funkcjonowały 42 poradnie specjalistyczne działające w ramach ambulatoryjnej opieki specjalistycznej⁹. Obejmowały one 24 rodzaje specjalności z czego najliczniej reprezentowane były poradnie położniczo-ginekologiczne (7 placówek), neurologiczne (4) i chirurgii ogólnej (3). Ponadto działały po dwie poradnie otorynolaryngologiczne, dermatologiczne, kardiologiczne, alergologiczne, reumatologiczne, logopedyczne oraz leczenia bólu (ten rodzaj poradni należy do mniej licznych w regionie). Występowały pojedyncze poradnie: okulistyczna, chirurgii urazowo-ortopedycznej, urologiczna, endoskopii, diabetologiczna, tomografii komputerowej, endokrynologiczna, gruźlicy i chorób płuc, a także cechujące się mniejszą dostępnością w regionie: medycyny sportowej, preluksacyjna, gastroenterologiczna, rezonansu magnetycznego oraz neurochirurgiczna i alergologiczna dla dzieci (działające tylko w kilku powiatach).

Z opieki długoterminowej¹⁰ na analizowanym OPPT w 2019 r. korzystało 75 pacjentów w opiece domowej świadczonej przez pielęgniarkę opieki długoterminowej w domu osoby potrzebującej (oferowało ją 4 świadczeniodawców) oraz 203 pacjentów w opiece stacjonarnej w 2 zakładach opiekuńczo-leczniczych/pielęgniacyjno-opiekuńczych (1 w gminie miejskiej i 1 w gminie wiejskiej Lipno). Na OPPT dostępne były również świadczenia z zakresu opieki paliatywnej i hospicyjnej¹¹ w formie hospicjum domowego, z którego w 2019 r. korzystało 201 pacjentów (2 świadczeniodawców). W zakresie rehabilitacji medycznej¹² na obszarze OPPT 2 świadczeniodawców udzielało świadczeń w formie ambulatoryjnej, 1 świadczeniodawca w formie stacjonarnej (rehabilitacja zaburzeń wieku rozwojowego) oraz 1 świadczeniodawca w formie stacjonarnej (rehabilitacja ogólna i neurologiczna). W ramach opieki psychiatrycznej, zdrowia psychicznego i terapii uzależnień¹³ na OPPT działały 2 poradnie zdrowia psychicznego, 2 poradnie psychologiczne, poradnia leczenia uzależnień i oddział

⁹ <https://basiw.mz.gov.pl/index.html#/visualization?id=3409> (dostęp 26.07.2021 r.)

¹⁰ <https://basiw.mz.gov.pl/index.html#/visualization?id=3361> (dostęp 06.08.2021 r.)

¹¹ <https://basiw.mz.gov.pl/index.html#/visualization?id=3368> (dostęp 06.08.2021 r.)

¹² <https://basiw.mz.gov.pl/index.html#/visualization?id=3365> (dostęp 24.08.2021 r.)

¹³ <https://gsl.nfz.gov.pl/GSL/GSL/PrzychodnieSpecjalistyczne> (dostęp 4.10.2021 r.)

dzienny leczenia uzależnień od substancji psychoaktywnych, a także 3 oddziały psychiatryczne ogólne (w szpitalu w Lipnie).

2.10. Opieka żłobkowa

Według danych GUS opieką żłobkową (w formie żłobków, oddziałów żłobkowych i klubów dziecięcych) na terenie OPPT w 2020 r.¹⁴ objętych było tylko 13 dzieci w wieku do 3 lat. Udział dzieci objętych opieką żłobkową w liczbie dzieci w wieku do 3 lat wynosił zaledwie 0,7%, co było wartością znacznie niższą od średniej dla województwa, która wynosiła 11,0%.

Zgodnie z danymi Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej¹⁵, w kwietniu 2022 roku opiekę nad dziećmi do lat 3 świadczyło 7 placówek (4 niepubliczne żłobki oraz 3 kluby dziecięce, w tym 1 publiczny). Opieka dostępna była w 2 miastach (Lipno - 2 żłobki, Skępe - 1 żłobek) oraz w 4 miejscowościach wiejskich (Bobrowniki - 1 klub dziecięcy, Karnkowo - 1 żłobek, Kikół - 2 kluby dziecięce, przy czym 1 placówka w analizowanym roku nie prowadziła zapisów dzieci). Na terenie 4 z 9 gmin znajdujących się w zasięgu OPPT opieka instytucjonalna nad dziećmi do lat 3 nie była w ogóle sprawowana. Funkcjonujące placówki cechowały się niedużą liczbą dostępnych miejsc (w zakresie od 15 do 24).

2.11. Wychowanie przedszkolne (w tym identyfikacja gmin spełniających warunek dostępowy wsparcia w zakresie infrastruktury wychowania przedszkolnego)

Wychowanie przedszkolne stanowi przygotowanie do dalszych etapów edukacji, umożliwiając dziecku zdobycie niezbędnych kompetencji. Wpływa m.in. na kształtowanie odpowiednich postaw i nawyków, umiejętności funkcjonowania w grupie, wzmacnianie poczucia wartości czy pobudzenie aktywności i ciekawości świata. Odgrywa tym samym bardzo istotną rolę w procesie poznawczego, emocjonalnego i społecznego rozwoju dziecka. W związku z tym konieczne jest zapewnienie wysokiego poziomu oferty placówek wychowania przedszkolnego i warunków wychowawczo-opiekuńczych w odpowiednio wyposażonej bazie lokalowej.

W 2020 r. wychowaniem przedszkolnym na terenie OPPT objętych było 1 435 dzieci w wieku od 3 do 5 lat. Udział dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w 2020 r. wynosił 72,4% i kształtowała się na poziomie niższym niż przeciętnie w regionie (80,1%).

Na poziomie poszczególnych gmin wchodzących w skład OPPT udział dzieci w wieku od 3 do 5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym cechował się dużym zróżnicowaniem wartości. W 2020 r. w 4 gminach wskaźnik osiągał wartości powyżej średniej dla województwa – w gminach: Kikół (80,7%), Bobrowniki (86,4%), Dobrzyń nad Wisłą (88,2%), i miejskiej Lipno (102,5%, 4. najwyższa wartość w regionie). W 4 z 9 gmin wychowaniem przedszkolnym objętych było mniej niż ⅓ dzieci – między zaledwie 42,1% w gminie wiejskiej Lipno (6. najniższa wartość w województwie) do 65,5% w gminie Wielgie. Wysokie wartości przyjmowane w gminie miejskiej Lipno (powyżej 100%, jedna z najwyższych w regionie) są typowe dla ośrodków miejskich, w których z placówek korzystają również mieszkańcy sąsiednich, w mniejszym stopniu wyposażonych w tego typu usługi, gmin wiejskich - zwłaszcza dotyczy to gmin miejskich wokół których znajdują się tzw. gminy obwarzankowe (do tego rodzaju gmin miejskich należy gmina miejska Lipno). Odwrotna sytuacja występuje w gminie wiejskiej Lipno, która cechuje się bardzo niską wartością wskaźnika, ponieważ jej mieszkańcy korzystają z placówek znajdujących się w mieście.

¹⁴ Stan na 31 XII

¹⁵ Rejestr żłobków i klubów dziecięcych <https://dane.gov.pl>, dostęp z dnia 13.04.2022 r.

W dokumencie *Polityka Terytorialna Województwa Kujawsko-Pomorskiego* określono, że inwestycje w zakresie infrastruktury przedszkolnej będą realizowane wyłącznie na obszarach gmin o udziale dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w liczbie dzieci w wieku 3-5 lat poniżej 85% średniej dla województwa. Zgodnie z Aneks 4. do dokumentu *Wychowanie przedszkolne w województwie kujawsko-pomorskim w roku 2020 z uwzględnieniem wykorzystania środków UE*, opracowanym przez Departament Funduszy Europejskich UMWK-P w 2020 r. warunek ten spełniały 4 gminy z obszaru OPPT – Chrostkowo, wiejska Lipno, Tłuchowo, Wielgie. W poniższej tabeli, zawierającej wartości wskaźnika dla poszczególnych gmin, kolorem czerwonym zaznaczono wartości, które spełniają to kryterium.

Tabela. nr 5 Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym na terenie OPPT Lipna w 2020 r. (kolorem czerwonym zaznaczono wartości wskaźnika kształtujące się poniżej 85% średniej wojewódzkiej)

Jednostka	Liczba dzieci w wieku 3-5 lat	Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	Udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w liczbie dzieci w wieku 3 – 5 lat (%)	
OPPT Lipna	1 982	1 435	72,4	
Gminy	Bobrowniki	88	86,4	
	Chrostkowo	77	58,4	
	Dobrzyń nad Wisłą	221	195	88,2
	Kikót	187	151	80,7
	Lipno (miejska)	406	416	102,5
	Lipno (wiejska)	404	170	42,1
	Skępe	204	142	69,6
	Tłuchowo	166	90	54,2
	Wielgie	229	150	65,5
Województwo kujawsko-pomorskie	59 900	47 994	80,1	

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie BDL GUS

Wg danych pochodzących z Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych SIO¹⁶ w 2022 r. na terenie analizowanego OPPT działało 61 placówek wychowania przedszkolnego – 28 przedszkoli, 6 punktów wychowania przedszkolnego i 27 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. Większość z tych placówek to instytucje publiczne (46). Największa liczba placówek znajdowała się w gminach miejskiej i wiejskiej Lipno (po 12 placówek). W pozostałych gminach działało od 9 (gmina Kikót) do 2 placówek (gmina Bobrowniki). Placówki zlokalizowane były w 28 miejscowościach. 31 placówek znajdowało się na obszarach wiejskich poza miejscowościami będącymi siedzibami gmin (w 20 miejscowościach).

Na obszarze OPPT występują stałe potrzeby udoskonalania istniejących miejsc wychowania przedszkolnego m.in. poprzez wyposażenie w pomoce dydaktyczne, realizację zajęć dodatkowych (np. z zakresu kształtowania umiejętności cyfrowych, rozwoju psychoruchowego) i zajęć wyrównujących zdiagnozowane deficyty czy podnoszenie kompetencji wśród nauczycieli. Istotną kwestią jest również przystosowanie usług z zakresu wychowania przedszkolnego do dzieci ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi, w tym dzieci z niepełnosprawnościami.

¹⁶ dostęp z dnia 23.03.2022 r.

2.12. Kształcenie ogólne (w tym identyfikacja gmin spełniających warunki dostępowy wsparcia w zakresie infrastruktury edukacyjnej bazy sportowej)

W zakresie kształcenia ogólnego wyzwaniem pozostaje dążenie do osiągnięcia wysokiej jakości nauczania, mierzonej wynikami egzaminów zewnętrznych. Braki utrudniające realizację wyzwania dostrzega się zarówno w sferze rozwoju kompetencji miękkich u uczniów, jak i w sferze niedostatecznego przygotowania kadr systemu oświaty.

W dzisiejszym świecie w procesie kształcenia coraz większego znaczenia nabiera umiejętność wykorzystania nowoczesnych technologii, w tym cyfrowych a więc poprawa kompetencji cyfrowych uczniów i kadr systemu oświaty oraz odpowiednie wyposażenie sprzętowe szkół i uczniów (zwłaszcza z grup defaworyzowanych), gdyż nadal dostrzegane są braki w tym zakresie. Niewystarczające umiejętności uczniów i nauczycieli stanowią duży problem w przypadku konieczności rezygnacji z tradycyjnych metod nauczania na rzecz prowadzenia zajęć w sposób zdalny lub w systemie hybrydowym. Ważnym aspektem w procesie edukacji jest także podnoszenie kompetencji językowych uczniów, gdyż ciągle dostrzegalne są deficyty znajomości języka angielskiego wśród młodzieży, zwłaszcza wśród osób uczęszczających do szkół na terenach wiejskich, co wpływa negatywnie na późniejsze możliwości podjęcia satysfakcjonującej pracy i ogranicza samorozwój. Istotną kwestię w sytuacji coraz częściej pojawiającego się niedoboru kadr w systemie oświaty stanowi podnoszenie i uzupełnianie kompetencji i kwalifikacji nauczycieli. Wsparcie kadry obejmować powinno również zwiększenie umiejętności zapewnienia uczniom wsparcia pedagogiczno-psychologicznego, przygotowanie do pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz do pracy z uczniem zdolnym.

Ważne jest, aby realizowane działania zmierzające do poprawy sytuacji prowadzone były przy jednoczesnym zapewnieniu równego dostępu (także infrastrukturalnego) do nowoczesnej edukacji wszystkim uczniom, gdyż w procesie edukacyjnym szczególnego wsparcia wymagają uczniowie ze środowisk defaworyzowanych oraz uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Bardzo istotne jest dalsze wprowadzanie edukacji włączającej zwłaszcza w przypadku dzieci z niepełnosprawnościami. Szkoła powinna pełnić kluczową rolę w zapobieganiu alienacji rówieśniczej poprzez dostosowanie infrastruktury i działania włączające, umożliwiając wspólną realizację zainteresowań, poszerzanie wiedzy, a zwłaszcza uczestnictwo w zajęciach sportowych i pozalekcyjnych wszystkich uczniów. Wpływa to na budowanie właściwych relacji i kompetencji społecznych, przyczyniając się do integracji uczniów. Dlatego wyzwaniem dla szkół ciągle jeszcze pozostaje zapewnienie atrakcyjnej infrastruktury sportowej i edukacyjnej, dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

W 2022 roku przyjęta została „Diagnoza potrzeb przyszkolnej bazy sportowej w województwie kujawsko pomorskim”, stanowiąca Załącznik do Stanowiska Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 27 kwietnia 2022 r. W dokumencie tym zawarto informacje o najważniejszych niedoborach występujących w gminach i powiatach regionu w zakresie przyszkolnej infrastruktury sportowej. Wynikiem analizy jest wskazanie tzw. „białych plam”, a więc gmin i powiatów cechujących się najgorszą w regionie sytuacją w zakresie dostępu do nowoczesnej przyszkolnej infrastruktury sportowej (co prowadzi do wykluczenia społecznego) oraz zidentyfikowanie zadań inwestycyjnych rekomendowanych do dofinansowania o charakterze priorytetowym, ukierunkowanych na zniwelowanie „białych plam”. Na terenie OPPT Lipna rekomenduje się dofinansowanie realizacji pełnowymiarowej bieżni tartanowej w mieście powiatowym Lipno, które dotychczas takiego obiektu nie posiadało.

2.13. Szkoły podstawowe i jakość kształcenia na poziomie szkoły podstawowej

Jak wskazują dane pozyskane z Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych¹⁷ na terenie OPPT Lipna funkcjonuje 29 szkół podstawowych (w tym 1 szkoła specjalna). Większość z nich to szkoły publiczne (28 placówek). Według danych GUS w 2020 r. łącznie w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży działających na terenie OPPT uczyło się 5 380 uczniów (w tym 55 uczniów w szkołach specjalnych).

Podstawową statystyczną miarą oceny zróżnicowania jakości kształcenia jednostek samorządu terytorialnego jest analiza wyników egzaminów kończących szkołę podstawową (egzamin ósmoklasisty). Egzamin ten przeprowadzany jest w formie pisemnej i obejmuje trzy przedmioty: język polski, matematykę oraz język obcy nowożytny (zdecydowana większość uczniów zdaje egzamin z języka angielskiego, dlatego też analizę przeprowadzono na podstawie wyników osiągniętych na egzaminie z tego języka obcego). Wyniki egzaminów ósmoklasisty stanowią podsumowanie zdobytej wiedzy i umiejętności w procesie kształcenia na etapie szkoły podstawowej i pośrednio wskazują na poziom nauczania w szkołach. Ze względu na coroczną zmienność poziomu trudności egzaminów, wyniki przedstawiono jako wartości względne, odniesione do średniej dla województwa kujawsko-pomorskiego. Ponadto, w analizie wykorzystano wartości uśrednione dla 3 lat (2019-2021) w celu wyeliminowania jednorazowego, przypadkowego wystąpienia wartości bardzo niskiej (będącej konsekwencją np. zdawania egzaminu przez słabszy rocznik uczniów).

Na OPPT Lipna w okresie 2019-2021 egzamin kończący szkołę podstawową zdawało średniorocznie około 670 uczniów, a uzyskane wyniki w zakresie wszystkich przedmiotów zdawanych na egzaminie określić można jako słabe na tle województwa kujawsko-pomorskiego. Przeciętny wynik egzaminu uzyskany z języka polskiego w latach 2019-2021 stanowił jedynie 94,6% średniej wartości wojewódzkiej, a przeciętne wyniki z matematyki i języka angielskiego były jeszcze gorsze (odpowiednio 85,6% i zaledwie 79,3% średniej wojewódzkiej).

Pod względem wyników egzaminu ósmoklasisty wśród gmin OPPT Lipna wyróżniają się pozytywnie jedynie gminy Bobrowniki oraz Dobrzyń nad Wisłą. Mimo że wymienione gminy zaliczają się generalnie do grupy średnio-słabszych na tle pozostałych gmin województwa, to ze względu na ogólnie słabą sytuację OPPT Lipna, uzyskiwane przez nie wyniki egzaminów są wyraźnie wyższe niż w pozostałych gminach obszaru, a zwłaszcza uzyskiwane korzystne wyniki z pojedynczych przedmiotów - wyższy niż przeciętnie w województwie wynik egzaminu z matematyki uzyskała gmina Bobrowniki (zajmując stosunkowo wysoką, 33. pozycję w województwie) oraz z języka polskiego gmina Dobrzyń nad Wisłą (32. lokata). Poza wymienionymi, wynik egzaminu przewyższający średnią wartość wojewódzką uzyskała gmina Chrostkowo z języka polskiego (19. lokata), lecz jej wyniki z pozostałych przedmiotów należą niestety do bardzo niskich. W zakresie większości wyników z pozostałych egzaminów gminy lokują się poniżej 100. pozycji, a bardzo słabe wyniki z wszystkich egzaminów uzyskano w gminach: wiejskiej Lipno, Wielgie, Kikół, Skępe – gminy te usytuowały się na najniższych pozycjach wśród gmin województwa.

¹⁷ Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych <https://rspo.gov.pl>, dostęp z dnia 23.03.2022 r.

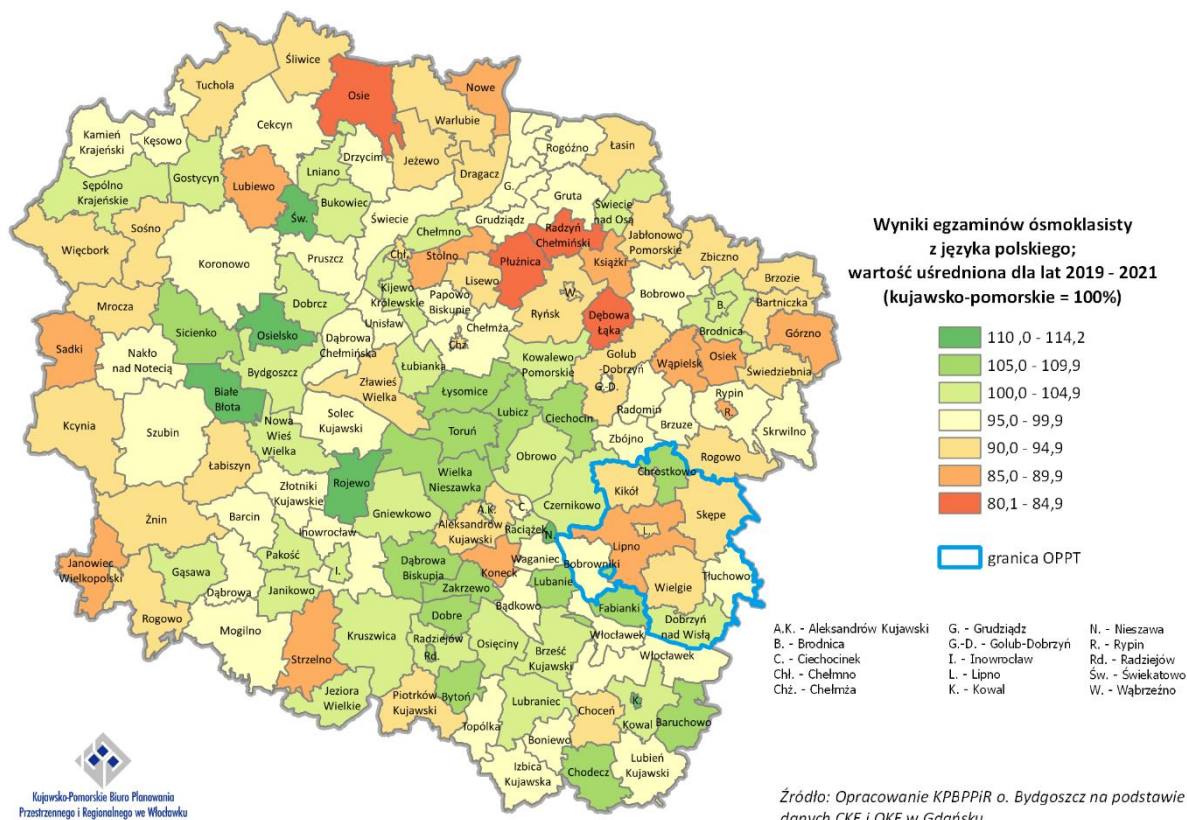
Tabela. nr 6 Wyniki egzaminu ósmoklasisty w latach 2019-2021 na OPPT Lipna w stosunku do średniej wartości dla województwa kujawsko-pomorskiego (%; kujawsko-pomorskie = 100%).

Jednostka	Język polski				Matematyka				Język angielski				
	2019	2020	2021	śred.*	2019	2020	2021	śred.*	2019	2020	2021	śred.*	
OPPT Lipna	89,5	94,1	100,1	94,6	80,0	87,7	89,3	85,6	75,4	79,3	83,2	79,3	
Gminy	Bobrowniki	87,5	88,8	111,2	95,8	91,9	95,8	114,9	100,9	69,4	89,8	98,5	85,9
	Chrostkowo	107,8	98,1	115,8	107,3	80,1	88,4	88,6	85,7	72,3	83,5	80,2	78,7
	Dobrzyń nad Wisłą	99,0	100,2	111,5	103,6	89,9	98,4	91,5	93,3	76,9	91,4	88,7	85,7
	Kikót	90,5	86,0	99,4	91,9	73,6	81,9	94,6	83,3	68,0	72,9	87,7	76,2
	Lipno (miejska)	89,0	98,0	94,8	93,9	80,3	87,1	83,2	83,5	89,6	86,6	88,9	88,3
	Lipno (wiejska)	81,9	92,8	94,2	89,6	75,0	84,3	81,3	80,2	66,8	70,4	67,0	68,1
	Skępe	86,4	91,8	96,8	91,7	84,1	84,3	94,0	87,5	74,9	70,6	82,2	75,9
	Tłuchowo	94,7	91,0	101,8	95,8	76,9	80,0	90,8	82,6	76,1	75,2	87,0	79,4
	Wielgie	78,1	95,6	100,9	91,5	73,9	94,6	92,7	87,1	65,7	75,4	80,4	73,9
Województwo kujawsko-pomorskie	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	

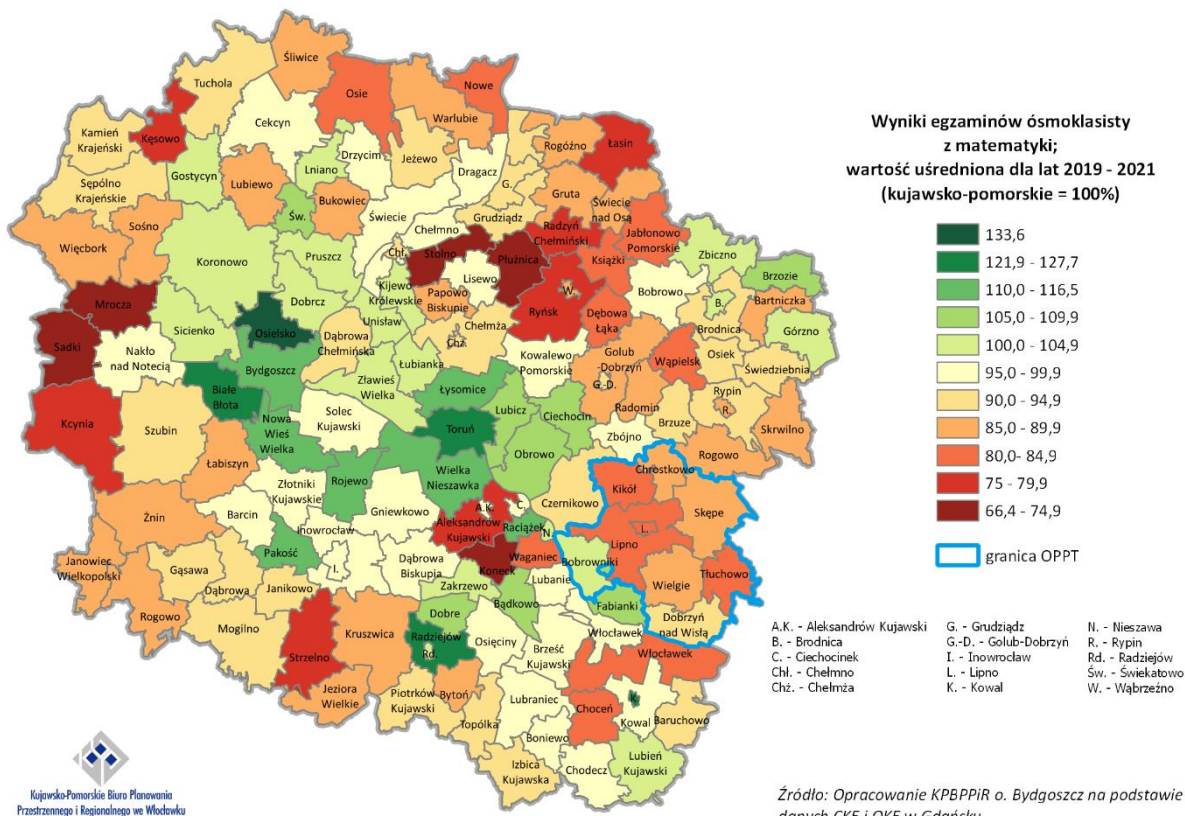
Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie CKE i OKE w Gdańsku

*wartość uśredniona dla lat 2019-2021

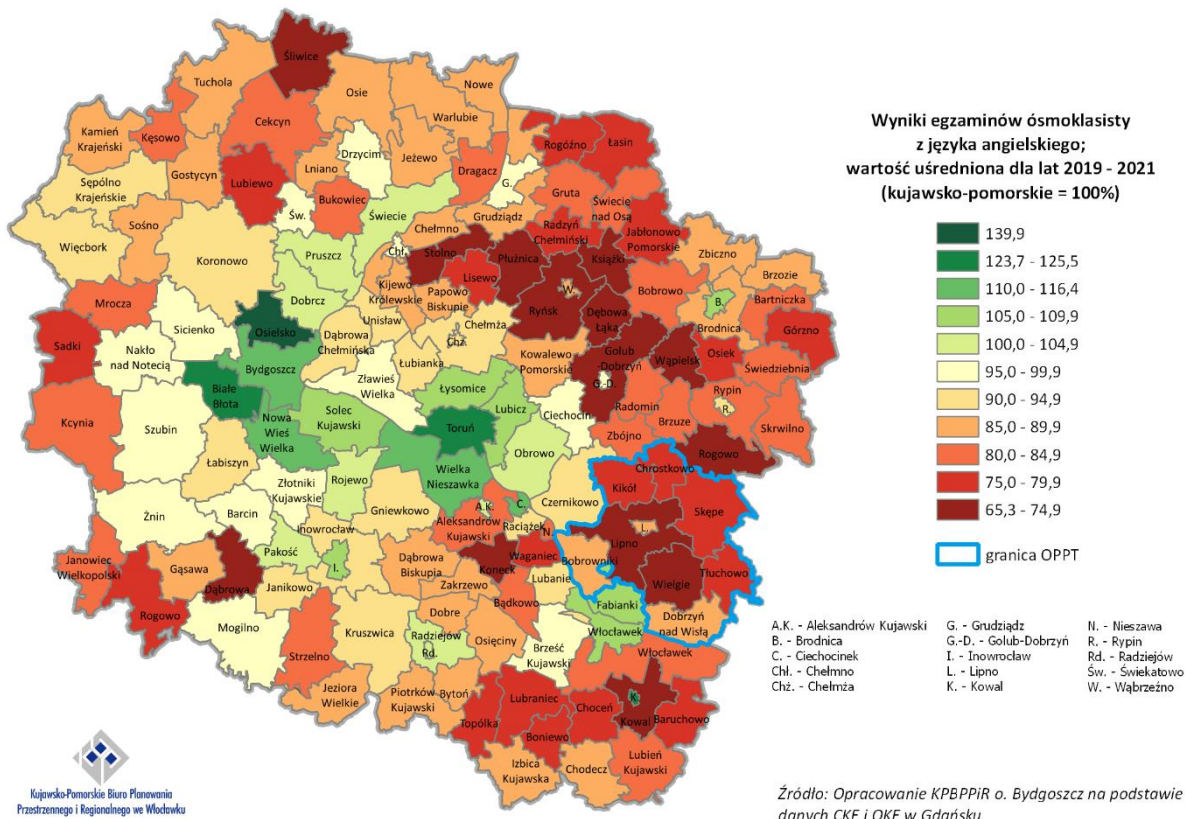
Mapa. Przeciętne wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego w latach 2019-2021 w stosunku do średniej wartości wojewódzkiej

Mapa. Przeciętne wyniki egzaminu ósmoklasisty z matematyki w latach 2019-2021 w stosunku do średniej wartości wojewódzkiej

Mapa. Przeciętne wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego w latach 2019-2021 w stosunku do średniej wartości wojewódzkiej

2.14. Szkoły ponadpodstawowe i jakość kształcenia na poziomie szkoły ponadpodstawowej

W wyniku reformy systemu edukacyjnego, zapoczątkowanej 1 września 2017 r., zlikwidowano gimnazja i wprowadzono 8-letnią szkołę podstawową, 4-letnie liceum ogólnokształcące, 5-letnie technikum, 3-letnią szkołę branżową I stopnia oraz 2-letnią szkołę branżową II stopnia. Szkoły branżowe są to szkoły powstałe na podbudowie programowej szkoły podstawowej, realizujące program nauczania w zakresie kształcenia ogólnego oraz zawodowego. Tym samym dotychczasowa 3-letnia zasadnicza szkoła zawodowa przekształciła się w 3-letnią branżową szkołę I stopnia. W roku szkolnym 2017/2018 odbył się pierwszy nabór do klasy pierwszej branżowych szkół I stopnia, a w 2020/2021 do klasy pierwszej branżowych szkół II stopnia.

Zgodnie z danymi z Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych¹⁸ na terenie OPPT Lipna zarejestrowanych było 9 szkół ponadpodstawowych dla dzieci i młodzieży (w tym 1 szkoła specjalna). Szkoły te zlokalizowane były we wszystkich miastach (Lipnie, Dobrzyniu nad Wisłą i Skępem) wchodzących w skład OPPT. Zaliczamy do nich: 2 licea ogólnokształcące (w Lipnie i Skępem), 3 technika (w Lipnie, Dobrzyniu nad Wisłą i Skępem) oraz 4 szkoły branżowe I stopnia (2 w Lipnie oraz po 1 w Dobrzyniu nad Wisłą i Skępem). Jak wynika z Rejestru wszystkie wskazane szkoły mają charakter publiczny. Działalność szkół ponadpodstawowych wzmacnia powiązania funkcjonalne obszaru, gdyż w szkołach tych kształcą się uczniowie z terenu całego powiatu lipnowskiego. Oznacza to, że działania realizowane na rzecz szkół ponadpodstawowych przyczyniają się do poprawy wykształcenia ogólnego, wzrostu aktywności i umiejętności zawodowych wszystkich mieszkańców OPPT

2.14.1. Szkoły ponadpodstawowe maturalne

Wyniki egzaminów maturalnych ukazują jakość kształcenia na poziomie ponadpodstawowym maturalnym i stopień przygotowania absolwentów do dalszej edukacji. Analizie poddano wyniki pisemnych egzaminów maturalnych na poziomie podstawowym z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego. Podobnie jak w przypadku egzaminów ósmoklasisty, ze względu na coroczną zmienność poziomu trudności egzaminów, wyniki przedstawiono nie jako wartości bezwzględne, a jako wartości względne odniesione do średniej dla województwa kujawsko-pomorskiego. Także w tej analizie wykorzystano wartości uśrednione dla 3 lat (2019-2021).

W analizowanym okresie (2019-2021) na OPPT Lipna egzamin maturalny zdawało średniorocznie około 240 absolwentów szkół średnich. W zakresie każdego ze zdawanych przedmiotów uczniowie uzyskiwali wyniki słabsze, niż przeciętnie w regionie – z języka polskiego osiągnięto średnią wartość wyników egzaminów z 3 lat na poziomie 92,7% średniej wartości wojewódzkiej, z matematyki 92,0% wartości średniej, a z języka angielskiego zaledwie 86,3% średniej.

Tabela. nr 7 Wyniki egzaminu maturalnego w latach 2019-2021 na OPPT Lipna w stosunku do średniej wartości dla województwa kujawsko-pomorskiego (%; kujawsko-pomorskie = 100%).

Jednostka	Język polski				Matematyka				Język angielski			
	2019	2020	2021	śred.*	2019	2020	2021	śred.*	2019	2020	2021	śred.*
OPPT Lipna	98,0	88,0	92,2	92,7	91,2	96,0	88,7	92,0	87,1	87,0	84,9	86,3
Województwo kujawsko-pomorskie	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie CKE i OKE w Gdańsku

*wartość uśredniona dla lat 2019-2021

¹⁸ Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych <https://rspo.gov.pl>, dostęp z dnia 23.03.2022 r.

2.14.2. Szkoły ponadpodstawowe zawodowe

Niezbędnym elementem sprawnie funkcjonującego i sprzyjającego rozwojowi gospodarczemu rynku pracy jest efektywne szkolnictwo zawodowe. W zakresie systemu kształcenia zawodowego dostrzega się potrzebę realizacji działań ukierunkowanych na poprawę jakości i skuteczności tego rodzaju kształcenia oraz dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy.

W zakresie poprawy jakości kształcenia zawodowego niezbędne jest wspieranie, rozwijanie i prowadzenie szeregu działań związanych z podnoszeniem umiejętności i kompetencji uczniów, a także prowadzenie działań związanych z nabywaniem specjalistycznych kwalifikacji związanych z danym zawodem jak też zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy¹⁹. Istnieje zatem potrzeba promowania kształcenia zawodowego jako wysokiej jakości ścieżki kariery wymagającej wysokich kwalifikacji, prowadzenia dodatkowych zajęć lekcyjnych, staży, praktyk zawodowych (często w bezpośredniej współpracy z pracodawcami oraz środowiskiem otoczenia biznesu), nauki języków obcych oraz prowadzenia szeregu innych działań związanych z podnoszeniem kwalifikacji i kompetencji zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy. Wsparcie uczniów powinno obejmować nie tylko zakres związany z edukacją formalną, ale również tą pozaformalną i uzupełniającą. Istotnym elementem jest zadbanie o rozwijanie umiejętności, uzdolnień oraz zainteresowań uczniów, realizacja działań edukacyjno-doradczych, diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej i finansowej (stypendia). Ważnym elementem procesu edukacyjnego jest także kształcenie ustawiczne, które obejmuje uczenie się przez całe życie tj. pozyskiwanie wiedzy niezależnie od wieku, poziomu wykształcenia czy doświadczenia zawodowego. Dobrze przygotowana i wspierana oferta kształcenia ustawicznego daje szerokie możliwości całościowej edukacji a to przekłada się na wzrost i rozwój postępu społecznego i gospodarczego.

Ważnym elementem przyszłego sukcesu edukacyjnego jest także kształtowanie właściwego środowiska edukacyjnego tj. dostosowanie infrastruktury edukacyjnej do potrzeb nowoczesnego szkolnictwa zawodowego oraz zwiększenie dostępności wykwalifikowanych kadr. Biorąc pod uwagę szybki postęp technologiczny, dynamikę rynku pracy oraz potrzebę dostosowania do rynku pracy kierunków kształcenia zawodowego dostrzega się potrzebę realizacji zadań związanych z remontem, doposażeniem, modernizacją, adaptacją sal dydaktycznych, nowoczesnych pracowni zawodowych, warsztatów, centrów kształcenia praktycznego i ustawicznego oraz innych placówek, które pełnią rolę miejsc kształcenia praktycznego uczniów. Niezbędne jest także wsparcie rozwoju zawodowego nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu, dostosowanie i podnoszenie ich kompetencji, nabywanie odpowiednich kwalifikacji związanych z danym zawodem. Przedstawiciele kadry powinni również uzyskiwać wsparcie z zakresu realizacji zadań doradztwa zawodowego czy edukacji włączającej tj. edukacji dostosowanej do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów z niepełnosprawnościami czy uczniów z rodzin emigranckich. Odpowiednio przygotowane, doposażone i zmodernizowane miejsca, w których odbywają się zajęcia (szkoła, klasa, pracownia, biblioteka) oraz kadra, której stworzono warunki do podnoszenia kwalifikacji, będą wpływać zarówno na poprawę jakości kształcenia jak i podniesienie skuteczności nauczania.

Na terenie OPPT Lipna największe niedobory w zakresie kształcenia zawodowego związane są z wyposażeniem szkół i miejsc praktycznej nauki zawodu, w tym również w zakresie kształcenia muzycznego.

2.15. Lokalne instytucje kultury

Na poziomie lokalnym ciężar pobudzania szeroko rozumianego rozwoju społecznego, w tym budowania wysokiej jakości kapitału ludzkiego, spoczywa w dużej mierze na placówkach kultury obejmujących biblioteki, centra i domy kultury, świetlice a także inne instytucje pełniące tego rodzaju funkcje. Do ich zadań należy zarówno umożliwienie uczestnictwa w życiu kulturalnym, jak i

¹⁹ Lista zawodów deficytowych, na poziomie kraju, województwa lub powiatu, publikowana jest na podstawie badania „Barometr zawodów”.

prowadzenie działań aktywizacyjnych i włączających, które służą przede wszystkim integracji społecznej, kształtowaniu tożsamości lokalnej i regionalnej, a także atrakcyjnemu i pożytecznemu spędzaniu wolnego czasu.

Działania tego rodzaju mają szczególne znaczenie na obszarach gmin OPPT Lipna, na których dostrzega się nasilone problemy w zakresie rozwoju społecznego²⁰. Według danych GUS w 2021 r. na terenie OPPT funkcjonowało 18 bibliotek publicznych (łącznie z filiami) oraz 9 innych placówek prowadzących działalność kulturalną (w tym centrum kultury, domy kultury, ośrodki kultury i świetlice)²¹. Dostęp do nich nie jest jednak równomierny. O ile w każdej z gmin OPPT działa przynajmniej jedna biblioteka, o tyle w gminach Bobrowniki i Chrostkowo brakuje innych placówek kultury.

Istotną kwestią jest również stan techniczny i wyposażenie istniejących obiektów. Na terenie OPPT identyfikuje się instytucje kultury dysponujące niewystarczającymi warunkami lokalowymi (wymagające modernizacji, remontów, przeniesienia do bardziej funkcjonalnych budynków lub budowy nowej siedziby) oraz niedoborami w zakresie wyposażenia (także multimedialnego), co nie pozwala na pełne wykorzystanie ich potencjału i ogranicza możliwość rozszerzenia działalności. Podniesienie jakości, unowocześnienie oraz dostosowanie bazy lokalnych placówek kultury do wszystkich grup mieszkańców (od najmłodszych dzieci po seniorów) może być ważnym czynnikiem zachęcającym do uczestnictwa w działaniach kulturalno-animacyjnych.

2.16. Odnowa przestrzeni publicznych

Celem realizowanej odnowy przestrzeni publicznych jest przywrócenie atrakcyjności terenów zdegradowanych lub zniszczonych, które utraciły możliwość pełnienia swej pierwotnej funkcji, lub pełnienie tej funkcji zostało wyraźnie ograniczone. Przestrzenie publiczne powinny stanowić bezpieczne miejsce spędzania czasu wolnego, oferując przestrzeń do realizacji potrzeb rekreacyjnych, wypoczynkowych, turystycznych, kulturalnych, ułatwiając kontakt z przyrodą i innymi ludźmi. Dobrze zorganizowane przestrzenie publiczne są ważnym elementem procesu wzmacniania integracji mieszkańców, ułatwiają kontakty międzyludzkie i wspólne przebywanie wszystkich grup społecznych, co przyczynia się do rozwoju tolerancji i wzmacnia więzi międzypokoleniowe, wskutek czego sprzyja włączeniu w życie lokalnej społeczności osób z grup defaworyzowanych, osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, rodziców małych dzieci, migrantów itp.

Na OPPT Lipna dostrzega się przede wszystkim potrzebę odnowienia zaniedbanych przestrzeni publicznych i przywrócenie ich mieszkańcom wszystkich grup wiekowych jako miejsca spędzania wolnego czasu i integracji. Przestrzenie te wymagają realizacji nowej lub modernizacji istniejącej infrastruktury na potrzeby rekreacji i wypoczynku lokalnej społeczności. Ważną kwestią jest poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznych oraz zagospodarowanie i uporządkowanie terenów zielonych, co przyczyni się także do poprawy stanu środowiska przyrodniczego i będzie miało pozytywny wpływ na złagodzenie negatywnych zmian klimatu.

2.17. Gospodarka wodno-ściekowa

Ze względu na malejące zasoby wody do najważniejszych aspektów rozwoju i właściwego funkcjonowania gospodarki wodno-ściekowej należy zapewnienie dostaw wody dobrej jakości, oszczędzania wody i ograniczanie jej strat w sieciach wodociągowych oraz troska o stan wód poprzez właściwe oczyszczanie ścieków. Istotne jest zwiększenie efektywności dostaw wody poprzez m.in. rozwój systemów ujęć, uzdatnianie i wspieranie inteligentnych systemów zarządzania sieciami wodno-kanalizacyjnymi. Bardzo ważny jest aspekt edukacyjny, czyli promowanie i wspieranie mieszkańców w

²⁰ na podstawie „Strategii Przyspieszenia 2030+”

²¹ GUS do grupy tej nie zalicza jednostek, zwyczajowo określanymi "świetlicami", nie prowadzących działalności kulturalnej, których pomieszczenia służą do innych celów oraz świetlic szkolnych

procesie oszczędzania wody, wyrobienie odpowiednich nawyków i umożliwienie kontroli zużycia wody w gospodarstwie domowym poprzez odpowiednie opomiarowanie.

OPPT Lipna cechuje się przeciętnym udziałem osób korzystających z sieci wodociągowej (w 2020 roku 95,6% wobec 95,5% w województwie), przy czym udział osób korzystających z sieci wodociągowej w miastach był minimalnie wyższy niż na terenach wiejskich (96,2% wobec 95,4%), przy czym w Lipnie i Skępem wskaźniki były prawie identyczne (95,8% oraz 95,7%) i jednocześnie niższe niż w Dobrzyniu nad Wisłą, gdzie prawie wszyscy mieszkańcy (99,9%) mieli dostęp do sieci.

Pomimo stosunkowo powszechnego dostępu do sieci wodociągowej, na obszarze dostrzegalne są braki w ciągłości sieci wodociągowej oraz występują potrzeby modernizacji przestarzałej sieci wodociągowej, co dotyczy zwłaszcza gmin Chrostkowo i Dobrzyń nad Wisłą. Na OPPT Lipna wymagana jest poprawa jakości wody dostarczanej mieszkańcom, poprzez budowę lub modernizację stacji uzdatniania wody w gminach oraz wdrożenie nowoczesnych rozwiązań monitorujących wydobycie, zużycie i straty wody, co przyczyni się do jej oszczędzania.

Udział osób korzystających z sieci kanalizacyjnej na OPPT Lipna wynosił w 2020 roku 36,3% i był to niski wskaźnik na tle średniej wojewódzkiej (70,3%), przy czym na obszarze zaznacza się bardzo duże zróżnicowanie między miastami a terenami wiejskimi (udziały korzystających wynoszą odpowiednio: 79,3% i zaledwie 17,5%). Spośród gmin obszaru najwyższym udziałem osób korzystających z sieci kanalizacyjnej cechuje się gmina miejska Lipno, gdzie ¾ mieszkańców ma dostęp do sieci, natomiast w pozostałych gminach odsetek ten nie przekracza 50%. Według VI edycji *Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych* (KPOŚK) na terenie obszaru istniały cztery aglomeracje wodno-ściekowe o RLM równej lub większej niż 2 tys. – Aglomeracja Lipno (obejmująca gminę miejską Lipno) o RLM 25 tys., w której poziom skanalizowania wynosił 98,48%; Aglomeracja Skępe (obejmująca gminę Skępe) o RLM nieco ponad 4 tys. i poziomie skanalizowania 96,96% oraz Aglomeracje Dobrzyń nad Wisłą i Kikół o RLM ok. 2,6 tys. każda, obejmujące odpowiednio gminy: Dobrzyń nad Wisłą o poziomie skanalizowania 93,65% i Kikół (98,64%). Aglomeracje obsługują 4 oczyszczalnie ścieków: w Lipnie, Dobrzyniu nad Wisłą, Lubinie i Skępem.

2.18. Poprawa efektywności energetycznej, redukcja emisji zanieczyszczeń i adaptacja do zmian klimatu

Jednym ze współczesnych problemów, który stanowi wyzwanie dla wielu sektorów gospodarki są zmiany klimatyczne. Przejawiają się one m.in. ociepleniem klimatu i nasilaniem się ekstremalnych zjawisk pogodowych. Zmiany te prowadzą często do negatywnych konsekwencji i strat dla środowiska, społeczeństwa oraz gospodarki, wśród których wyróżnić można np. spadek poziomu wód w zbiornikach wodnych oraz gruntowych, nasilanie się okresów suszy (szczególnie uciążliwych dla produkcji rolniczej – w tym żywności), pustyńnienie gleb, utrudnienia w sektorze transportowym (w tym w komunikacji publicznej), uszkodzenia infrastruktury technicznej i łączności, uszkodzenia i zniszczenia budynków wskutek silnych zjawisk pogodowych, czy też powstawanie wysp ciepła na mocno przekształconych przestrzeniach (zwłaszcza miast). Możliwości dokładnego rozpoznania skali problemów na poziomie lokalnym są jednak bardzo ograniczone. Zmiany klimatyczne zachodzą bowiem na szeroką skalę i nie wynikają wyłącznie z sytuacji notowanej tylko na konkretnym obszarze. Stąd też jeżeli na terenie danej jednostki (np. gminy) wielkość emisji zanieczyszczeń jest mniejsza niż na terenie jednostki sąsiedniej, nie oznacza to iż jest ona z tego powodu mniej narażona na konsekwencje zmian klimatycznych. Poza tym dane klimatyczne analizowane są co do zasady na dużo bardziej ogólnym poziomie, stąd też różnicowanie sytuacji na poziomie jednostek lokalnych jest praktycznie niemożliwe. Procesy związane z przekształcaniem się klimatu zachodzą zarówno w miastach, jak i na obszarach wiejskich, niezależnie od ich położenia. Różnica polega jedynie na skali powodowanych uciążliwości. Dlatego też odpowiedź na próbę łagodzenia wspomnianych problemów powinna być ogólnie kierowana z jednej strony na eliminowanie przyczyny zmian klimatu – czyli bezpośrednio ograniczenie emisji gazów i pyłów we wszystkich dziedzinach gospodarki i w sektorze

mieszkalnictwa (co przełoży się m.in. na wyhamowanie procesu globalnego ocieplenia w przyszłości), prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej (zapobiegając nadmiernym i nieuzasadnionym wycinkom drzew) i odpowiedzialne gospodarowanie zasobami wody, a z drugiej strony na zwiększanie odporności oraz trwałości infrastruktury i systemów (w tym ekosystemów) w różnych obszarach, aby nie doprowadzić do ich uszkodzenia lub zniszczenia. Problemy wynikające ze zmian klimatu dotyczą również obszar OPPT Lipna, co przejawia się np. występowaniem okresów suszy w rolnictwie (w okresie 2012-2022, w zależności od gminy stwierdzono suszę w 7-8 latach, która zagrażała często co najmniej kilku rodzajom upraw), czy także obserwowanym wzrostem średniej temperatury powietrza w okresach wielolecia. Dlatego też w celu łagodzenia różnego rodzaju uciążliwości będących następstwem zmian klimatu, zasadne jest stosowanie podejścia ekosystemowego, mającego na celu ochronę oraz wzrost powierzchni zasobów przyrodniczych – co dotyczy wszelkich działań w obszarze niebiesko-zielonej infrastruktury (w tym również wprowadzanie jej w mikroskali, przede wszystkim poprzez „odbetonowywanie” powierzchni i realizację nowych nasadzeń).

Ważną potrzebą OPPT jest odpowiednie wyposażenie i wzmocnienie służb ratowniczych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwanie skutków katastrof oraz modernizacja infrastruktury lokalowej OSP włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

Ważnym obszarem w kontekście wpływu na ocieplanie się klimatu jest energetyka. Wykorzystywanie surowców energetycznych na potrzeby pozyskania energii elektrycznej i ciepłej wiąże się z generowaniem zanieczyszczeń powietrza. Efektem ubocznym tych procesów jest ciągłe dostarczanie gazów cieplarnianych do atmosfery, co wzmacnia omawiany problem. W obszarze energetyki ciepłej istotne są zwłaszcza kwestie takie jak poziom zapotrzebowania na ciepło (związany ze stanem technicznym instalacji sieci grzewczej oraz stopniem izolacji zewnętrznej budynków) oraz źródła jego pozyskiwania (związane z rodzajem wykorzystywanego surowca energetycznego). W obszarze energii elektrycznej istotny jest z kolei poziom zapotrzebowania na prąd (wynikający m.in. ze stanu i jakości instalacji oraz klasy energetycznej urządzeń i systemów) jak klasy energetycznej urządzeń i systemów) jak również źródła jego pozyskiwania (kwestia podłączenia do sieci ogólnej bądź wykorzystywania instalacji OZE). Jak wynika z danych GUS dla kraju, w roku 2021, w strukturze paliw wykorzystanych do produkcji energii cieplnej na cele grzewcze, największy udział stanowiły paliwa stałe (61,9%) i gazowe (36,1%). Uzależnienie od tradycyjnych metod ogrzewania jest wciąż bardzo wysokie. Z drugiej strony, powołując się na dane GUS dotyczące potrzeb w zakresie inwestycji termomodernizacyjnych, aż blisko 40% budynków wielomieszkaniowych w kraju wymaga podjęcia tego rodzaju działań. Nawet jeżeli część z tych budynków przeszła już termomodernizację, to skala potrzeb wciąż pozostaje bardzo duża. W tych aspektach na obszarze OPPT Lipna identyfikuje się problemy związane z budynkami (w tym użyteczności publicznej) ogrzewanymi za pomocą mało efektywnych systemów grzewczych oraz charakteryzującymi się bardzo słabą izolacją zewnętrzną i występowaniem mostków termicznych. Bardzo często są to obiekty użytkowane od wielu lat, zbudowane w oparciu o stare systemy budownictwa. Efektem tego są mierzone bardzo duże straty ciepła, jak również widoczna jest duża energochłonność w związku z potrzebą stałego utrzymywania odpowiedniej temperatury w środku. W tym aspekcie na obszarze OPPT Lipna identyfikowana jest potrzeba zmniejszenia emisyjności systemów ciepłowniczych oraz zdecydowanego zwiększenia zaangażowania źródeł odnawialnych (ewentualnie niskoemisyjnych lub kogeneracyjnych) w produkcję energii cieplnej. Podobnie jest w przypadku zapotrzebowania na energię elektryczną, której konsumpcja w budynkach użyteczności publicznej, opartych na energochłonnych instalacjach elektrycznych jest bardzo wysoka. Dotyczy to na przykład systemów oświetlenia oraz zasilania urządzeń, których częstotliwość eksploatacji jest bardzo wysoka. W tym miejscu należy również zwrócić uwagę na kwestię produkcji energii z odnawialnych źródeł. Na obszarze OPPT Lipna energia wykorzystywana na potrzeby działalności budynków użyteczności publicznej pochodzi w głównej mierze z ogólnej sieci energetycznej, pomimo iż mają one potencjał do wdrażania rozwiązań opartych na własnej produkcji energii z odnawialnych źródeł. Energetyka prosumencka obok ograniczania poboru prądu oraz jego magazynowania jest istotnym elementem bezpieczeństwa energetycznego.

Omówione powyżej aspekty wpływają na bardzo duże zainteresowanie problematyką zmian klimatu zarówno przez podmioty ze sfery publicznej, jak i prywatnej. Przeciwdziałanie pogłębianiu się zmianom klimatu (zwanej mitygacją zmian klimatu) oraz uodpornienie się na skutki tych zmian, stanowią szczególnie obszar interwencji na poziomie Unii Europejskiej, kraju oraz województwa kujawsko-pomorskiego. Ponadto w ramach wspomnianej perspektywy przyjęto zasadę DNSH („do not significant harm”), która nakazuje realizowanie działań inwestycyjnych w taki sposób, aby nie czynić znaczących szkód w środowisku. Zasada ta jest oceniana w odniesieniu do celów środowiskowych tj. łagodzenie zmian klimatu, adaptacja do zmian klimatu, odpowiednie użytkowanie i ochrona zasobów wodnych i morskich, gospodarka o obiegu zamkniętym, zapobieganie i kontrola zanieczyszczeń powietrza, wody i ziemi oraz ochrona i odtwarzanie bioróżnorodności i ekosystemów.

2.19. Analiza potrzeb w zakresie wsparcia administracyjnego

Niezbędnym elementem skutecznej i efektywnej realizacji zadań związanych z opracowaniem i wdrożeniem *Strategii Terytorialnej Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Lipna* jest odpowiednio przygotowany zespół kadrowo – administracyjny obsługujący zawiązane partnerstwo. Partnerstwo, jako nowa jednostka zarządzana na poziomie lokalnym, musi powołać zespół kadrowy, w celu prowadzenia statutowych działań, a także z uwagi na konieczność zapewnienia sprawnej realizacji i wdrażania Strategii na poziomie OPPT. W związku z tym istnieje potrzeba wsparcia finansowego dla tych jednostek, którym powierzono zostały zadania związane z prowadzeniem polityki terytorialnej na terenie wyodrębnionego obszaru. Wsparcie finansowe zdolności administracyjnej polega na finansowaniu wynagrodzeń pracowników, zakupie wyposażenia biura, w tym materiałów biurowych i eksploatacyjnych oraz zakupie sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem, sfinansowaniu szkoleń dla pracowników, utworzeniu strony internetowej, a także organizacji spotkań, w ramach partnerstwa, związanych z wdrażaniem polityki terytorialnej i rozwijaniem współpracy.

Wsparcie lokalnych struktur OPPT umożliwi zapewnienie stabilnej i kompetentnej kadry pracowników, a tym samym sprawnej obsługi wdrażania polityki terytorialnej w ww. obszarze funkcjonalnym oraz umożliwi sprawniejsze aplikowanie o środki finansowe na realizację wskazanych projektów. Zrealizowane projekty natomiast przyczynią się do rozwoju regionu i przeciwdziałania marginalizacji.

2.20. Podsumowanie (identyfikacja najważniejszych problemów/ potrzeb rozwojowych obszaru, jako podstawy programowania interwencji w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego)

Wykonana dla OPPT Lipna diagnoza wskazuje na występujące na tym obszarze silne powiązania społeczno-gospodarcze i środowiskowe. Szczególnie silnie zaznaczają się powiązania miasta Lipna z resztą obszaru OPPT, które jako ośrodek powiatowy zapewnia obsługę mieszkańców na poziomie ponadlokalnym. Na poziomie lokalnym obserwuje się związki łączące wiejskie i miejskie ośrodki lokalne (najczęściej będące siedzibami gmin) i otaczające je obszary wiejskie w zakresie realizacji podstawowych usług społecznych, takich jak opieka nad dziećmi i edukacja, opieka zdrowotna, kultura, a także świadczenie pracy, rekreacja i wypoczynek. Postrzeganie OPPT Lipna jako spójnego obszaru uwidacznia się również w podejmowanych przez samorządy działaniach mających wpływ na stan środowiska przyrodniczego całego terenu OPPT.

Na obszarze OPPT Lipna jako główne obszary wymagające wsparcia – w zakresie, których identyfikuje się najważniejsze problemy, potrzeby i potencjały rozwojowe – które stanowią podstawę programowania interwencji w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego wskazuje się przede wszystkim:

- wychowanie przedszkolne, kształcenie ogólne i zawodowe – ze względu na występujące potrzeby w zakresie poprawy jakości świadczenia usług wychowania przedszkolnego, niską jakość kształcenia mierzoną wynikami egzaminów zewnętrznych, niedostateczne kompetencje kluczowe uczniów (zwłaszcza cyfrowe i językowe), potrzeby wsparcia infrastrukturalnego i doposażenia placówek wychowania przedszkolnego, szkół ogólnokształcących i zawodowych, organizację zajęć dodatkowych i włączających dla osób z niepełnosprawnościami oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami, a także wsparcie kadry nauczycielskiej i rodziców; identyfikuje się również potrzeby w zakresie przyszłokolejnej bazy sportowej;
- poprawę dostępności i podniesienie standardu zagospodarowanych ogólnodostępnych przestrzeni publicznych oraz obiektów świadczących usługi publiczne, odnowę przestrzeni publicznych, wsparcie rozwoju turystyki - na obszarze występują zniszczone lub mało atrakcyjne przestrzenie i obiekty publiczne, które wymagają zagospodarowania, remontu lub doposażenia w celu udostępnienia ich mieszkańcom m.in. na potrzeby świadczenia usług kulturalnych, opieki zdrowotnej, sportu, rekreacji i wypoczynku oraz włączenia społecznego, a także poniesienia jakości świadczonych usług; w zakresie potencjałów rozwojowych na obszarze OPPT identyfikuje się niewykorzystany w pełni potencjał do rozwoju turystyki na bazie występujących walorów przyrodniczych i kulturowych; w związku z występującym procesem starzenia się społeczeństwa dostrzega się potrzebę poprawy dostępności do usług zdrowotnych;
- budowę dróg rowerowych i pieszo-rowerowych – na terenie OPPT identyfikuje się niedostateczny rozwój infrastruktury rowerowej wynikający głównie z występowania luk w istniejącej sieci, co ogranicza wykorzystywanie roweru jako bezpiecznego i ekologicznego środka transportu;
- poprawę efektywności energetycznej, redukcję emisji zanieczyszczeń, adaptację do zmian klimatu, poprawę dostępu do dobrej jakości wody oraz oszczędzania wody – ze względu na obecność na terenie OPPT budynków użyteczności publicznej cechujących się słabą izolacją termiczną, wykorzystujących mało efektywne, energochłonne i nieekologiczne systemy grzewcze, występowanie przestarzałych instalacji uzdatniających wodę oraz sieci wodociągowych; identyfikuje się również potrzeby związane z przystosowaniem oraz budowaniem odporności w związku z zachodzącymi zmianami klimatu - tworzeniem zielonej infrastruktury oraz wsparcia służb ratowniczych;
- wsparcie administracyjne – w celu sprawnego wdrażania ustaleń Strategii identyfikuje się szereg potrzeb w zakresie wsparcia kadry odpowiedzialnej za realizację zadań związanych z Polityką Terytorialną oraz zakup niezbędnego wyposażenia.

3. Identyfikacja obszarów charakteryzujących się trudną sytuacją społeczno-gospodarczą, tj. wykazujących negatywną sytuację społeczno-gospodarczą, gmin zagrożonych trwałą marginalizacją i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze

Według Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego - Strategia Przyspieszenia 2030+ wszystkie gminy OPPT Lipna identyfikowane są jako obszary wymagające rozwiązania negatywnej sytuacji społeczno-gospodarczej (będące Obszarami Strategicznej Interwencji wskazywanymi w polityce regionalnej województwa). Na poziomie regionalnym²² do gmin problemowych pod względem niskiego poziomu rozwoju społecznego i niskiego poziomu przedsiębiorczości zaliczono gminy Bobrowniki, Chrostkowo, Dobrzyń nad Wisłą, Kikół, Lipno (gm. wiejska) i Wielgie²³. Z kolei do

²² na podstawie delimitacji wykonanej na potrzeby „Strategii Przyspieszenia 2030+”

²³ wskaźniki, względem których gminę uznano za problemową tj. w przypadku których gmina wykazała negatywne wartości (poniżej lub powyżej przyjętego kryterium)

- saldo migracji wewnętrznych na 1 tys. mieszkańców (wartość uśredniona z lat 2014-2018) (**Bobrowniki, Chrostkowo, Dobrzyń nad Wisłą, Kikół, Wielgie**)
- zmiana liczby ludności w latach 2010-2018 (2010=100%) (**Chrostkowo, Dobrzyń nad Wisłą, Kikół**)

gmin problemowych pod względem niskiego poziomu rozwoju społecznego zakwalifikowano gminy Skępe, Tłuchowo i gminę miejską Lipno²⁴. W większości wymienionych gmin (poza gminą Tłuchowo) na wskazane problemy nakładają się także procesy starzenia się społeczeństwa o ponadprzeciętnym natężeniu. Ponadto większość gmin OPPT (poza gminami Skępe i gminą miejską Lipno) identyfikowana jest jako obszar zagrożony trwałą marginalizacją na poziomie krajowym²⁵.

4. Wizja rozwoju obszaru – oczekiwany wynik realizacji działań planowanych w ramach Polityki Terytorialnej

Realizacja projektów w ramach zaproponowanych celów strategicznych na terenie OPPT Lipna przyczyni się do podniesienia poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru, zwiększenia powiązań społeczno-gospodarczych wewnątrz obszaru oraz wesprze proces zielonej transformacji i rozwoju gospodarki zeroemisyjnej.

Na terenie OPPT Lipna zmniejszony zostanie negatywny wpływ człowieka na środowisko, do czego przyczyni się rozbudowa sieci dróg rowerowych umożliwiających mieszkańcom bezpieczne i ekologiczne przemieszczanie się na terenie obszaru. Stan czystości powietrza poprawi się także w wyniku realizacji działań z zakresu wymiany źródeł ciepła oraz modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej, dzięki czemu zwiększy się efektywność energetyczna i zmniejszy się emisja zanieczyszczeń do atmosfery. Poprawi się dostęp mieszkańców do dobrej jakości wody pitnej oraz ograniczone zostaną jej straty w wyniku modernizacji przestarzałych systemów i sieci wodociągowych.

- wyniki egzaminów z matematyki i języka angielskiego na poziomie szkoły podstawowej (wartość uśredniona dla lat 2015-2016) oraz gimnazjum (wartość uśredniona dla lat 2016-2018) jako procent średniej krajowej (**Chrostkowo, Dobrzyń nad Wisłą, Kikół, Lipno gm. wiejska, Wielgie**)
- udział zarejestrowanych osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy w ludności w wieku produkcyjnym w 2018 r. (**Bobrowniki, Dobrzyń nad Wisłą, Kikół, Lipno gm. wiejska, Wielgie**)
- udział bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w 2018 r. (**Bobrowniki, Chrostkowo, Dobrzyń nad Wisłą, Kikół, Lipno gm. wiejska, Wielgie**)
- udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2017 r. (**Bobrowniki, Chrostkowo, Dobrzyń nad Wisłą, Kikół, Lipno gm. wiejska, Wielgie**)
- udział dzieci w wieku do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w 2017 r. (**Bobrowniki, Chrostkowo, Dobrzyń nad Wisłą, Kikół, Lipno gm. wiejska, Wielgie**)
- udział dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w 2017 r. (**Lipno gm. wiejska, Wielgie**)
- liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1 tys. ludności w 2018 r. (**Bobrowniki, Chrostkowo, Dobrzyń nad Wisłą, Kikół, Lipno gm. wiejska, Wielgie**)
- liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2018 r. (**Bobrowniki, Chrostkowo, Dobrzyń nad Wisłą, Kikół, Lipno gm. wiejska, Wielgie**)

²⁴ wskaźniki, względem których gminę uznano za problemową tj. w przypadku których gmina wykazała negatywne wartości (poniżej lub powyżej przyjętego kryterium)

- saldo migracji wewnętrznych na 1 tys. mieszkańców (wartość uśredniona z lat 2014-2018) (**Lipno gm. miejska, Skępe, Tłuchowo**)
- zmiana liczby ludności w latach 2010-2018 (2010=100%) (**Lipno gm. miejska, Skępe**)
- wyniki egzaminów z matematyki i języka angielskiego na poziomie szkoły podstawowej (wartość uśredniona dla lat 2015-2016) oraz gimnazjum (wartość uśredniona dla lat 2016-2018) jako procent średniej krajowej (**Lipno gm. miejska**)
- udział zarejestrowanych osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy w ludności w wieku produkcyjnym w 2018 r. (**Lipno gm. miejska, Skępe, Tłuchowo**)
- udział bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w 2018 r. (**Lipno gm. miejska, Skępe, Tłuchowo**)
- udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2017 r. (**Lipno gm. miejska, Skępe, Tłuchowo**)
- udział dzieci w wieku do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w 2017 r. (**Lipno gm. miejska, Skępe, Tłuchowo**)
- udział dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w 2017 r. (**Tłuchowo**)

²⁵ na podstawie delimitacji wykonanej na potrzeby „Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju” a następnie zaktualizowanej w roku 2020 („Zaktualizowana lista gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, programowanie 2021-2027” oraz „Zaktualizowana imienna lista 139 miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze”)

OPPT Lipna będzie cechował się większą odpornością na skutki negatywnych zmian klimatycznych. Proces adaptacji do zmian klimatu wsparty zostanie poprzez tworzenie nowych terenów zielonych i zagospodarowanie wód opadowych. Poprawi się jakość podejmowanych działań ratowniczych w miastach i terenach zurbanizowanych w wyniku wyposażenia i wzmocnienia służb ratowniczych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof.

Na terenie OPPT Lipna poprawi się jakość życia mieszkańców poprzez wzrost jakości i poprawę dostępu do usług publicznych, zwłaszcza edukacyjnych, wychowania przedszkolnego, kultury, sportu i ochrony zdrowia. W wyniku realizacji projektów edukacyjnych uczniowie obszaru będą lepiej wykształceni i uzyskają dodatkowe kompetencje kluczowe, zwłaszcza językowe i cyfrowe oraz w zakresie przedmiotów ścisłych, a więc niezbędne w przyszłym procesie nauki i pozyskiwania pracy. Poprawi się jakość i wychowania przedszkolnego poprzez rozszerzenie i uatrakcyjnienie oferty zajęć. Zarówno w procesie kształcenia szkolnego, jak i wychowania przedszkolnego uwzględniane będą potrzeby uczniów i dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, zwiększając dostępność do nauki i zabawy w grupie rówieśników, co sprzyjać będzie integracji, rozwojowi tolerancji i empatii oraz wzmocnieniu więzi międzyludzkich wśród dzieci. W procesie kształcenia i wychowania, uczniowie i dzieci przedszkolne uzyskają lepsze wsparcie ze strony nauczycieli, którzy podniosą swoje kompetencje i kwalifikacje w wyniku uczestnictwa w stażach i szkoleniach.

Zwiększy się uczestnictwo mieszkańców w życiu społeczno-kulturalnym obszaru w wyniku podniesienia jakości i modernizacji obiektów kultury. Rozwój infrastruktury sportowej umożliwi realizację pasji sportowych, zwłaszcza dzieci i młodzieży. Realizacja działań z zakresu ochrony zdrowia wpłynie na podniesienie jakości i zwiększenie dostępności do ambulatoryjnych zdrowotnych świadczeń specjalistycznych, co jest szczególnie istotne w kontekście starzejącego się społeczeństwa i podnoszenia jakości życia.

Przestrzeń stanie się bardziej atrakcyjna i dostępna dla mieszkańców obszaru oraz turystów. Odnowione i zagospodarowane zostaną zaniedbane lub zniszczone przestrzenie publiczne oraz miejsca służące rekreacji i turystyce, które służyć będą społecznościom lokalnym i osobom przyjezdnym, umożliwiając bezpieczne spędzanie wolnego czasu, wzmacniając integrację i kontakty międzyludzkie, wzmacniając potencjał turystyczny obszaru.

W celu wzmocnienia rozwoju OPPT Lipna, na obszarze planuje się także realizację działań uzupełniających w ramach instrumentu RLKS.

5. Opis wsparcia obszarów charakteryzujących się trudną sytuacją społeczno-gospodarczą

Celem realizacji założeń Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego jest zrównoważony rozwój całego województwa, ze szczególnym uwzględnieniem tzw. obszarów problemowych (miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, gmin wykazujących negatywną sytuację społeczno-gospodarczą), którym przyznano dodatkowe wsparcie finansowe przeznaczone na realizację działań służących poprawie zdiagnozowanej sytuacji problemowej.

Na terenie OPPT Lipna do tzw. obszarów problemowych zaliczono:

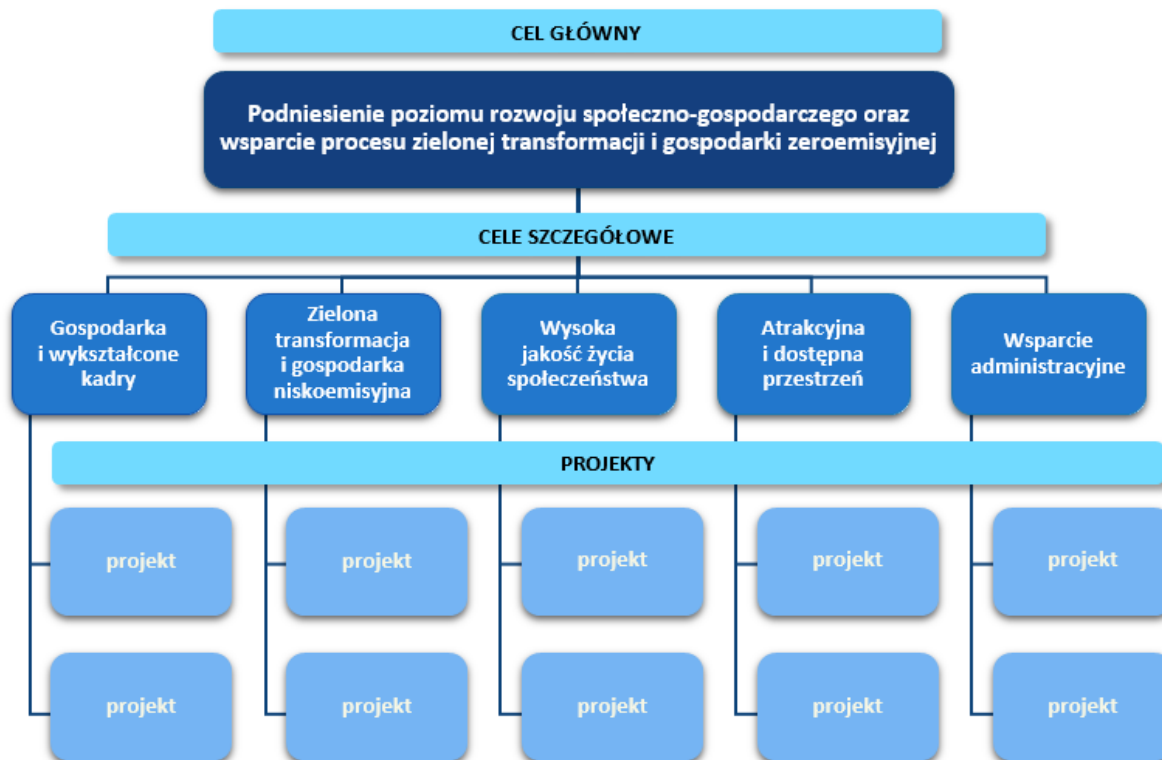
- **gminy: Bobrowniki, Chrostkowo, Dobrzyń nad Wisłą, Kikół, wiejską Lipno, Wielgie** (wskazane z poziomu regionalnego jako problemowe pod względem niskiego poziomu rozwoju społecznego i niskiego poziomu przedsiębiorczości, a dodatkowo zaliczone na poziomie krajowym do gmin zmarginalizowanych), dla których w celu niwelowania występujących na ich terenie problemów społeczno-gospodarczych planuje się realizację działań mających na celu przede wszystkim wsparcie kształcenia i wychowania przedszkolnego. Wsparciu procesu podniesienia poziomu edukacji służyć będą projekty mające na celu podniesienie jakości kształcenia ogólnego, co sprzyjać będzie wzrostowi

umiejętności uczniów, nabywaniu przez nich kompetencji kluczowych, w tym językowych, cyfrowych i z zakresu nauk ścisłych, wyrównywaniu szans rozwojowych, zwłaszcza na obszarach wiejskich i wzrostowi aktywności społecznej uczniów. Działania mające na celu poprawę jakości wychowania przedszkolnego wpłyną na wzrost kompetencji miękkich u dzieci, aktywności i zainteresowania nauką, umożliwiając jednocześnie włączenie społeczne i integrację z rówieśnikami dzieci z rodzin defaworyzowanych. Dzięki wsparciu instytucji kultury i odnowie zaniedbanych przestrzeni publicznych mieszkańcy gmin notujących sytuację problemową zyskają przestrzeń do realizacji działań o charakterze kulturalno-rozrywkowym i sportowo-rekreacyjnym oraz działań włączających i możliwość integracji społecznej i międzypokoleniowej, umożliwiającej jednocześnie zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży i włączenie społeczne osób wymagających wsparcia. Realizacja infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej przyczyni się do wzmocnienia potencjału turystycznego obszaru;

- **gminy: Tłuchowo, Skępe, miejska Lipno** (wskazaną z poziomu regionalnego jako problemową pod względem niskiego poziomu rozwoju społecznego, a dodatkowo pierwsza wymieniona gmina została zaliczona na poziomie krajowym do gmin zmarginalizowanych), dla których w celu niwelowania występujących na ich terenie problemów planuje się działania mające na celu poprawę jakości kształcenia ogólnego i wychowania przedszkolnego, ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych u uczniów, wzrost aktywności społecznej i zainteresowania nauką oraz kształtowania właściwych postaw na rynku pracy, umożliwiając jednocześnie włączenie społeczne dzieci z rodzin defaworyzowanych i ich integrację z rówieśnikami. Istotnym czynnikiem rozwoju będą prowadzone na terenie miasta działania z zakresu odnowy przestrzeni publicznej, rozwoju instytucji kultury i realizacja infrastruktury sportowej, które wpłyną na zwiększenie estetyki i poprawę funkcjonalności przestrzeni, przystosowując ją do potrzeb kulturalnych i rekreacyjno-sportowych lokalnej społeczności, poprawiając dostępność dla wszystkich grup społecznych, w tym osób starszych i osób z grup defaworyzowanych, co pozytywnie wpłynie na wzrost aktywności społecznej i jakość życia mieszkańców obszarów problemowych.

Wpływ na poprawę sytuacji wszystkich gmin problemowych OPPT Lipna będą miały również działania prowadzone przez Samorząd Powiatowy w zakresie wzmacniania efektywności kształcenia zawodowego i poprawy dostępu do wysokiej jakości ambulatoryjnych usług zdrowotnych.

6. Cele rozwojowe obszaru realizowane poprzez wsparcie w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Ryc. Schemat struktury celów oraz realizujących je projektów (tzw. drzewo ustaleń)

6.1. Opis realizacji celów

Cel główny: Podniesienie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz wsparcie procesu zielonej transformacji i gospodarki zeroemisyjnej

Głównym celem realizacji strategii służącej wsparciu rozwoju w ramach polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego jest „Podniesienie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz wsparcie procesu zielonej transformacji i gospodarki zeroemisyjnej”. Cel główny swoim zakresem obejmuje wszystkie zagadnienia mieszczące się w ramach celów szczegółowych i określa (stanowi swego rodzaju deklarację), dotyczącą wizji rozwoju obszaru, do której będzie się dążyć poprzez realizację zaplanowanej interwencji w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Cel ten zdefiniowano na podstawie zidentyfikowanych problemów i potrzeb rozwojowych występujących na obszarze realizacji Strategii, a jego wypełnienie związane będzie przede wszystkim z rozwojem innowacyjności i konkurencyjności gospodarki, w tym rozwój rynku pracy, kształtowaniem stanu środowiska przyrodniczego, poprawą szeroko rozumianego rozwoju społecznego, zwłaszcza w aspekcie rozwoju i dostępności do usług z zakresu edukacji, zdrowia, kultury i sportu oraz kształtowaniem warunków i przestrzeni dla wysokiej jakości życia.

Cele szczegółowe:

1. Cel szczegółowy: Gospodarka i wykształcone kadry

Cel szczegółowy „Gospodarka i wykształcone kadry” obejmuje przede wszystkim projekty realizowane w zakresie poprawy infrastruktury i jakości kształcenia zawodowego. Ponadto cel ten obejmuje projekty związane z podniesieniem poziomu innowacyjności i konkurencyjności gospodarczej regionu.

W ramach celu realizowane będą projekty ukierunkowane na poprawę jakości, efektywności i skuteczności kształcenia zawodowego oraz działania wpływające na dostosowanie tego rodzaju kształcenia do potrzeb rynku pracy. Cel „Gospodarka i wykształcone kadry” obejmuje także projekty wpływające na dostosowanie kształcenia zawodowego do wymogów zielonej i cyfrowej transformacji oraz projekty związane z promowaniem tego rodzaju kształcenia jako wysokiej jakości ścieżki kariery wymagającej wysokich kwalifikacji. Ponadto w celu poprawy jakości oraz dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy realizowane będą inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową szkół oraz centrów i placówek prowadzących kształcenie zawodowe. Dostępność wysoko wykwalifikowanych kadr będzie miała bezpośredni wpływ na podniesienie poziomu innowacyjności i konkurencyjności gospodarczej regionu przez co wpłynie na jego atrakcyjność.

2. Cel szczegółowy: Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna

Cel szczegółowy „Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna” związany jest z poprawą stanu środowiska przyrodniczego tj. obejmuje projekty dotyczące poprawy efektywności energetycznej, redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza, przystosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, zrównoważonej gospodarki wodnej oraz gospodarki zeroemisyjnej.

Do najważniejszych wyzwań związanych z poprawą stanu środowiska przyrodniczego należą kwestie poprawy jakości powietrza i gospodarki wodnej. Cel „Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna” zawiera szereg wielokierunkowych działań, które wpłyną na poprawę obecnego systemu energetycznego oraz efektywne wykorzystanie istniejących zasobów wodnych. I tak, kompleksowa modernizacja energetyczna, rozwój efektywnych energetycznie systemów ciepłowniczych opartych na źródłach OZE, budowa energooszczędnego oświetlenia ulicznego opartego na technologii LED doprowadzą do redukcji zużycia energii cieplnej i elektrycznej a tym samym znacząco wpłyną na redukcję zanieczyszczeń powietrza. Obok projektów energetycznych poprawie stanu powietrza będą służyć także działania z zakresu rozwoju i usprawnienia nisko- i zeroemisyjnego transportu publicznego m.in. działania w infrastrukturę rowerową przyczyniające się do priorytetyzacji ruchu pieszego i rowerowego, tym samym zmniejszające ilość emitowanych zanieczyszczeń do powietrza. Wsparcie zielonej i niebieskiej infrastruktury, nasadzenia i zazielenienia przyczynią się do zwiększenia terenów zielonych, a tym samym realizując zadania małej retencji pozwolą na skuteczne i efektywne gospodarowanie wodami opadowymi przez co pozytywnie wpłyną na zaadoptowanie danego obszaru do zmian klimatu. Natomiast projekty w zakresie efektywnych (inteligentnych) sieci wodociągowych, odpowiadające na problem malejących zasobów wodnych, ukierunkowane zostaną na ograniczenie strat wody oraz efektywne wykorzystanie istniejących zasobów wodnych.

3. Cel szczegółowy: Wysoka jakość życia społeczeństwa

Cel szczegółowy „Wysoka jakość życia społeczeństwa” obejmuje projekty związane z poprawą dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu (m.in. przedszkola, baza sportowa), podniesieniem jakości kształcenia ogólnego, ochroną zdrowia oraz wsparciem instytucji kultury.

Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości infrastruktury i usług społecznych skorelowane jest z kompleksową poprawą warunków kształcenia przedszkolnego tj. tworzeniem nowych miejsc wychowania przedszkolnego a także działaniami wpływającymi na poprawę oferty i jakości świadczonych usług edukacyjnych oraz z działaniami inwestycyjnymi w nowoczesne edukacyjne bazy

sportowe dostępne także dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wysoka jakość życia społecznego to także projekty w zakresie poprawy jakości i efektywności kształcenia ogólnego. Działania te przyczynić się mają przede wszystkim do wyrównywania szans edukacyjnych wewnątrz- i międzyregionalnych. Projekty realizowane dla uczniów obejmować będą m. in. podnoszenie kompetencji kluczowych (w tym cyfrowych), społecznych, społeczno-emocjonalnych, podstawowych, przekrojowych lub związanych z zieloną lub cyfrową transformacją. Nie zabraknie również działań w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego czy edukacji włączającej. Wsparcie dla przedstawicieli kadry będzie dotyczyć m. in. podnoszenia kompetencji lub nabywania kwalifikacji związanych z danym zawodem, podnoszenia kompetencji kluczowych (w tym cyfrowych), społeczno-emocjonalnych, przekrojowych lub związanych z zieloną lub cyfrową transformacją. Kadry szkół i placówek będzie udzielana pomoc w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych lub wychowawczych. Z kolei szkoły i placówki prowadzące kształcenie ogólne uzyskają możliwość poprawy warunków kształcenia w ramach dostosowania do wymogów edukacji włączającej, w tym poprawy dostępności. Rozwój opieki specjalistycznej, rehabilitacji medycznej, deinstytucjonalizacja usług opieki zdrowotnej, tworzenie i dostosowanie infrastruktury podmiotów leczniczych do wymagań osób ze szczególnymi potrzebami oraz zakup sprzętu medycznego i aparatury medycznej to kolejne elementy, jakie zostały zawarte w celu „Wysoka jakość życia społeczeństwa”. Natomiast działania związane ze wsparciem instytucji kultury ukierunkowane będą na rozwój i funkcjonowanie oferty instytucji kultury dostosowanej do odbiorców lokalnych oraz regionalnych a także na zadania w zakresie budowy/rozbudowy/remontu, wyposażenia oraz adaptacji obiektów do pełnienia funkcji kulturalnych. Cel ten obejmuje także działania związane z odrestaurowaniem i konserwacją ogólnodostępnych obiektów zabytkowych wraz z zagospodarowaniem terenu wokół nich. Ważnym aspektem będą także projekty rozwijające czytelnictwo w formule tworzenia/wspierania bibliotek lokalnych/mediatek jako centrów życia społecznego. Sektor kultury stanowi bowiem istotny potencjał zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego przez co jest ważnym elementem wpływającym na podniesienie jakości życia.

4. Cel szczegółowy: Atrakcyjna i dostępna przestrzeń

Cel szczegółowy „Atrakcyjna i dostępna przestrzeń” obejmuje zagadnienia związane głównie z odnową przestrzeni publicznej i rozwojem turystyki.

W celu przywrócenia lub nadania nowych funkcji, kulturalnych, społecznych lub edukacyjnych zdegradowanej przestrzeni, obiektom bądź terenom, w ramach celu „Atrakcyjna i dostępna przestrzeń” realizowane będą projekty polegające m.in. na ich przebudowie, remoncie, adaptacji (wraz z wyposażeniem) oraz projekty mające na celu uporządkowanie i zagospodarowanie przestrzeni publicznej, służące udostępnieniu terenów dla mieszkańców. W obszarze turystyki realizowane zostaną projekty przyczyniające się do rozwoju oferty turystycznej bazującej na lokalnych potencjałach turystycznych oraz walorach kulturowych i przyrodniczych, polegające m.in. na rozwoju infrastruktury turystycznej wraz z zakupem wyposażenia i sprzętu oraz adaptacji obiektów do pełnienia funkcji turystycznych. Działania te ukierunkowane będą na tworzenie lub rozszerzanie istniejących tras i szlaków turystycznych różnych rodzajów (np. piesze, wodne, rowerowe), w tym budowę, przebudowę i rozbudowę infrastruktury poprawiającej dostępność obiektów i atrakcji turystycznych oraz zagospodarowanie ich bezpośredniego otoczenia (m.in. parkingi, ciągi komunikacyjne, infrastruktura dla osób z niepełnosprawnościami, zielona infrastruktura). W ramach realizacji celu możliwa będzie także budowa/przebudowa szlaków i ścieżek rowerowych, prowadzących do atrakcji turystycznych lub miejsc bezpośrednio z nimi powiązanych.

5. Cel szczegółowy: Wsparcie administracyjne

Cel szczegółowy „Wsparcie administracyjne” obejmuje działania mające na celu wsparcie zdolności administracyjnej w zakresie wdrażania Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

W ramach realizacji celu możliwe będzie wynagradzanie osób odpowiedzialnych za realizację polityki terytorialnej, zakup wyposażenia biurowego, sprzętu komputerowego oraz materiałów biurowych i eksploatacyjnych oraz organizacja spotkań w ramach partnerstwa związanych z wdrażaniem polityki terytorialnej i rozwijaniem współpracy. Realizacja projektów przypisanych do celu „Wsparcie administracyjne” zapewni stworzenie i utrzymanie odpowiednich warunków pracy oraz zatrudnienie wykwalifikowanych pracowników, gwarantujących skuteczne wykonywanie obowiązków związanych z realizacją Polityki Terytorialnej.

6.2. Drzewo ustaleń

CEL GŁÓWNY	CELE SZCZEGÓŁOWE	PROJEKTY
Podniesienie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz wsparcie procesu zielonej transformacji i gospodarki zeroemisyjnej	Gospodarka i wykształcone kadry	OPPT-LI-1 Dopuszanie nowego budynku szkoły muzycznej wraz z salą koncertową w Lipnie
	Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna	OPPT-LI-3 Modernizacja azbestowej instalacji wodociągowej w Bobrownikach
		OPPT-LI-5 Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej
		OPPT-LI-6 Poprawa infrastruktury wodociągowej na terenie gminy Chrostkowo
		OPPT-LI-8 Modernizacja instalacji centralnego ogrzewania w budynkach użyteczności publicznej na terenie Gminy Dobrzyń nad Wisłą
		OPPT-LI-9 Modernizacja sieci wodociągowej oraz wymiana części wodomierzy na terenie Gminy Dobrzyń nad Wisłą.
		OPPT-LI-11 Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej.
		OPPT-LI-12 Efektywne systemy ciepłownicze
		OPPT-LI-13 Efektywna infrastruktura zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Lipno
		OPPT-LI-16 Przywracanie zdegradowanym terenom w Radomicach ich pierwotnych funkcji
		OPPT-LI-17 Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem na terenie Gminy Kikół
		OPPT-LI-18 Efektywna infrastruktura zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Kikół
		OPPT-LI-22 Termomodernizacja Szkoły Podstawowej nr 5 w Lipnie
		OPPT-LI-26 Zielone Miasto Lipno
		OPPT-LI-30 Budowa ścieżki pieszo-rowerowej Tłuchowo- Kamień Kotowy w ciągu drogi wojewódzkiej nr 541
OPPT-LI-33 Budowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Orłowo		
OPPT-LI-35 Zwiększenie retencji stawów oraz nasadzenia drzew w zespole dworsko – parkowym położonym w miejscowości Wielgie.		
	OPPT-LI-2 Rozwój AOS w Szpital Lipno sp. z o. o.	

	Wysoka jakość życia społeczeństwa	OPPT-LI-4 Utworzenie Domu Kultury w Bobrownikach i zmiana lokalizacji Biblioteki Publicznej
		OPPT-LI-14 Zwiększenie efektywności kształcenia ogólnego w placówkach edukacyjnych na terenie gm. Lipno.
		OPPT-LI-23 Biblioteka na miarę XXI wieku - modernizacja i wyposażenie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lipnie
		OPPT-LI-27 Przedszkolaki - nasza przyszłość
		OPPT-LI-28 Budowa siedziby Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Skępem
		OPPT-LI-31 Podniesienie kompetencji kluczowych w nauczaniu na etapie szkoły podstawowej
		OPPT-LI-34 Kształcenie ogólne w placówkach oświatowych na terenie gminy Wielgie
		OPPT-LI-36 Lipnowskie przedszkolaki – zwiększenie szans edukacyjnych dzieci w wieku przedszkolnym
		OPPT-LI-37 Rozszerzenie dodatkowej oferty edukacyjnej dla przedszkolaków na terenie Gminy Lipno
	OPPT-LI-38 Wsparcie edukacyjne dzieci i nauczycieli z terenu Gminy Kikół	
	Atrakcyjna i dostępna przestrzeń	OPPT-LI-7 Zagospodarowanie terenu w miejscowości Chrostkowo - etap II
		OPPT-LI-10 Zagospodarowanie przestrzeni publicznej Parku Miejskiego w Dobrzyniu nad Wisłą
		OPPT-LI-15 Odnowa przestrzeni publicznej sołectw
		OPPT-LI-19 Budowa boiska wielofunkcyjnego przy terenie rekreacyjnym w Woli.
		OPPT-LI-20 Budowa skatepark w Kikole
		OPPT-LI-21 Doposażenie siłowni zewnętrznej nad jeziorem w Kikole wraz z montażem piłkochwyłów przy boiskach plażowych
		OPPT-LI-24 Zapewnienie dostępności lipnowskich szkół podstawowych dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi wraz z budową bieżni tartanowej, stanowiącej edukacyjną bazę sportową
		OPPT-LI-25 Zagospodarowanie przestrzeni publicznej Parku Miejskiego w Lipnie – etap II
		OPPT-LI-29 Odnowa przestrzeni publicznej wokół jezior skępskich
OPPT-LI-32 Przebudowa wraz z wyposażeniem budynku użyteczności publicznej w Tłuchowie		
Wsparcie administracyjne	OPPT-LI-39 Wsparcie administracyjne dla OPPT Lipno	

7. Oczekiwane wskaźniki produktu i rezultatu realizacji strategii

Dzięki wsparciu uzyskanemu w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko Pomorskiego możliwe będzie niwelowanie różnic w stanie rozwoju pomiędzy województwem kujawsko -pomorskim, a regionami kraju mających najwyższą jakość życia. Realizacji tej idei

podporządkowane są wskazane w Strategii OPPT Lipno planowane inwestycje i projekty a osiągnięcie założonych celów najlepiej zobrazują oczekiwane wskaźniki produktu i rezultatu ujęte w dokumentach programowych dla Funduszy Europejskich dla Kujaw i Pomorza 2021-2027

Pełen wykaz wskaźników, ze wskazaniem zostało przygotowane w zestawieniu tabelarycznym.

Tabela nr 8 Wartości wskaźników produktu i rezultatu zaplanowane do realizacji w ramach obszarów dedykowanych dla OPPT Powiatu Lipnowskiego

Wskaźniki produktu							
Cel szczegółowy	Działanie	Fundusz	Numer	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
2 (i)	Działanie 02.17	EFRR	RCO019	Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej	m2	767	1 517
2 (i)	Działanie 02.17	EFRR	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	360	1 590
2 (i)	Działanie 02.17	EFRR	PLRO025	Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne)*	szt.	0	1
2 (i)	Działanie 02.18	EFRR	PLRO025	Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne)*	szt.	0	8
2 (i)	Działanie 02.18	EFRR	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	0	1 010
2 (iv)	Działanie 02.19	EFRR	RCO121	Powierzchnia objęta środkami ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi i niekontrolowanych pożarów)	ha	0	4,52
2 (iv)	Działanie 02.19	EFRR	PLRO044	Pojemność obiektów małej retencji	m3	0	33 700
2 (iv)	Działanie 02.19	EFRR	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	2 000	4 500
2 (iv)	Działanie 02.19	EFRR	RCO026	Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu	ha	0,5	0,8
2 (v)	Działanie 02.20	EFRR	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	400	10 780
2 (v)	Działanie 02.20	EFRR	RCO030	Długość nowych lub zmodernizowanych sieci wodociągowych w ramach zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę	km	0,55	2,35
2 (viii)	Działanie 03.03	EFRR	PLRO058	Wspierana infrastruktura rowerowa	km	0	1

Wskaźniki produktu							
Cel szczegółowy	Działanie	Fundusz	Numer	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
2 (viii)	Działanie 03.03	EFRR	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	0	500
5(i)	Działanie 5.12	EFRR	RCO077	Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	szt.	1	3
5(i)	Działanie 5.13	EFRR	RCO077	Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	szt.	2	2
5 (i)	Działanie 5.12 Działanie 5.13 Działanie 5.14	FERR	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	1750	16 362
4 (ii)	Działanie 06.14 Działanie 06.15	EFRR	RCO067	Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach oświatowych	osoby	1 120	1 220
4 (ii)	Działanie 06.14 Działanie 06.15	EFRR	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	1 120	1 220
4 (v)	Działanie 06.16	EFRR	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	0	30 000
4 (v)	Działanie 06.16	EFRR	RCO069	Pojemność nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej	osoby/rok	0	6 000
4 (v)	Działanie 06.16	EFRR	PLRO133	Liczba wspartych podmiotów wykonujących działalność leczniczą	szt.	0	1
4 (f)	Działanie 08.26	EFS+	PLFCO01	Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej	osoby	125	210
4 (f)	Działanie 08.26	EFS+	PLFCO07	Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem	podmioty	3	9
4 (f)	Działanie 08.27	EFS+	PLFCO03	Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem	osoby	55	690
4 (f)	Działanie 08.27	EFS+	PLFCO07	Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem	podmioty	2	12

Wskaźniki rezultatu							
Cel szczegółowy	Działanie	Fundusz	Numer	Wskaźnik	Jednostka miary	Źródło danych	Cel końcowy (2029)
2 (i)	Działanie 02.17	EFRR	RCR029	Szacowana emisja gazów cieplarnianych*	tony równoważnika CO2/rok	CST2021	15
2 (i)	Działanie 02.17	EFRR	RCR026	Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych)*	MWh/rok	CST2021	3 750
2 (i)	Działanie 02.18	EFRR	RCR029	Szacowana emisja gazów cieplarnianych*	tony równoważnika CO2/rok	CST2021	56,832
2 (i)	Działanie 02.18	EFRR	RCR026	Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych)*	MWh/rok	CST2021	718,303
2 (iv)	Działanie 02.19	EFRR	PROG-FEKP-0012	Objętość retencjonowanej wody	m3	CST2021	33 700
2 (v)	Działanie 02.20	EFRR	RCR041	Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę	osoby	CST2021	10 780
2 (viii)	Działanie 03.03	EFRR	RCR064	Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej	Użytkownicy /rok	CST2021	500
5(i)	Działanie 5.12 Działanie 5.13	EFRR	RCR077	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne, objęte wsparciem	Osoby/rok	CST2021	2 750
4 (ii)	Działanie 06.14 Działanie 6.15	EFRR	RCR071	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych	użytkownicy/rok	CST2021	1 220
4 (v)	Działanie 06.16	EFRR	RCR073	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej	użytkownicy/rok	CST2021	6000
4 (f)	Działanie 08.27	EFVS+	PLFCR01	Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby	CST2021	503

* wartość pośrednia i docelowa wskaźników zostanie zweryfikowana po przeprowadzeniu audytów energetycznych, przed złożeniem wniosków o dofinansowanie.

8. Wskazanie zgodności planowanej interwencji z dokumentami programowymi (funduszami), do których zamierza się aplikować o finansowanie wsparcia

Niniejsza Strategia terytorialna realizowana będzie w zgodności z przyjętym Programem *Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza (FEdKP) 2021-2027*. Program ten umożliwi ubieganie się o wsparcie na realizację projektów w ramach instrumentów terytorialnych takich jak m.in. ZIT, czy IIT. W województwie kujawsko-pomorskim tymi instrumentami objęte są konkretne obszary (tzw. obszary prowadzenia polityki terytorialnej), które wyznaczone zostały w *Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2030 – Strategia Przyspieszenia 2030+*. We wspomnianym programie FEdKP zapisano, iż to strategię ZIT/IIT będą określały kierunki wsparcia i projekty dostosowane do specyfiki danego obszaru, zgodnie z przyjętymi założeniami rozwojowymi dla poszczególnych poziomów Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Niniejsza Strategia określa zatem listę projektów odpowiadających na problemy oraz potrzeby obszaru OPPT Lipna, które wynikają z zakresu wsparcia w ramach Celów Polityki: CP2, CP4, CP5 scharakteryzowanego w programie FEdKP. Wszystkie projekty wskazane do realizacji w ramach niniejszej Strategii, dla których planowane jest finansowanie ze środków programu FEdKP 2021-2027, wykazują pełną zgodność z zapisami tego programu.

Tabela. nr 9 Wykazanie zgodności planowanej interwencji z celami i priorytetami określonymi w programie FEdKP 2021-2027

Cel Polityki	Priorytet	Cel szczegółowy	Nazwy projektów zgodnych z zakresem wsparcia w ramach celów i priorytetów
<p>Cel Polityki 2. Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem oraz</p>	<p>Priorytet 2 Fundusze Europejskie dla czystej energii i ochrony zasobów środowiska regionu</p>	<p>2(i) Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych</p>	<p>OPPT-LI-5 Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej</p> <p>OPPT-LI-8 Modernizacja instalacji centralnego ogrzewania w budynkach użyteczności publicznej na terenie Gminy Dobrzyń nad Wisłą</p> <p>OPPT-LI-11 Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej.</p> <p>OPPT-LI-12 Efektywne systemy ciepłownicze</p> <p>OPPT-LI-17 Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem na terenie Gminy Kikół</p> <p>OPPT-LI-22 Termomodernizacja</p>

zrównoważonej mobilności miejskiej			Szkoły Podstawowej nr 5 w Lipnie
	<p>Priorytet 2</p> <p>Fundusze Europejskie dla czystej energii i ochrony zasobów środowiska regionu</p>	<p>2(iv)</p> <p>Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego</p>	<p>OPPT-LI-16 Przywracanie zdegradowanym terenom w Radomicach ich pierwotnych funkcji</p> <p>OPPT-LI-26 Zielone Miasto Lipno</p> <p>OPPT-LI-35 Zwiększenie retencji stawów oraz nasadzenia drzew w zespole dworsko – parkowym położonym w miejscowości Wielgie.</p>
	<p>Priorytet 2</p> <p>Fundusze Europejskie dla czystej energii i ochrony zasobów środowiska regionu</p>	<p>2(v)</p> <p>Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej</p>	<p>OPPT-LI-3 Modernizacja azbestowej instalacji wodociągowej w Bobrownikach</p> <p>OPPT-LI-6 Poprawa infrastruktury wodociągowej na terenie gminy Chrostkowo</p> <p>OPPT-LI-9 Modernizacja sieci wodociągowej oraz wymiana części wodomierzy na terenie Gminy Dobrzyń nad Wisłą.</p> <p>OPPT-LI-13 Efektywna infrastruktura zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Lipno</p> <p>OPPT-LI-18 Efektywna infrastruktura zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Kikół</p> <p>OPPT-LI-33 Budowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Orłowo</p>
<p>Priorytet 3</p> <p>Fundusze Europejskie na zrównoważony transport miejski</p>	<p>2(viii)</p> <p>Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej</p>	<p>OPPT-LI-30 Budowa ścieżki pieszo-rowerowej Tłuchowo- Kamień Kotowy w ciągu drogi wojewódzkiej nr 541</p>	

<p>Cel Polityki 4.</p> <p>Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych</p>	<p>Priorytet 7</p> <p>Fundusze Europejskie na rozwój lokalny</p>	<p>4(f)</p> <p>Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwienie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami</p>	<p>OPPT-LI-14 Zwiększenie efektywności kształcenia ogólnego w placówkach edukacyjnych na terenie gm. Lipno.</p> <p>OPPT-LI-27 Przedszkolaki - nasza przyszłość</p> <p>OPPT-LI-31 Podniesienie kompetencji kluczowych w nauczaniu na etapie szkoły podstawowej</p> <p>OPPT-LI-34 Kształcenie ogólne w placówkach oświatowych na terenie gminy Wielgie</p> <p>OPPT-LI-36 Lipnowskie przedszkolaki – zwiększenie szans edukacyjnych dzieci w wieku przedszkolnym</p> <p>OPPT-LI-37 Rozszerzenie dodatkowej oferty edukacyjnej dla przedszkolaków na terenie Gminy Lipno</p> <p>OPPT-LI-38 Wsparcie edukacyjne dzieci i nauczycieli z terenu Gminy Kikół</p>
	<p>Priorytet 6</p> <p>Fundusze Europejskie na rzecz zwiększania dostępności regionalnej infrastruktury dla mieszkańców</p>	<p>4(ii)</p> <p>Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz on-line</p>	<p>OPPT-LI-1 Doposażenie nowego budynku szkoły muzycznej wraz z salą koncertową w Lipnie</p> <p>OPPT-LI-24 Zapewnienie dostępności lipnowskich szkół podstawowych dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w tym budowa bieżni tartanowej, stanowiącej edukacyjną bazę sportową</p>
	<p>Priorytet 6</p> <p>Fundusze Europejskie na rzecz zwiększania</p>	<p>4(v)</p> <p>Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów</p>	<p>OPPT-LI-2 Rozwój AOS w Szpital Lipno sp. z o. o.</p>

	dostępności regionalnej infrastruktury dla mieszkańców	opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	
<p>Cel Polityki 5.</p> <p>Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów oraz inicjatyw lokalnych</p>	<p>Priorytet 5</p> <p>Fundusze Europejskie na wzmacnianie potencjałów endogenicznych regionu</p>	<p>5(i)</p> <p>Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich</p>	<p>OPPT-LI-4 Utworzenie Domu Kultury w Bobrownikach i zmiana lokalizacji Biblioteki Publicznej</p> <p>OPPT-LI-7 Zagospodarowanie terenu w miejscowości Chrostkowo - etap II</p> <p>OPPT-LI-10 Zagospodarowanie przestrzeni publicznej Parku Miejskiego w Dobrzyniu nad Wisłą</p> <p>OPPT-LI-15 Odnowa przestrzeni publicznej sołectw</p> <p>OPPT-LI-19 Budowa boiska wielofunkcyjnego przy terenie rekreacyjnym w Woli.</p> <p>OPPT-LI-20 Budowa skatepark w Kikole</p> <p>OPPT-LI-21 Doposażenie siłowni zewnętrznej nad jeziorem w Kikole wraz z montażem piłkochwyłów przy boiskach plażowych</p> <p>OPPT-LI-23 Biblioteka na miarę XXI wieku - modernizacja i wyposażenie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lipnie</p> <p>OPPT-LI-25 Zagospodarowanie przestrzeni publicznej Parku Miejskiego w Lipnie – etap II</p> <p>OPPT-LI-28 Budowa siedziby Miejsko-</p>

			<p>Gminnego Ośrodka Kultury w Skępem</p> <p>OPPT-LI-29 Odnowa przestrzeni publicznej wokół jezior skępskich</p> <p>OPPT-LI-32 Przebudowa wraz z wyposażeniem budynku użyteczności publicznej w Tłuchowie</p> <p>OPPT-LI-39 Wsparcie administracyjne dla OPPT Lipno</p>
--	--	--	--

Niniejsza Strategia terytorialna realizowana będzie w zgodności z przyjętym Programem *Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza (FEdKP) 2021-2027*. Program ten umożliwi ubieganie się o wsparcie na realizację projektów w ramach instrumentów terytorialnych takich jak m.in. ZIT, czy IIT. W województwie kujawsko-pomorskim tymi instrumentami objęte są konkretne obszary (tzw. obszary prowadzenia polityki terytorialnej), które wyznaczone zostały w *Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2030 – Strategia Przyspieszenia 2030+*. We wspomnianym programie FEdKP zapisano, iż to strategie ZIT/IIT będą określały kierunki wsparcia i projekty dostosowane do specyfiki danego obszaru, zgodnie z przyjętymi założeniami rozwojowymi dla poszczególnych poziomów Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Niniejsza Strategia określa zatem listę projektów odpowiadających na problemy oraz potrzeby obszaru OPPT Lipna, które wynikają z zakresu wsparcia w ramach Celów Polityki: CP2, CP4, CP5 scharakteryzowanego w programie FEdKP. Wszystkie projekty wskazane do realizacji w ramach niniejszej Strategii, dla których planowane jest finansowanie ze środków programu FEdKP 2021-2027, wykazują pełną zgodność z zapisami tego programu.

9. Lista projektów podstawowych (wraz z informacją na temat sposobu ich wyboru oraz powiązania z innymi projektami)

9.1. Tryb i zasady naboru projektów

Projekty wybrane do realizacji w ramach Strategii OPPT Lipno wskazane w *Wykazie wybranych projektów do wsparcia (9.4)* zostały wyłonione przy zachowaniu partnerskiego modelu współpracy zapewniającego na różnych jego etapach udział szerokiego spektrum społeczności lokalnej m.in. jst, szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne, zawodowe i ustawiczne, przedstawicieli organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, partnerów społecznych oraz gospodarczych, instytucji rynku pracy, organizacji skupiających pracodawców, instytucji pomocy i integracji społecznej itd.

Proces ten przebiegał trój etapowo:

I etap – nabór propozycji projektowych z uwzględnieniem założeń dla polityki spójności na lata 2021-2027;

Nabór propozycji projektowych do przyszłej OPPT Lipno odbywał się na zasadzie partnerskiego modelu współpracy pomiędzy poszczególnymi jst, które w późniejszym czasie zawiązały partnerstwo. Początkowo każdy z przyszłych partnerów OPPT Lipno dokonał wyboru projektów na zasadach opracowanych przez każdy z samorządów indywidualnie. Zastosowane modele współpracy przez poszczególnych partnerów były zróżnicowane, każdy z nich zakładał jednak jak najszerzą współpracę

ze społecznością lokalną bądź poprzez spotkania terenowe, bądź poprzez współpracę z jednostkami organizacyjnymi poszczególnych samorządów, placówkami prowadzącymi kształcenie ogólne, zawodowe, które bezpośrednio współpracują także przedstawicielami organizacji pozarządowych, instytucjami pomocy i integracji społecznej, instytucjami rynku pracy itd.

Poszczególne jst m.in. wyznaczyły osoby/zespoły odpowiedzialne za współtworzenie założeń przyszłych strategii, te zaś zostały zobligowane do włączenia w proces przygotowania dokumentu działających na swoim terenie np. poprzez powołanie zespołów roboczych, o bardzo szerokiej reprezentacji czynnika społecznego. Osiągnięto ten cel poprzez udział przedstawicieli wszystkich jednostek organizacyjnych jst, które odpowiedzialne są za pełne spektrum zadań poszczególnych samorządów. Zespoły opracowywały propozycje projektowe na zasadzie „burzy mózgów” z uwzględnieniem opinii i wniosków z prowadzonych na szczeblu jednostek rozeznania potrzeb społecznych.

Przygotowane wstępne listy projektów były następnie prezentowane w trakcie spotkań z reprezentantami społeczności lokalnych, w których brali udział przedstawiciele m.in. lokalnie działających organizacji pozarządowych, instytucji pomocy i integracji społecznej, instytucji rynku pracy itd. dając możliwość wypowiedzenia się co do zasadności poszczególnych propozycji projektowych.

Wstępnie przygotowane przez poszczególne jst listy zamierzeń projektowych zostały zweryfikowane pod kontem ich założeń i możliwości sfinansowania ich np. ze środków zewnętrznych funkcjonujących i wdrażanych na terenie kraju programów.

II etap – przegląd i wybór zgłoszonych propozycji projektowych pod kątem założeń i możliwości finansowania ze środków programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021+-2027;

Wstępna analiza list dokonana przez zespoły robocze poszczególnych jst wchodzących w skład OPPT Lipno pozwoliła na wyłonienie zamierzeń mających największe znaczenie dla realizacji planów i celów zidentyfikowanych na obszarach danego jst. Przedstawione listy zostały ujednolicone wg ogólnego wzoru wskazanego dla PT WKP, co umożliwiło ich analizę pod względem zgodności z założeniami negocjowanego z Komisją Europejską programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 , podziałem alokacji na poszczególne poziomy prowadzenia PT, wskazanymi obszarami wsparcia w ramach PT WKP 2021-2027 wraz z przypisaną alokacją.

Lista wyłonionych projektów była szeroko omawiana na spotkaniach i posiedzeniach przedstawicieli wszystkich jst wchodzących w skład OPPT Lipno, tak aby zapewnić partnerski model współpracy dla tworzonego założeń polityki terytorialnej OPPT Lipno, w tym przed i w trakcie formalizowania się związanego partnerstwa OPPT Lipno.

III etap – wybór projektów do dofinansowania z uwzględnieniem zasad wskazanych w dokumencie Polityka Terytorialna, w szczególności w oparciu o zawarty w nim katalog preferencji.

Przedstawiciele jst podjęli wspólną zgodną decyzję o współdziałaniu na rzecz tworzenia i wdrażania na terenie administrowanym przez nich, geograficznie zbieżnym z obszarem powiatu lipnowskiego, polityki terytorialnej dla OPPT Lipno. W tym celu (m.in.) zostało utworzone i zarejestrowane Stowarzyszenie na rzecz Gmin i Powiatu Lipnowskiego „Wspólnie dla przyszłości”, któremu przewodniczy Starosta Lipnowski. Utworzone Stowarzyszenie jest podmiotem odpowiedzialnym za nabór oraz wybór projektów i przedstawianie ich do rekomendacji do IZ FEDKP.

Wybór projektów do dofinansowania dla OPPT Lipno w ramach polityki terytorialnej wskazanych w dokumencie Strategii OPPT Lipno został przeprowadzony przez Stowarzyszenie w oparciu m.in. o takie kryteria jak, stopień w jakim projekt wpłynie na rozwiązanie problemów danego obszaru, stopień przygotowania inwestycji do realizacji oraz z uwzględnieniem katalogu preferencji wyboru projektów wskazanych w PT WK-P i wskazanych tam zasad.

9.2. Uzasadnienie wyboru projektów poprzez wykazanie zgodności projektów z potrzebami rozwojowymi danego obszaru

Bardzo duże znaczenie w kontekście możliwych do uzyskania efektów w wyniku realizacji zaplanowanych projektów, posiada stopień wpisania się ich w potrzeby rozwojowe obszaru. Aby stworzyć dobre warunki dla rozwoju całego obszaru, należałoby ukierunkować interwencję na najbardziej istotne sfery, w których występuje potencjał do jego osiągnięcia. Poza tym bardzo ważna jest również odpowiedź na diagnozowane na danym obszarze problemy, które mogą z kolei ograniczać możliwość prowadzenia działań w kluczowych sferach (przykładem może być np. mała liczba miejsc w placówkach przedszkoli co ogranicza możliwość podniesienia dostępności do usług w sferze wychowania przedszkolnego). Zaplanowane do realizacji projekty na obszarze OPPT wpisują się w potrzeby rozwojowe w kilku sferach, które przedstawiono w tabeli.

Tabela. nr 10 Uzasadnienie wyboru projektów do wsparcia

NAZWA SFERY	PROJEKTY	UZASADNIENIE POTRZEBY REALIZACJI PROJEKTU
Termomodernizacja i poprawa efektywności energetycznej	OPPT-LI-5 Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej OPPT-LI-8 Modernizacja instalacji centralnego ogrzewania w budynkach użyteczności publicznej na terenie Gminy Dobrzyń nad Wisłą OPPT-LI-11 Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej. OPPT-LI-12 Efektywne systemy ciepłownicze OPPT-LI-17 Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem na terenie Gminy Kikół OPPT-LI-22 Termomodernizacja Szkoły Podstawowej nr 5 w Lipnie	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery termomodernizacji są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Poprawa efektywności energetycznej, redukcja emisji zanieczyszczeń i adaptacja do zmian klimatu”
Adaptacja do zmian klimatu	OPPT-LI-16 Przywracanie zdegradowanym terenom w Radomicach ich pierwotnych funkcji OPPT-LI-26 Zielone Miasto Lipno OPPT-LI-35 Zwiększenie retencji stawów oraz nasadzenia drzew w zespole dworsko – parkowym położonym w miejscowości Wielgie.	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery adaptacji do zmian klimatu są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Poprawa efektywności energetycznej, redukcja emisji zanieczyszczeń i adaptacja do zmian klimatu”
Gospodarka wodno-ściekowa	OPPT-LI-3 Modernizacja azbestowej instalacji wodociągowej w Bobrownikach OPPT-LI-6 Poprawa infrastruktury wodociągowej na terenie gminy Chrostkowo OPPT-LI-9 Modernizacja sieci wodociągowej oraz wymiana części wodomierzy na terenie Gminy Dobrzyń nad Wisłą. OPPT-LI-13 Efektywna infrastruktura zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Lipno OPPT-LI-18 Efektywna infrastruktura zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Kikół OPPT-LI-33 Budowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Orłowo	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery termomodernizacji są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Gospodarka wodno-ściekowa”
Transport	OPPT-LI-30 Budowa ścieżki pieszo-rowerowej Tłuchowo-Kamień Kotowy w ciągu drogi wojewódzkiej nr 541	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery transportu są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Transport”, „Sieć transportowa”, „Drogi rowerowe”

<p>Wychowanie przedszkolne</p>	<p>OPPT-LI-27 Przedszkolaki - nasza przyszłość OPPT-LI-36 Lipnowskie przedszkolaki – zwiększenie szans edukacyjnych dzieci w wieku przedszkolnym OPPT-LI-37 Rozszerzenie dodatkowej oferty edukacyjnej dla przedszkolaków na terenie Gminy Lipno</p>	<p>Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery wychowania przedszkolnego są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Wychowanie przedszkolne (w tym identyfikacja gmin spełniających warunek dostępowy wsparcia w zakresie infrastruktury wychowania przedszkolnego)”</p>
<p>Edukacja</p>	<p>OPPT-LI-1 Doposażenie nowego budynku szkoły muzycznej wraz z salą koncertową w Lipnie OPPT-LI-14 Zwiększenie efektywności kształcenia ogólnego w placówkach edukacyjnych na terenie gm. Lipno. OPPT-LI-24 Zapewnienie dostępności lipnowskich szkół podstawowych dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w tym budowa bieżni tartanowej, stanowiącej edukacyjną bazę sportową OPPT-LI-31 Podniesienie kompetencji kluczowych w nauczaniu na etapie szkoły podstawowej OPPT-LI-34 Kształcenie ogólne w placówkach oświatowych na terenie gminy Wielgie OPPT-LI-38 Wsparcie edukacyjne dzieci i nauczycieli z terenu Gminy Kikół</p>	<p>Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery edukacji są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziałach „Kształcenie ogólne (w tym identyfikacja gmin spełniających warunek dostępowy wsparcia w zakresie infrastruktury edukacyjnej bazy sportowej)”, „Szkoły podstawowe i jakoś kształcenia na poziomie szkoły podstawowej”, „Szkoły ponadpodstawowe maturalne”, „Szkoły ponadpodstawowe zawodowe”</p>
<p>Zdrowie</p>	<p>OPPT-LI-2 Rozwój AOS w Szpital Lipno sp. z o. o.</p>	<p>Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery rewitalizacji i odnowy przestrzeni publicznej są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Opieka zdrowotna”</p>
<p>Kultura</p>	<p>OPPT-LI-4 Utworzenie Domu Kultury w Bobrownikach i zmiana lokalizacji Biblioteki Publicznej OPPT-LI-23 Biblioteka na miarę XXI wieku - modernizacja i wyposażenie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lipnie OPPT-LI-28 Budowa siedziby Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Skępem</p>	<p>Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery kultury są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Lokalne Instytucje kultury”</p>
<p>Turystyka</p>	<p>OPPT-LI-20 Budowa skatepark w Kikole OPPT-LI-21 Doposażenie siłowni zewnętrznej nad jeziorem w Kikole wraz z montażem piłkochwyłów przy boiskach plażowych</p>	<p>Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery kultury są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Turystyka”</p>
<p>Odnowa przestrzeni publicznych</p>	<p>OPPT-LI-7 Zagospodarowanie terenu w miejscowości Chrostkowo - etap II OPPT-LI-10 Zagospodarowanie przestrzeni publicznej Parku Miejskiego w Dobrzyniu nad Wisłą OPPT-LI-15 Odnowa przestrzeni publicznej sołectw OPPT-LI-19 Budowa boiska wielofunkcyjnego przy terenie rekreacyjnym w Woli. OPPT-LI-25 Zagospodarowanie przestrzeni publicznej Parku Miejskiego w Lipnie – etap II OPPT-LI-29 Odnowa przestrzeni publicznej wokół jezior skępskich OPPT-LI-32 Przebudowa wraz z wyposażeniem budynku użyteczności publicznej w Tłuchowie</p>	<p>Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery rewitalizacji i odnowy przestrzeni publicznej są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Odnowa przestrzeni publicznych”</p>
<p>Wsparcie potencjału administracyjnego</p>	<p>OPPT-LI-39 Wsparcie administracyjne dla OPPT Lipno</p>	<p>Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery rewitalizacji i odnowy przestrzeni publicznej są opisy potrzeb rozwojowych</p>

9.3. Uzasadnienie wyboru projektów w oparciu o preferencje określone dla poszczególnych obszarów wsparcia

Polityka Terytorialna Województwa Kujawsko – Pomorskiego ma przede wszystkim za zadanie niwelowanie różnic rozwojowych pomiędzy poszczególnymi częściami Województwa. W jej ramach zostały wskazane obszary tematyczne, w których najbardziej oczekiwane rezultaty wiążą się z uwzględnieniem perspektywy obszarów powiązanych funkcjonalnie z poziomem powiatów.

Aby zapewnić spójność działań w realizacji polityki terytorialnej z założeniami strategicznymi województwa realizowanymi poprzez program FEdKP w dokumencie Polityka Terytorialna Województwa Kujawsko- Pomorskiego zawarty został uniwersalny katalog preferencji, którym powinny odpowiadać projekty kluczowe realizowane w ramach OPPT.

Tym też katalogiem dla wyboru wskazanych w liście projektów stanowiących część Strategii OPPT Lipno kierowało się zawiązane partnerstwo OPPT Lipno (Stowarzyszenie), co obrazuje poniższe zestawienie

Tabela nr 11 Tabela preferencji wyboru projektów

L.p.	Obszar wsparcia w polityce terytorialnej dla OPPT	Preferencje wyboru projektów	projekt
1.	Wsparcie infrastruktury rowerowej	Likwidacji luk w istniejącej sieci infrastruktury rowerowej	1. OPPT-LI-30 Budowa ścieżki pieszo-rowerowej Tłuchowo- Kamień Kotowy w ciągu drogi wojewódzkiej nr 541
	Wsparcie kompleksowej modernizacji energetycznej obiektów użyteczności publicznej oraz modernizacja oświetlenia ulicznego (finansowane poprzez instrument finansowy)	- w ramach prac nad zagospodarowaniem otoczenia termomodernizowanych obiektów preferowane będzie wprowadzanie gatunków rodzimych; - preferowane będą źródła ciepła wykorzystujące OZE;	1. OPPT-LI-5 Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej 2. OPPT-LI-8 Modernizacja instalacji centralnego ogrzewania w budynkach użyteczności publicznej na terenie Gminy Dobrzyń nad Wisłą 3. OPPT-LI-11 Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej. 4. OPPT-LI-17 Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem na terenie Gminy Kikół

			5. OPPT-LI-22 Termomodernizacja Szkoły Podstawowej nr 5 w Lipnie
	Wsparcie ciepłowni lokalnych i sieci ciepłowniczych	Preferowane będą inwestycje w ciepłownie, w których nastąpi zamiana dotychczasowego źródła ogrzewania na OZE.	OPPT-LI-12 Efektywne systemy ciepłownicze
	Wsparcie działań adaptacyjnych do zmian klimatu w miastach	<p>Podjęmowane działania w pierwszej kolejności powinny mieć charakter ekosystemowy, tj. wykorzystujący naturalne mechanizmy ekosystemowe i uwzględniający wzajemnie powiązane procesy naturalne i zachowanie środowiska naturalnego w możliwie stabilnym stanie;</p> <p>W urządzaniu terenów zieleni preferowane będzie wykorzystywanie rodzimych gatunków roślin</p>	<p>OPPT-LI-16 Przywracanie zdegradowanym terenom w Radomicach ich pierwotnych funkcji</p> <p>OPPT-LI-26 Zielone Miasto Lipno</p> <p>OPPT-LI-35 Zwiększenie retencji stawów oraz nasadzenia drzew w zespole dworsko – parkowym położonym w miejscowości Wielgie.</p>
	Wsparcie w zakresie efektywnych sieci wodociągowych	<p>Realizacja stacji uzdatniania wody na obszarach wiejskich;</p> <p>Ograniczanie strat wody.</p>	<p>OPPT-LI-3 Modernizacja azbestowej instalacji wodociągowej w Bobrownikach</p> <p>OPPT-LI-6 Poprawa infrastruktury wodociągowej na terenie gminy Chrostkowo</p> <p>OPPT-LI-9 Modernizacja sieci wodociągowej oraz wymiana części wodomierzy na terenie Gminy Dobrzyń nad Wisłą.</p> <p>OPPT-LI-13 Efektywna infrastruktura zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Lipno</p>

			<p>OPPT-LI-18 Efektywna infrastruktura zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Kikół</p> <p>OPPT-LI-33 Budowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Orłowo</p>
	Wsparcie w zakresie infrastruktury kształcenia zawodowego	Preferowane będą projekty zakładające wykorzystanie istniejącej infrastruktury	Doposażenie nowego budynku szkoły muzycznej wraz z salą koncertową w Lipnie
	Wsparcie inwestycji w zakresie dostępności szkół wraz z edukacyjną bazą sportową	<p>Preferowane będą projekty zakładające wykorzystanie istniejącej infrastruktury.</p> <p>W zakresie działań ukierunkowanych na poprawę dostępności szkół/placówek dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi rekomendowane będą rozwiązania przewidziane w modelu dostępnej szkoły</p>	OPPT-LI-24 Zapewnienie dostępności lipnowskich szkół podstawowych dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w tym budowa bieżni tartanowej, stanowiącej edukacyjną bazę sportową
	Wychowanie przedszkolne (EFS+)	Realizacja działań edukacyjnych będzie uwzględniać rozwiązania i narzędzia wypracowane w PO WER i FERS.	<p>OPPT-LI-27 Przedszkolaki - nasza przyszłość</p> <p>OPPT-LI-36 Lipnowskie przedszkolaki – zwiększenie szans edukacyjnych dzieci w wieku przedszkolnym</p> <p>OPPT-LI-37 Rozszerzenie dodatkowej oferty edukacyjnej dla przedszkolaków na terenie Gminy Lipno</p>
	Kształcenie ogólne (EFS+)	<p>Realizacja działań edukacyjnych będzie uwzględniać rozwiązania i narzędzia wypracowane w PO WER i FERS.</p> <p>Realizacja działań edukacyjnych będzie uwzględniać wsparcie integracji dzieci lub uczniów (w tym ich umiejętności językowych i adaptacji kulturowej),</p>	<p>OPPT-LI-14 Zwiększenie efektywności kształcenia ogólnego w placówka edukacyjnych na terenie gm. Lipno.</p> <p>OPPT-LI-31 Podniesienie kompetencji kluczowych w nauczaniu na etapie szkoły podstawowej</p> <p>OPPT-LI-34 Kształcenie ogólne w placówkach</p>

		<p>których opiekunowie są migrantami lub powracają z zagranicy oraz przygotowanie kadr oświaty do pracy z ww. dziećmi lub uczniami.</p> <p>Preferencje we wsparciu na rzecz kształcenia ogólnego będą dotyczyć szkół lub placówek osiągających najniższe wyniki egzaminacyjne w skali regionu lub z obszarów zmarginalizowanych.</p>	<p>oświatowych na terenie gminy Wielgie</p> <p>OPPT-LI-38 Wsparcie edukacyjne dzieci i nauczycieli z terenu Gminy Kikół</p>
	Wsparcie w zakresie opieki zdrowotnej	<p>Inwestycje wspierają przejście z opieki szpitalnej/instytucjonalnej na usługi w zakresie opieki dziennej, ambulatoryjnej i/lub usługi środowiskowe;</p> <p>Inwestycje nie będą prowadziły do zwiększenia ogólnej liczby łóżek szpitalnych w systemie ochrony zdrowia;</p> <p>Preferowane będzie stosowanie rozwiązań z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury,</p>	OPPT-LI-2 Rozwój AOS w Szpital Lipno sp. z o. o.
	Wsparcie instytucji kultury	<p>stosowanie rozwiązań z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury;</p> <p>zastosowanie gatunków rodzimych w zagospodarowywaniu otoczenia;</p> <p>stosowanie dobrych praktyk z zakresu ochrony zieleni i drzew w celu zminimalizowania wpływu prowadzonych prac na występujące siedliska i gatunki.</p>	<p>OPPT-LI-4 Utworzenie Domu Kultury w Bobrownikach i zmiana lokalizacji Biblioteki Publicznej</p> <p>OPPT-LI-23 Biblioteka na miarę XXI wieku - modernizacja i wyposażenie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lipnie</p> <p>OPPT-LI-28 Budowa siedziby Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Skępem</p>
	Wsparcie rozwoju turystyki	Preferowane będą :	OPPT-LI-20 Budowa skatepark w Kikole

		<p>stosowanie rozwiązań z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury;</p> <p>zastosowanie gatunków rodzimych w zagospodarowywaniu otoczenia;</p> <p>stosowanie dobrych praktyk z zakresu ochrony zieleni i drzew w celu zminimalizowania wpływu prowadzonych prac na występujące siedliska i gatunki.</p>	OPPT-LI-21 Doposażenie siłowni zewnętrznej nad jeziorem w Kikole wraz z montażem piłkochwyłów przy boiskach plażowych
	Wsparcie odnowy przestrzeni publicznej	<p>Preferowane będą rozwiązania wspierające: stosowanie rozwiązań z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury;</p> <p>zastosowanie gatunków rodzimych w zagospodarowywaniu otoczenia.</p>	<p>OPPT-LI-7 Zagospodarowanie terenu w miejscowości Chrostkowo - etap II</p> <p>OPPT-LI-10 Zagospodarowanie przestrzeni publicznej Parku Miejskiego w Dobrzyniu nad Wisłą</p> <p>OPPT-LI-15 Odnowa przestrzeni publicznej sołectw</p> <p>OPPT-LI-19 Budowa boiska wielofunkcyjnego przy terenie rekreacyjnym w Woli.</p> <p>OPPT-LI-25 Zagospodarowanie przestrzeni publicznej Parku Miejskiego w Lipnie – etap II</p> <p>OPPT-LI-29 Odnowa przestrzeni publicznej wokół jezior skępskich</p> <p>OPPT-LI-32 Przebudowa wraz z wyposażeniem budynku użyteczności publicznej w Tłuchowie</p>
	Wsparcie potencjału administracyjnego	<p>projekt realizuje cele główne i operacyjne Strategii Przyspieszenia 2030+;</p> <p>projekt wynika z diagnozy strategii OPPT, realizuje w</p>	OPPT-LI-39 Wsparcie administracyjne dla OPPT Lipno

		<p>największym stopniu (wartość wskaźników) cele i potrzeby rozwojowe danego obszaru,</p> <p>projekt charakteryzuje się istotnym znaczeniem dla rozwoju danego OPPT w aspekcie społecznym, gospodarczym, środowiskowym;</p>	
--	--	---	--

9.4. Wykaz wybranych projektów do wsparcia wraz z ich charakterystyką

Tabela. nr 12 Lista projektów podstawowych

Nr fiski/ Lp	Cel polityki	Cel szczegółowy (kod)	Typ wsparcia	Fundusz	Beneficjent	Nazwa projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Wskaźniki	Całkowita wartość projektu (euro)	Koszty kwalifikowalne (euro)	Dofinansowanie UE (euro)	% dofinansowania
OPPT-LI-1	CP4	4(ii)	Inwestycję w infrastrukturę kształcenia zawodowego	EFRR	Powiat Lipnowski	Doposażenie nowego budynku szkoły muzycznej wraz z salą koncertową w Lipnie	TAK	1. PLRO191 - Liczba doposażonych szkół /szt. 1,00 2. RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego os. 100,00 3. RCO075 - Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego , (wartość pośrednia 2024r. 1 szt.) docelowo szt. 1,00 RCR071 - Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych, użytkownicy/rok 100,00 4. RCO067 - Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach oświatowych osoby, docelowo 100 osób	700000	700000	595000	85%
OPPT-LI-2	CP4	4(v)	Opieka zdrowotna	EFFR	Powiat Lipnowski/ Szpital Lipno sp z o.o.	Rozwój AOS w Szpital Lipno sp. z o. o.	TAK	1. Liczba wspartych podmiotów wykonujących działalność leczniczą , szt. 1,00 2. Pojemność nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej, os/rok 6 000,00 3. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego, os 30 000,00 4. Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej, os/rok 6 000,00 5. Liczba wspartych podmiotów leczniczych udzielających świadczeń w zakresie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (AOS) 1,00	1000000	1000000	850000	85%
OPPT-LI-3	CP2	2(v)	Projekty w zakresie efektywnych (inteligentnych) sieci wodociągowych (w tym systemy pomiaru zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i SUW, monitoring strat sieciowych - wycieków, instalacje monitoringowe)	EFFR	Gmina Bobrowniki	Modernizacja azbestowej instalacji wodociągowej w Bobrownikach	TAK	1. RCR041 Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę 3100 os. 2 RCR043 Straty wody w zbiorowych systemach zaopatrzenia w wodę m ³ /rok 58 900,00 3. Długość zmodernizowanej sieci wodociągowej km (wartość pośrednia 2024r. 0,55) wartość docelowa 0,55 4. RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego, os. 3100 5. RCO075 - Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego , (wartość pośrednia 2024r. 1 szt.) docelowo szt. 1,00	218124	218124	185405,40	85%
OPPT-LI-4	CP5	5(i)	Wsparcie instytucji kultury	EFFR	Gmina Bobrowniki	Utworzenie Domu Kultury w Bobrownikach i zmiana lokalizacji Biblioteki Publicznej	TAK	1. RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem 1; 2. PLRO141 Liczba instytucji kultury objętych wsparciem 2; 3. PLRO132 Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełno sprawnościami (EFRR/FST/FS) 1; 4. PLRO199 Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełno sprawnościami (EFRR/FS/FST) 1; 5. RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem 1000os 6. RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego os. 1000 7. RCO075 Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (wartość wskaźnika 2024r 1) docelowo 1	450000	450000	382500	85%

OPPT-LI-5	CP2	2(i)	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	EFFR	Gmina Chrostkowo	Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej	NIE	Budynki publiczne o lepszej charakterystyce energetycznej szt. 1; Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła szt. 1 WLWK-RCO019 - Budynki publiczne o lepszej charakterystyce energetycznej 150m2; WLWK-PLRO033 - Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej z OZE szt. 1 WLWK-PLRO165 - Liczba nowych/zmodernizowanych punktów świetlnych szt. 1 WLWK-PLRO036 - Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii ciepłej z OZE szt. 1 WLWK-PLRO034 - Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE szt. 1 WLWK-PLRO023 - Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków szt. 1 WLWK-PLRO025 - Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne) szt. 1 (wartość pośrednia na 2024r 0szt) WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego szt. 1 (wartość pośrednia 2021 r. 1 szt.) PROG-FEKP-0008 - Liczba audytów energetycznych objętych wsparciem w ramach dotacji szt. 1 WLWK-PLRR014 - Ilość wytworzonej energii ciepłej ze źródeł OZE MWh/rok 0,5 WLWK-PLRR013 - Ilość wytworzonej energii elektrycznej ze źródeł OZE MWh/rok 4 WLWK-PLRR012 - Ilość zaoszczędzonej energii ciepłej MWh/rok 50 WLWK-PLRR010 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej i ciepłej MWh/rok 120 WLWK-PLRR011 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej [MWh/rok] – 70 WLWK-RCR026 - Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) MWh/rok 50 WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych tony równoważnika CO2/rok 5 WLWK-RCR031 - Wytworzona energia odnawialna ogółem (w tym: energia elektryczna, energia ciepła) MWh/rok 4,5 PROG-FEKP-0009 - Zmniejszenie emisji pyłu PM 10 mg/rok 0,01 PROG-FEKP-0010 - Zmniejszenie emisji pyłu PM 2,5 mg/rok 0,009 RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego, os. 80	450000,00	450000,00	50591,00	11%
OPPT-LI-6	CP2	2(v)	Projekty w zakresie efektywnych (inteligentnych) sieci wodociągowych (w tym systemy pomiaru zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i SUW, monitoring strat sieciowych - wycieków, instalacje monitoringowe)	EFFR	Gmina Chrostkowo	Poprawa infrastruktury wodociągowej na terenie gminy Chrostkowo	NIE	WLWK-PLRO045 - Długość wybudowanej sieci wodociągowej km 1; WLWK-PLRO056 - Liczba doposażonych stacji uzdatniania wody szt. 2 PLRO055 Liczba przebudowanych stacji uzdatniania wody szt.2 WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego os. 1000 WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego szt. 1 (wartość pośrednia 2024r 1 szt.) WLWK-RCR041 - Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę os 1000 WLWK-RCR043 - Straty wody w zbiorowych systemach zaopatrzenia w wodę m3/rok 50	450000,00	450000,00	170913,15	38%
OPPT-LI-7	CP5	5(i)	Odnowa przestrzeni publicznych***	EFFR	Gmina Chrostkowo	Zagospodarowanie terenu w miejscowości Chrostkowo - etap II	NIE	WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego szt. 80 WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego szt. 1, (wartość pośrednia 2024r 1 szt.) PROG-FEKP-0045 - Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych szt. 3 PROG-FEKP-0046 - Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych ha 0,9 PROG-FEKP-0047 - Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem szt. 80	450000,00	450000,00	101189,00	22%
OPPT-LI-8	CP2	2(i)	Efektywne sieci ciepłownicze (budowa i modernizacja)	EFFR		Modernizacja instalacji centralnego ogrzewania w budynkach użyteczności	TAK		1069100,00	1069100,00	908735,00	85%

					Gmina Dobrzyń nad Wisłą	publicznej na terenie Gminy Dobrzyń nad Wisłą		Budynki publiczne o lepszej energetycznej szt. 2 Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne) szt. 3 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego os 510 Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego szt. 1 (wartość pośrednia 2024r. 1 szt.) Roczne zużycie energii pierwotnej MWh/rok 167,153 Szacowana emisja gazów cieplarnianych tony równoważnika CO2/rok 56,832 Zmniejszenie emisji pyłu PM 10 Jednostka Mg/rok 0,0000664					
OPPT-LI-9	CP2	2(v)	Projekty w zakresie efektywnych (inteligentnych) sieci wodociągowych (w tym systemy pomiaru zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i SUW, monitoring strat sieciowych - wycieków, instalacje monitoringowe)	EFFR	Gmina Dobrzyń nad Wisłą	Modernizacja sieci wodociągowej oraz wymiana części wodomierzy na terenie Gminy Dobrzyń nad Wisłą.	TAK	Długość zmodernizowanej sieci wodociągowej km 0,800 Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego szt. .1 (wartość pośrednia 2024r. 1 szt.) Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego os 80 Straty wody w zbiorowych systemach zaopatrzenia w wodę m³/rok 300 Ludność przyłączona do ulepszonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę os. 80	326000	326000	277100,00	85%	
OPPT-LI-10	CP5	5(i)	Odnowa przestrzeni publicznych***	EFFR	Gmina Dobrzyń nad Wisłą	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej Parku Miejskiego w Dobrzyniu nad Wisłą	TAK	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego; os. 500 Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego; szt. 1, (wartość pośrednia 2024r 1 szt.) Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych; szt. 1 Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych; ha 2,20 Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami szt. 1 Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami szt. 1 Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem; os. 500	235000	235000	180055	77%	
OPPT-LI-11	CP2	2(i)	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	EFFR	Gmina Lipno	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej.	TAK	WLWK-RCO019 - Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej 600m2 WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego osoby 500 WLWK-RCO075 - Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego Szt. 1, (wartość pośrednia 2024r 1 szt.) WLWK-RCR026 - Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych MWh/rok 100MWh/rok	550000	550000	209105	38%	
OPPT-LI-12	CP2	2(i)	Efektywne sieci ciepłownicze (budowa i modernizacja)	EFFR	Gmina Lipno	Efektywne systemy ciepłownicze	TAK	WLWK-PLRO025 - Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne) [szt.] Szt. 5 WLWK-RCO019 - Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej Szt. 5 WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego osoby 500 WLWK-RCO075 - Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego Szt. 1 2.WLWK-RCR026 - Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) [MWh/rok] 551,15 MWh/rok (110,23 MWh/rok *5)	500000	500000	425000	85%	
OPPT-LI-13	CP2	2(v)	Projekty w zakresie efektywnych (inteligentnych) sieci wodociągowych (w tym systemy pomiaru zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i SUW, monitoring strat sieciowych - wycieków, instalacje monitoringowe)	EFFR	Gmina Lipno	Efektywna infrastruktura zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Lipno	TAK	PLRO056 Liczba doposażonych stacji uzdatniania wody (jeśli będzie również zakup wyposażenia) Szt. 4 RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego osoby 5000 RCO075 Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego Szt. 1, (wartość pośrednia 2024r 1 szt.) RCR041 Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę osoba 5000	500000	500000	425000	85%	
OPPT-LI-14	CP4	4(f)	Kształcenie ogólne	EFS+	Gmina Lipno	Zwiększenie efektywności kształcenia ogólnego w placówkach edukacyjnych na terenie gm. Lipno.	TAK	WLWK-PLFCO06 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem osoby 20 WLWK-PLFCO07 - Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem Szt. 6 WLWK-PLFCO03 - Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem osoba 100 WLWK-PLFCR02 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu Osoby 16 WLWK-PLFCR01 - Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu osoby 50	500000,00	500000,00	425000,00	85%	
OPPT-LI-15	CP5	5(i)	Odnowa przestrzeni publicznych***	EFFR	Gmina Lipno	Odnowa przestrzeni publicznej sołectw	TAK	1. WLWK-RCO075 - Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] 1 szt., (wartość pośrednia 2024r 1 szt.)	250000	250000	212500	85%	

								2. WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] 516 osób 3. PROG-FEKP-0047 - Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem [os.] 516 os. 4. PROG-FEKP-0045 - Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych Szt. 1 szt. 5. PROG-FEKP-0046 - Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych ha 0,1					
OPPT-LI-16	CP2	2(iv)	Działania adaptacyjne w miastach (nasadzenia, zazielenianie miast, gospodarowanie wodami opadowymi)	EFFR	Gmina Lipno	Przywracanie zdegenerowanym terenom w Radomicach ich pierwotnych funkcji	TAK	PROG-FEKP-0017 - Liczba drzew poddanych zabiegom pielęgnacyjnym Szt. 20 WLWK-RCO075 - Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego Szt. 1, (wartość pośrednia 2024r 1 szt.) WLWK-RCO026 - Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu ha 0,3 WLWK-RCO121 - Powierzchnia objęta środkami ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi i niekontrolowanych pożarów) ha 0,3 WLWK-RCR037 - Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi lub niekontrolowanych pożarów) osoby 1000 WLWK-RCO074 – Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego osoby 1000	500000	500000	425000	85%	
OPPT-LI-17	CP2	2(i)	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	EFFR	Gmina Kikół	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem na terenie Gminy Kikół	TAK	WLWK-RCO019 - Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej szt. 1 2024r. 1) WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych CO2/rok 10 (2024r 10) WLWK-PLRR012 - Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej MWh/rok 10 (2024r.10) .RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego, os.650 RCO075 - Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego , (wartość pośrednia 2024r. 1 szt.) docelowo szt. 1,00 WLWK-RCR026 - Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) 3.600 (rok 2024 – 3.600,00)	253953	253953	124436,97	49%	
OPPT-LI-18	CP2	2(v)	Projekt w zakresie efektywnych (inteligentnych) sieci wodociągowych (w tym systemy pomiaru zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i SUW, monitoring strat sieciowych - wycieków, instalacje monitoringowe)	EFFR	Gmina Kikół	Efektowna infrastruktura zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Kikół	TAK	RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego osoby 400 (2024r. 400) PLRO056 Liczba doposażonych stacji uzdatniania wody szt. 1 (2024r.1) RCR041 Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorników systemów zaopatrzenia w wodę osoby 400 (2024r.400) RCR043 Straty wody w zbiorowych systemach zaopatrzenia w wodę M3/rok(wartość pośrednia 2024rr. – 13 tys.), docelowo 13.000,00 RCO075 - Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego , (wartość pośrednia 2024r. 1 szt.) docelowo szt. 1,00	400000	400000	340000	85%	
OPPT-LI-19	CP5	5(i)	Odnowa przestrzeni publicznych***	EFFR	Gmina Kikół	Budowa boiska wielofunkcyjnego przy terenie rekreacyjnym w Woli.	TAK	WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego osoby 150 (2024r.150) WLWK-RCO075 Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego szt. 1 (2024r.1) PROG-FEKP-0047 Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem osoby 150, (2024r.150) PROG-FEKP-0045 - Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych Szt. (wartość pośrednia 2024r. -1), wartość docelowa 1 PROG-FEKP-0046 - Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych (wartość pośrednia 2024r. 0,5 ha), docelowo 0,5 ha	420894	420894	357759,90	85%	
OPPT-LI-20	CP5	5(i)	Wsparcie rozwoju turystyki	EFFR	Gmina Kikół	Budowa skatepark w Kikole	TAK	RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego os. 300 (2024r 300) RCO075 Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego szt. 1(2024r.1) RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem szt. 1 (2024r.1) RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem os./rok. 300 (2024r.300)	150000	150000	127500	85%	
OPPT-LI-21	CP5	5(i)	Wsparcie rozwoju turystyki	EFFR	Gmina Kikół	Doposażenie siłowni zewnętrznej nad jeziorem w Kikole wraz z montażem piłkochwyłów przy boiskach plażowych	TAK	RCO074 – Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego osoby (2024r.50) docelowo 15 RCO075 - Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego szt. (2024r. 1) , docelowo 1 RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem szt. (1 - 2024r) docelowo.1 RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem osoby/rok docelowo 150 (2024r. -50)	50000	50000	42500	85%	
OPPT-LI-22	CP2	2(i)	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności	EFFR	Gmina Miasta Lipna	Termomodernizacja Szkoły Podstawowej nr 5 w Lipnie	TAK	WLWK-RCO019 - Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej sztuka (wartość pośrednia 2024r. 651m2) docelowo 651m2	700000	700000	252394	36%	

			publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)					WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego osoby (wartość pośrednia 2024r. 360) docelowo 360 WLWK-RCO075 - Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego sztuka (wartość pośrednia 2024r. 1) docelowo 1 Wskaźniki rezultatu WLWK-RCR026 - Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) MWh/rok brak danych (wymagany audyt) brak danych (wymagany audyt) WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych tony równoważnika CO2/rok brak danych (wymagany audyt) brak danych (wymagany audyt)					
OPPT-LI-23	CP5	5(i)	Wsparcie instytucji kultury	EFFR	Gmina Miasta Lipna	Biblioteka na miarę XXI wieku - modernizacja i wyposażenie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lipnie	TAK	RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego osoby 300 RCO075 Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego sztuka 1, (wartość pośrednia 2024r. 1) RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem sztuka 1 RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem osoby odwiedzające/rok 300	420000	420000	357000	85%	
OPPT-LI-24	CP4	4(ii)	baza sportowa ****	EFFR	Gmina Miasta Lipna	Zapewnienie dostępności lipnowskich szkół podstawowych dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w tym budowa bieżni tartanowej, stanowiącej edukacyjną bazę sportową	TAK	PLRO127- Liczba przebudowanych lub rozbudowanych szkół sztuki (wartość pośrednia 2024r. 2), docelowo 2 PLRO191 - Liczba doposażonych szkół sztuki (wartość pośrednia 2024r. 1), docelowo 1 RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego osoby (wartość pośrednia 2024r. 1120) . docelowo 1120 RCO075 - Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego Sztuk (wartość pośrednia 2024r. 1) docelowo 1 RCO067 - Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach oświatowych osoby (wartość pośrednia 2024r. 1120), docelowo 1120 PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) sztuki (wartość pośrednia 2024r. 4). docelowo 4 RCR071 - Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych użytkownicy/rok docelowo 1120	300000	300000	255000	85%	
OPPT-LI-25	CP5	5(i)	Odnowa przestrzeni publicznych***	EFFR	Gmina Miasta Lipna	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej Parku Miejskiego w Lipnie – etap II	TAK	WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego osoby (wartość pośrednia 2024r. 1250) , docelowo 1500 WLWK-RCO075 - Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego sztuka (wartość pośrednia 2024r. 1), docelowo 1 PROG-FEKP-0046 - Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych ha (wartość pośrednia 2024r. 2,5) , docelowo 2,5 PROG-FEKP-0047 - Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem sztuka wartość pośrednia 2024r. 1250), docelowo 1500 PROG-FEKP-0045 - Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych sztuka (wskaźnik pośrednio 2024r – 1), docelowo 1	700000	700000	288152	41%	
OPPT-LI-26	CP2	2(iv)	Działania adaptacyjne w miastach (nasadzenia, zazielenianie miast, gospodarowanie wodami opadowymi)	EFFR	Gmina Miasta Lipna	Zielone Miasto Lipno	TAK	Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu ha (wartość pośrednia 2024r 0,5). docelowo 0,5 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego osoby (wartość pośrednia 2024r 2000) , docelowo 3000 Liczba miast wspartych w zakresie adaptacji do zmian klimatu szt. (wartość pośrednia 2024r 1), docelowo 1 Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego szt. (wartość pośrednia 2024r 1), docelowo 1 Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed ryzykami naturalnymi niezwiązanymi z klimatem oraz ryzykami związanymi z działalnością człowieka osoby (wartość pośrednia 2024r 2000), docelowo 3000	360000	360000	306000	85%	
OPPT-LI-27	CP4	4(f)	Wychowanie przedszkolne	EFS+	Miasto i Gmina Skępe	Przedszkolaki - nasza przyszłość	TAK	WLWK-PLFCO01 - Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej osoby . (wartość pośrednia 2024r 50,00), docelowo 50,00 WLWK-PLFCO06 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem osoby . (wartość pośrednia 2024r 4,00), docelowo 4,00 WLWK-PLFCO07 - Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem podmioty . (wartość pośrednia 2024r 1,00), docelowo 1,00 WLWK-PLFCO08 - Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem osoby . (wartość pośrednia 2024r 10,00), docelowo 10,00 WLWK-PLFCO12 - Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej szt. (wartość pośrednia 2024r 1,00), docelowo 1,00 WLWK-PLFCR02 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu osoby (wartość pośrednia 2024r 0,00), docelowo 4,00	227477,05	227477,05	193355,49	85%	

OPPT-LI-28	CP5	5(i)	Wsparcie instytucji kultury	EFFR	Miasto i Gmina Skępe	Budowa siedziby Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Skępem	TAK	WLWK-RCO077 - Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem szt. (wartość pośrednia 2024r 1,00), docelowo 1,00 WLWK-PLRO141 - Liczba instytucji kultury objętych wsparciem szt. (wartość pośrednia 2024r 1,00), docelowo 1,00 WLWK-PLRO132 Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) szt. (wartość pośrednia 2024r 1,00), docelowo 1,00 WLWK-PLRO199 Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FS/FST) szt. (wartość pośrednia 2024r 1,00), docelowo 1,00 WLWK-RCR077 - Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem osoby odwiedzające/rok (wartość pośrednia 2024r 0,00), docelowo 1.000,00 RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego, os. 1000 RCO075 - Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego , (wartość pośrednia 2024r. 1 szt.) docelowo szt. 1,00	1500000	1500000	1275000	85%
OPPT-LI-29	CP5	5(i)	Odnowa przestrzeni publicznych***	EFFR	Miasto i Gmina Skępe	Odnowa przestrzeni publicznej wokół jezior skępskich	TAK	WWLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego osoby 500,00 WLWK-RCO075 - Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego szt.(wskaźnik pośredni 2024r. – 1,00),docelowo 1,00 LWK-RCO114 - Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich m2 (wartość pośrednia 2024r 0,00), docelowo 2000,00 PROG-FEKP-0046 - Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych ha (wartość pośrednia 2024r 0,00), docelowo 0,2 PROG-FEKP-0047 - Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem [szt.] szt. (wartość pośrednia 2024r 0,00), docelowo 500,00 PROG-FEKP-0045 - Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych szt. 2,00	211000	211000	179215	85%
OPPT-LI-30	CP2	2(viii)	Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	EFFR	Gmina Tłuchowo	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej Tłuchowo- Kamień Kotowy w ciągu drogi wojewódzkiej nr 541	TAK	WLWK-RCR029 – Szacunkowa emisja gazów cieplarnianych Równoważnika CO2/rok docelowo 0,21 t WLWK-RCR064 – Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej Osoby/rok docelowo 500,00 WLWK-RCO058 – Wspierana infrastruktura rowerowa Szt. docelowo 1 RCO075 - Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego , szt. (wartość pośrednia 2024r.) , docelowo- 1,00 RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego, os. 500	825000	825000	700000	85%
OPPT-LI-31	CP4	4(f)	Kształcenie ogólne	EFS+	Gmina Tłuchowo	Podniesienie kompetencji kluczowych w nauczaniu na etapie szkoły podstawowej	TAK	WLWK-PLFCO08 - Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem (wartość pośrednia 2024r 20) , docelowo 40 WLWK-PLFCO06 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem (wartość pośrednia 2024r 25), docelowo 25 WLWK-PLFCO07 - Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem v 2), docelowo 2 WLWK-PLFCO03 - Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem (wartość pośrednia 2024r 55), docelowo 190 WLWK-PLFCO13 - Liczba uczniów uczestniczących w doradztwie zawodowym (wartość pośrednia 2024r 8), docelowo 16 WLWK-PLFCR02 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu (wartość pośrednia 2024r 10), docelowo 20 WLWK-PLFCR01 - Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu (wartość pośrednia 2024r 39), docelowo 133	347477,06	347477,06	295355,5	85%
OPPT-LI-32	CP5	5(i)	Odnowa przestrzeni publicznych***	EFFR	Gmina Tłuchowo	Przebudowa wraz z wyposażeniem budynku użyteczności publicznej w Tłuchowie	TAK	PROG-FEKP-0045 – Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych Sztuki docelowo 1,0 PROG-FEKP-0046 – Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych Hektary docelowo 0,1 PROG-FEKP-0047 - Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem Osoby/rok docelowo 300,00 WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego Osoby 300,00 WLWK-RCO075 - Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego Szt. (wskaźnik pośredni 2024r. 1,00), docelowo 1,00	280000	280000	235540	84%
OPPT-LI-33	CP2	2(v)	Projekty w zakresie efektywnych (inteligentnych) sieci wodociągowych (w tym systemy pomiaru zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i SUW, monitoring	EFFR	Gmina Wielgie	Budowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Orłowo	Tak	PLRO054 Liczba wybudowanych stacji uzdatniania wody szt. 1 PLRO056 Liczba doposażonych stacji uzdatniania wody kpl. 1 RCR041 Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę szt. 1200 RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego, os. 1200	1500000	1500000	302501	20%

			strat sieciowych - wycieków, instalacje monitoringowe)					RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego , (wartość pośrednia 2024r. 1 szt.) docelowo szt. 1,00					
OPPT-LI-34	CP4	4(f)	Kształcenie ogólne	EFS+	Gmina Wielgie	Kształcenie ogólne w placówkach oświatowych na terenie gminy Wielgie	Tak	WLWK-PLFCO – Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem Szt. 25 WLWK-PLFCO12 – Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej Szt. 3 WLWK-PLFCO06 – Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem Szt. 25 WLWK-PLFCO07 – Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem Szt. 3 WLWK-PLFCO03 – Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem Szt. 300 WLWK-PLFCR02 – Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu Szt. 25 PLFCR01 - Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu 240 osób	847477,06	847477,06	720355,5	85%	
OPPT-LI-35	CP2	2(iv)	Działania adaptacyjne w miastach (nasadzenia, zazielenianie miast, gospodarowanie wodami opadowymi)	EFFR	Gmina Wielgie	Zwiększenie retencji stawów oraz nasadzenia drzew w zespole dworsko – parkowym położonym w miejscowości Wielgie.	TAK	WLWK-PLRO044 – Pojemność obiektów małej retencji m3 33700 WLWK-RCO121 – Powierzchnia objęta środkami ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi i niekontrolowanych pożarów) ha 4,22 PROG-FEKP-0012-Objętość retencionowanej wody m3 33700 WLWK-PLRO174 - Powierzchnia zrehabilitowanych jezior/sztucznych zbiorników ha 4,22 WLWK-RCR096 - Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed ryzykami naturalnymi niezwiązanymi z klimatem oraz ryzykami związanymi z działalnością człowieka. osoby 500,00 WLWK-RCO074 – Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego osoby 500,00 WLWK-RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju regionalnego. Szt. (wskaźnik pośredni 2024r. -1), docelowo 1	1431718,06	1431718,06	1216960,35	85%	
OPPT-LI-36	CP4	4(f)	Wychowanie przedszkolne	EFS+	Gmina Miasta Lipna	Lipnowskie przedszkolaki – zwiększenie szans edukacyjnych dzieci w wieku przedszkolnym	TAK	WLWK-PLFCO01 - Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej osoby . (wartość pośrednia 2024r 75), docelowo 100 WLWK-PLFCO07 - Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem podmioty . (wartość pośrednia 2024r 2), docelowo 2 WLWK-PLFCO12 - Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej sztuki . (wartość pośrednia 2024r 2), docelowo 2 WLWK-PLFCO06 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem osoby . (wartość pośrednia 2024r 6), docelowo 8 WLWK-PLFCR02 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu osoby (wartość pośrednia 2024r 6), docelowo 8	258888,82	258888,82	220055,49	85%	
OPPT-LI-37	CP4	4(f)	Wychowanie przedszkolne	EFS+	Gmina Lipno	Rozszerzenie dodatkowej oferty edukacyjnej dla przedszkolaków na terenie Gminy Lipno	TAK	1. WLWK-PLFCO01 - Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej osoby 60; 2.. WLWK-PLFCO06 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem osoby 5 3. WLWK-PLFCO07 - Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem Szt. 6 4. WLWK-PLFCR02 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu. os.4	156367,06	156367,06	125355,5	80%	
OPPT-LI-38	CP4	4(f)	Kształcenie ogólne	EFS+	Gmina Kikół	Wsparcie edukacyjne dzieci i nauczycieli z terenu Gminy Kikół	TAK	WLWK-PLFCO07 – Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem .placówki 1 PLFCO06 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem; Osoby 8 PLFCR01 - Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu osoby 80 PLFCO08 - Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem; osoby 8 PLFCO12 - Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej. Szt. 1 WLWK -PLFO03 - Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem osoby 100 WLWPLFCR02 – Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu szt. 6	44450	44450	37782,5	85%	
OPPT-LI-39	CP5	5(i)	CP5/5(i)/WSPARCIE POTENCJAŁU ADMINISTRACYJNEGO (0,6 % ALOKACJI ZIT/OPPT)*	EFFR	Stowarzyszenie na rzecz Gmin i Powiatu Lipnowskiego „Wspólnie dla	Wsparcie administracyjne dla OPPT Lipno	TAK	WLWK-RCO112 - Podmioty zaangażowane w przygotowanie i realizację strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego 10,00 PROG-FEKP-0051 - Liczba osób objętych projektem w ramach wsparcia administracyjnego 10 000,00	105840,53	105840,53	89964,45	85%	

9.5. Lista projektów rezerwowych

Tabela. nr 13 Lista projektów rezerwowych

Lp	Cel polityki	Cel szczegółowy (kod)	Typ wsparcia	Fundusz	Beneficjent	Nazwa projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Krótki opis projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Koszty kwalifikowalne (euro)	Dofinansowanie UE (euro)	% dofinansowania
1.	CP 2	2(v)	Projekty w zakresie efektywnych (inteligentnych) sieci wodociągowych (w tym systemy pomiaru zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i SUW, monitoring strat sieciowych - wycieków, instalacje monitoringowe)		Gmina Bobrowniki	Zmiana pomiarowania i monitorowania zużycia wody na terenie Gminy Bobrowniki	TAK	Planuje się zakup i wymianę technologii do pomiaru i monitorowania zużycia wody i ścieków na terenie Gminy Bobrowniki.	90000	90000	76500	85%
2.	CP5	5(i)	Odnowa przestrzeni publicznych		Gmina Miasta Lipna	W podróż szlakiem filmowym - śladami kina niemego	TAK	Z uwagi na fakt, iż Lipno jest miastem Poli Negri, tj. gwiazdy kina niemego, planuje się wykorzystanie tego faktu w turystyce. Zostanie zaprojektowany oraz wykonany tzw. szlak filmowy śladami kina niemego. Będzie to wyeksponowanie charakterystycznych dla kina niemego postaci i zlokalizowanie w różnych częściach miast rzeźb, instalacji oraz tablic informacyjnych. Spacerując po Lipnie będzie można m.in. obejrzeć fontannę z Polą Negri na Placu Dekerta, sfotografować się z Charlim Chaplinem w Parku Miejskim lub usiąść na ławeczce przy Bulwarach razem z Rudolphem Valentino. Zwieńczeniem będzie wizyta w Muzeum Kina Niemego, zlokalizowanym w budynku Kina Nawojka w Lipnie. Cały szlak będzie miał charakter multimedialny, kompatybilny z dedykowaną aplikacją na smartfon.	200000	20000	170000	85%
3.	CP2	2(i)	Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych		Gmina Lipno	Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkalnych.	TAK	Przedmiotem projektu jest wymiana nieefektywnych, o wysokiej emisji CO2 źródeł ciepła w budynkach komunalnych, których właścicielem jest Gmina Lipno. Projekt zakłada również wymianę oświetlenia na energooszczędne, wykorzystanie OZE jako źródło ciepła, energii elektrycznej, pomp ciepła i ciepłej oraz systemów zarządzania energią	100000	100000	85000	85%
4.	CP2	2(i)	Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych		Gmina Lipno	Wprowadzenie systemu monitorowania oświetlenia oraz modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie gminy Lipno	TAK	Projekt polega na zakupie i wprowadzeniu systemu monitorowania oświetlenia ulicznego celem efektywnego wykorzystania i niwelowania zbędnych kosztów energii elektrycznej, a także zmiana na systemy energooszczędne w celu wspierania efektywności energetycznej.	100000	100000	30000	30%
5.	CP4	4(ii)	Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej		Gmina Lipno	Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną	TAK	Projekt mający na celu utrzymanie istniejących miejsc przedszkolnych i dostosowanie obiektów w złym stanie technicznym czy niespełniających wymogów w zakresie parametrów do zmieniających się przepisów prawa do wymogów inspektora nadzoru, sanitarnego lub przeciwpożarowego obiektów przedszkolnych. W ramach projektu nie powstaną nowe miejsca przedszkole.	200000	200000	17000	85%

6.	CP2	2(i)	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej oraz z audytu	Gmina Tłuchowo	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku użyteczności publicznej w Tłuchowie przy ul. Sierpeckiej 2	TAK	Budynek będący własnością Gminy Tłuchowo zmodernizowany zostanie energetycznie, w tym kotłownia węglowa zastąpiona zostanie kotłownią gazową	500000	500000	245000	49%
7.	CP2	2(i)	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej oraz z audytu	Gmina Wielgie	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Zadusznikach		Wymiana instalacji centralnego ogrzewania, instalacji elektrycznej oraz opraw na energooszczędne	400000	400000	196000	49%
8.	CP2	2(v)	Projekty w zakresie efektywnych (inteligentnych) sieci wodociągowych (w tym systemy pomiaru zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i SUW, monitoring strat sieciowych - wycieków, instalacje monitoringowe)	Gmina Wielgie	Budowa sieci wodociągowych oraz 20 przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Wielgie	TAK	Budowa magistrali przesyłowej od miejscowości Orłowo do miejscowości Czarne oraz 20 przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Wielgie	500000	500000	425000	85%
9.	CP5	5(i)	Odnowa przestrzeni publicznych***	Gmina Wielgie	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej poprzez budowę boiska wielofunkcyjnego w Czarnem	TAK	Budowa ogólnodostępnego boiska do piłki ręcznej oraz siatkówki jest elementem szerszej koncepcji zagospodarowania ogólnodostępnej przestrzeni. Udało się zbudować aleję spacerową, uporządkować drzewostan oraz zieleń, wybudować plac zabaw oraz siłownię zewnętrzną, elementy zlokalizowane w otoczeniu Szkoły Podstawowej w Czarnem	200000	200000	170000	85%
10.	CP5	5(i)	Infrastruktura rowerowa	Miasto i Gmina Skępe	Budowa ścieżek rowerowych na terenie Miasta i Gminy Skępe	TAK	Projekt polega na budowie około 3 km ścieżek rowerowych na terenach wokół jeziornych, czyli najbardziej atrakcyjnych pod względem turystycznym obszarów gminy. Służyć ona będzie nie tylko mieszkańcom, ale również turystom tłumnie spędzającym okres wakacyjnych na terenie Skępego i okolic. Dzięki jej budowie ograniczony zostanie ruch samochodowy oraz związane z tym zanieczyszczenie atmosfery w wyniku emisji spalin. Ścieżka będzie obejmować m.in. plaże miejskie, na które mieszkańcy oraz turyści docierają w przeważającej części rowerami, a teraz zostanie stworzona alternatywa.	450000	450000	382500	85%

10. Plan wdrożeniowy dla realizacji strategii

Za realizację ogółu ustaleń strategii terytorialnej odpowiedzialne są władze partnerstwa²⁶, które realizują to zadanie poprzez Zespół Zadaniowy ds. Realizacji Strategii. Zespół Zadaniowy ds. Realizacji Strategii zostanie powołany spośród pracowników jst będących sygnatariuszami partnerstwa, na wniosek władz partnerstwa w uzgodnieniu ze starostą, wójtami oraz burmistrzami jst wchodzącymi w skład partnerstwa. Władze partnerstwa w uzgodnieniu ze starostą, wójtami oraz burmistrzami jst wchodzącymi w skład partnerstwa określą szczegółowe zadania Zespołu. Powyższe zadania są związane z projektem polegającym na wsparciu administracyjnym dla prowadzenia polityki terytorialnej w partnerstwie.

Rolą Zespołu będzie:

1. Bieżąca współpraca z Instytucją Zarządzającą programem regionalnym Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 w zakresie ogółu spraw związanych z realizacją ustaleń strategii dla partnerstwa.
2. Bieżąca współpraca z beneficjentami projektów ujętych w strategii w celu optymalizacji procesu ich realizacji.
3. Bieżąca współpraca z interesariuszami procesu kształtowania rozwoju danego partnerstwa – w celu przekazywania informacji na temat postępów realizacji ustaleń strategii oraz zbierania opinii i sugestii na rzecz jego usprawnienia.
4. Monitorowanie realizacji ustaleń strategii – w tym przygotowywanie corocznego „Raportu z realizacji strategii terytorialnej dla Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Lipna”.
5. Prowadzenie strony www partnerstwa (jeśli zostanie podjęta decyzja o jej prowadzeniu).
6. Inicjowanie działań w kierunku aktualizacji strategii, jeśli zajdzie taka konieczność.

Po przyjęciu ostatecznej wersji strategii OPPT Lipno po przeprowadzonych konsultacjach społecznych oraz uzyskaniu wymaganych opinii przyjęte założenia będą realizowane przez wszystkich członków partnerstwa OPPT Lipno. Poszczególne zamierzenia inwestycyjne będą realizowane zgodnie z harmonogramem naboru wniosków oraz przyjętymi we wnioskach zakresami czasowymi.

Przyjęta strategia będzie podstawą do zawarcia Porozumienia Terytorialnego pomiędzy Zarządem Województwa Kujawsko- Pomorskiego, pełniącym funkcję Instytucji Zarządzającej programem regionalnym Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 a Stowarzyszeniem na rzecz Gmin i Powiatu Lipnowskiego „Wspólnie dla przyszłości” powołanym do życia w celu realizacji Partnerstwa JST.

Porozumienie będzie realizowane w oparciu o Harmonogram przygotowania, realizacji oraz płatności przedsięwzięć priorytetowych oraz zestawienie Wartości wskaźników produktu i rezultatu zaplanowane do realizacji w ramach obszarów dedykowanych dla OPPT stanowiących załączniki do zawartego Porozumienia.

Powołany Zespół będzie prowadził systematyczną ewaluację postępów w realizacji strategii, zarówno w zakresie osiągniętych wskaźników jak i oddziaływanie wdrożonych projektów na ogólną sytuację społeczno- gospodarczą OPPT Lipno.

Zespół będzie miał na uwadze w szczególności osiągnięcie tzw. kamieni milowych, tj.:

- złożenie w terminie do końca 2024r. 50% wniosków o dofinansowanie poszczególnych przedsięwzięć określonych w tabeli nr 12 *Lista projektów podstawowych*.

²⁶ Organy statutowe zarządzające partnerstwem

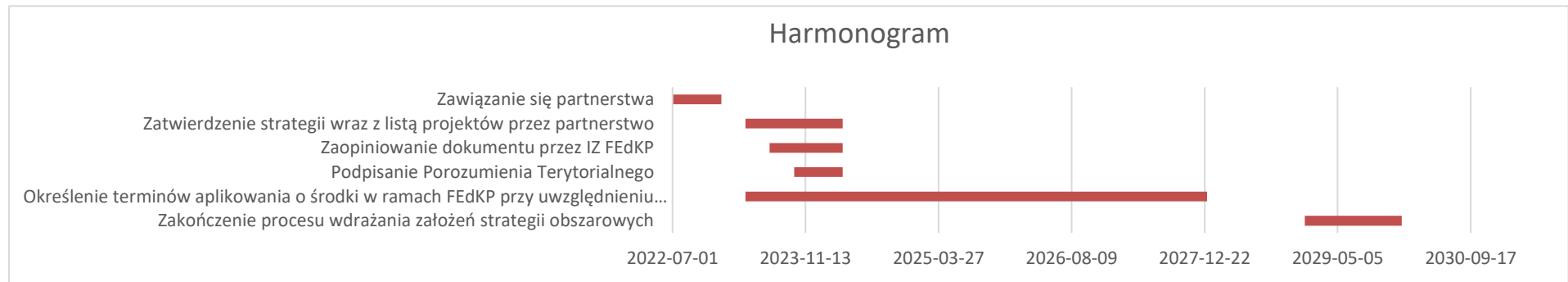
Ponadto analiza wyników przeprowadzonej ewaluacji realizacji założeń strategii oraz na podstawie zgłoszeń poszczególnych członków Stowarzyszeń Strategia będzie aktualizowana w drodze uchwał Stowarzyszenia. W zależności od zakresu wnioskowanych zmian przed podjęciem uchwały dot. aktualizacji Strategii będzie brane pod uwagę przeprowadzenie konsultacji planowanych zmian w sposób adekwatny do ich zakresu.

Plan wdrożeniowy dla realizacji Strategii obrazuje poniższy harmonogram:

Załącznik 1. Harmonogram wdrożeniowy dla realizacji strategii

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania	Zadanie	Kwartał	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV				
		Rok	2022				2023				2024				2025				2026				2027				2028				2029			
		Stowarzyszenie na rzecz Gmin i Powiatu Lipnowskiego „Wspólnie dla przyszłości”	Zawiązanie się partnerstwa																															
Stowarzyszenie na rzecz Gmin i Powiatu Lipnowskiego „Wspólnie dla przyszłości”	Zatwierdzenie strategii wraz z listą projektów przez partnerstwo																																	
Stowarzyszenie na rzecz Gmin i Powiatu Lipnowskiego „Wspólnie dla przyszłości”	Zaopiniowanie dokumentu przez IZ FEKP																																	
Stowarzyszenie na rzecz Gmin i Powiatu Lipnowskiego „Wspólnie dla przyszłości”	Podpisanie Porozumienia Terytorialnego																																	

<p>Stowarzyszenie na rzecz Gmin i Powiatu Lipnowskiego „Wspólnie dla przyszłości”</p>	<p>Określenie terminów aplikowania o środki w ramach FEdKP przy uwzględnieniu harmonogramu naboru wniosków dla FEdKP</p>																														
<p>Stowarzyszenie na rzecz Gmin i Powiatu Lipnowskiego „Wspólnie dla przyszłości”</p>	<p>Zakończenie procesu wdrażania założeń strategii obszarowych</p>																														

11. Plan finansowy wraz z określeniem źródeł finansowania projektów

Tabela nr 14 Plan finansowy

	Nazwa projektu	koszt całkowity	Źródła finansowania (wkład UE, Środki krajowe, środki własne, budżet państwa)	Wydatki planowane w latach						
				2023r	2024r.	2025r.	2026r.	2027r.	2028r.	2029r.
CP1										
CP2										
1	Modernizacja azbestowej instalacji wodociągowej w Bobrownikach	218 124,00	185 405,40 kwota dofinansowania 32 718,60 wkład własny	0,00	218 124,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej	450 000,00	50 591,00 kwota dofinansowania 399 409,00 wkład własny	0,00	0,00	450 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3	Poprawa infrastruktury wodociągowej na terenie gminy Chrostkowo	450 000,00	170 913,15 kwota dofinansowania 279 086,85 wkład własny	0,00	0,00	450 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4	Modernizacja instalacji centralnego ogrzewania w budynkach użyteczności publicznej na terenie Gminy Dobrzyń nad Wisłą	1 069 100,00	908 735,00 kwota dofinansowania 160 365,00 wkład własny	0,00	1 023 663,25	45 436,75	0,00	0,00	0,00	0,00

5	Modernizacja sieci wodociągowej oraz wymiana części wodomierzy na terenie Gminy Dobrzyń nad Wisłą.	326 000,00	277 100,00 kwota dofinansowania 48 900,00 wkład własny	0,00	312 145,00	13 855,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej.	550 000,00	209 105,00 kwota dofinansowania 340 895,00 wkład własny	0,00	0,00	550 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7	Efektywne systemy ciepłownicze	500 000,00	425 000,00 kwota dofinansowania 75 000,00 wkład własny	0,00	0,00	500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8	Efektywna infrastruktura zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Lipno	500 000,00	425 000,00 kwota dofinansowania 75 000,00 wkład własny	0,00	0,00	500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9	Przywracanie zdegradowanym terenom w Radomicach ich pierwotnych funkcji	500 000,00	425 000,00 kwota dofinansowania 75 000,00 wkład własny	0,00	0,00	500,00	0,00	0,00	0,00	0,00
10	Efektywna infrastruktura zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Kikół	400 000,00	340 000,00 kwota dofinansowania 60 000,00 wkład własny	0,00	400 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

11	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem na terenie Gminy Kikół	253 953,00	124 436,97 kwota dofinansowania (EFRR) ; 129 516,03 wkład własny	0,00	100 000,00	153 953,00	0,00	0,00	0,00	0,00
12	Termomodernizacja Szkoły Podstawowej nr 5 w Lipnie	700 000,00	252 394,00 kwota dofinansowania 447 606,00 wkład własny	0,00	350 000,00	350 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
13	Zielone Miasto Lipno	360 000,00	306 000,00 kwota dofinansowania 54 000,00 wkład własny	0,00	180 000,00	180 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej Tłuchowo-Kamień Kotowy w ciągu drogi wojewódzkiej nr 541	825 000,00	700 000,00 kwota dofinansowania 125 000,00 wkład własny	0,00	0,00	0,00	825 000,00	0,00	0,00	0,00
15	Budowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Orłowo	1 500 000,00	302 501,00 kwota dofinansowania 1 197 499,00 wkład własny	0,00	500 000,00	1 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
16	Zwiększenie retencji stawów oraz nasadzenia drzew w zespole dworsko – parkowym położonym w miejscowości Wielgie.	1 431 718,06	1 216 960,35 kwota dofinansowania 214 757,71 wkład własny	0,00	0,00	1 431 718,06	0,00	0,00	0,00	0,00

	łącznie	10 033 895,06	6.319.141,87 (kwota dofinansowania) 3.714.753,19 (wkład własny jst)	0,00	3.083.932,25	6.124.962,81	825.000,00	0,00	0,00	0,00
CP3										
CP4										
17	Doposażenie nowego budynku szkoły muzycznej wraz z salą koncertową w Lipnie	700 000,00	595.000,00 kwota dofinansowania 105.000,00 wkład własny	0,00	350 000,00	350 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
18	Rozwój AOS w Szpital Lipno sp. z o. o.	1 000 000,00	850.000,00 kwota dofinansowania ; 150.000,00 wkład własny	0,00	300 000,00	700 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
19	Zwiększenie efektywności kształcenie ogólnego w placówka edukacyjnych na terenie gm. Lipno.	500 000,00	425.000,00 kwota dofinansowania ; 75.000,00 wkład własny	0,00	250 000,00	250 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
20	Rozszerzenie dodatkowej oferty edukacyjnej dla przedszkolaków na terenie Gminy Lipno	156 367,06	125 355,50 kwota dofinansowania 31 011,56 wkład własny	0,00	78 183,53	78 183,53	0,00	0,00	0,00	0,00
21	Wsparcie edukacyjne dzieci i nauczycieli z terenu Gminy Kikół	44 450,00	37 782,50 kwota dofinansowania 6 667,50 wkład własny	0,00	44 450,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

22	Zapewnienie dostępności lipnowskich szkół podstawowych dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w tym budowa bieżni tartanowej, stanowiącej edukacyjną bazę sportową	300 000,00	255 000,00 kwota dofinansowania 45 000,00 wkład własny	0,00	300 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
23	Lipnowskie przedszkolaki – zwiększenie szans edukacyjnych dzieci w wieku przedszkolnym	258 888,82	220 055,49 kwota dofinansowania 38 833,33 wkład własny	0,00	258 888,82	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
24	Przedszkolaki - nasza przyszłość	227 477,05	193 355,49 kwota dofinansowania 34 121,56 wkład własny	0,00	102 365,00	125 112,05	0,00	0,00	0,00	0,00
25	Podniesienie kompetencji kluczowych w nauczaniu na etapie szkoły podstawowej	347 477,06	295 355,50 kwota dofinansowania 52 121,56 wkład własny	0,00	140 000,00	140 000,00	67 477,06	0,00	0,00	0,00
26	Kształcenie ogólne w placówkach oświatowych na terenie gminy Wielgie	847 477,06	720 355,50 kwota dofinansowania 127 121,56 wkład własny	0,00	338 990,82	508 486,24	0,00	0,00	0,00	0,00
łącznie		4.382.137,05	3.717.259,98 (kwota dofinansowania) 664.877,07 (wkład własny jst)	0,00	2.162.878,17	2.151.781,82	67.477,06	0,00	0,00	0,00

CP 5										
27	Wsparcie administracyjne dla OPPT Lipno	105 840,53	I etap: - całkowita wartość 52.920,26€, w tym: - 44.982,22€ kwota dofinansowania - 7.938,04€ wkład własny ; II etap: - całkowita wartość 52.920,27€ , w tym: - 44.982,23€ kwota dofinansowania - 7.938,04 € wkład własny;	0,00	14 000,00	26 460,13	12 460,13	#####	#####	#####
28	Utworzenie Domu Kultury w Bobrownikach i zmiana lokalizacji Biblioteki Publicznej	450 000,00	382 500,00 kwota dofinansowania 67 500,00 wkład własny	0,00	450 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

29	Zagospodarowanie terenu w miejscowości Chrostkowo - etap II	450 000,00	101 189,00 kwota dofinansowania 348 811,00 wkład własny	0,00	0,00	450 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
30	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej Parku Miejskiego w Dobrzyniu nad Wisłą	235 000,00	180 055,00 kwota dofinansowania 54 945,00 wkład własny	0,00	225 997,25	9 002,75	0,00	0,00	0,00	0,00
31	Odnowa przestrzeni publicznej sołectw	250 000,00	212 500,00 kwota dofinansowania 37 500,00 wkład własny	0,00	0,00	250 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
32	Budowa boiska wielofunkcyjnego przy terenie rekreacyjnym w Woli	420 894,00	357 759,99 kwota dofinansowania 63 134,01 wkład własny	0,00	200 000,00	220 894,00	0,00	0,00	0,00	0,00
33	Budowa skatepark w Kikole	150 000,00	127 500,00 kwota dofinansowania 22 500,00 wkład własny	0,00	0,00	150 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
34	Doposażenie siłowni zewnętrznej nad jeziorem w Kikole wraz z montażem piłkochwyłów przy boiskach plażowych	50 000,00	42 500,00 kwota dofinansowania 7 500,00 wkład własny	0,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

36	Biblioteka na miarę XXI wieku - modernizacja i wyposażenie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lipnie	420 000,00	357 000,00 kwota dofinansowania 63 000,00 wkład własny	0,00	210 000,00	210 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
36	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej Parku Miejskiego w Lipnie – etap II	700 000,00	288 152,00 kwota dofinansowania 411 848,00 wkład własny	0,00	700 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
37	Budowa siedziby Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Skępem	1 500 000,00	1 275 000,00 kwota dofinansowania 225 000,00 wkład własny	0,00	600 000,00	720 000,00	180 000,00	0,00	0,00	0,00
38	Odnowa przestrzeni publicznej wokół jezior skępskich	211 000,00	179 215,00 kwota dofinansowania 31 785,00 wkład własny	0,00	0,00	170 000,00	41 000,00	0,00	0,00	0,00
39	Przebudowa wraz z wyposażeniem budynku użyteczności publicznej w Tłuchowie	280 000,00	235 540,00 kwota dofinansowania 44 460,00 wkład własny	0,00	140 000,00	140 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
łącznie		5.222.734,53	3.828.875,35 (kwota dofinansowania) 1.393.859,18 (wkład własny jst)	0,00	2.589.997,25	2.346.356,88	233.460,13	17.640,09	17.640,09	17.640,09

OPPT Lipno	19.638.766,64	13.865.277,93 (kwota dofinansowania) 5.773.488,71 (wkład własny jst)	0,00	7.836.807,67	10.623.101,51	1.125.937,19	17.640,09	17.640,09	17.640,09
------------	---------------	--	------	--------------	---------------	--------------	-----------	-----------	-----------

12. Opis procesu zaangażowania partnerów zewnętrznych

Strategia tworzona była z udziałem partnerów społecznych, samorządowych, gospodarczych i instytucji publicznych wszystkich rodzajów. Etap prac związany z określeniem założeń rozwoju OPPT Lipno w kolejnych latach oraz sposobu realizacji tych założeń prowadzony był w sposób niesformalizowany. Zaangażowane w jego przebieg zostały wszystkie samorządy wchodzące w skład OPPT Lipno. W ich strukturach zostały wyznaczone osoby/zespoły odpowiedzialne za współtworzenie założeń strategii, te zaś zostały zobligowane do włączenia w proces przygotowania dokumentu działających na swoim terenie partnerów społeczno – gospodarczych, podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, działających na rzecz ochrony środowiska oraz odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób ze specjalnymi potrzebami, równości płci i niedyskryminacji. Dla zapewnienia jak najszerszego zasięgu, każde jst, mając największe doświadczenie i znające lokalne środowiska, dobrało metody porozumiewania się i współpracy z w/w podmiotami ze swego obszaru w sposób najbardziej adekwatny, np. spotkania terenowe z przedstawicielami poszczególnych stowarzyszeń, jednostek organizacyjnych, podmiotów gospodarczych, spotkania środowiskowe – kierowane do różnych grup odbiorców itd.

Uzyskane/ zebrane w ten sposób informacje, uwagi i opinie odnośnie zidentyfikowanych oczekiwań partnerów społecznych były następnie przedkładane i omawiane na spotkaniach przedstawicieli wszystkich jst OPPT Lipno, bądź konsultowane za pomocą dostępnych kanałów informacyjnych, często w formie konsultacji elektronicznych. Szczególny nacisk w pracach nad przygotowaniem dokumentu został położony na identyfikację oraz zapobieganie możliwym naruszeniom praw osób ze specjalnymi potrzebami, równości płci i niedyskryminacji.

Przyjęty model pozwolił uzyskać bardzo dużą i zróżnicowaną wiedzę na temat oczekiwań partnerów społeczno- gospodarczych, a przyjęty model angażowania partnerów zewnętrznych dał możliwość objęcia swoim zasięgiem całego obszaru OPPT Lipno.

Przygotowany dokument, po zatwierdzeniu przez partnerstwo OPPT Lipno, zostanie skierowany do konsultacji społecznych, które zostaną przeprowadzone z uwzględnieniem Wytycznych dotyczących organizacji procesu konsultacji społecznych, zorganizowanych w sposób umożliwiający dotarcie do jak najszerszego grona osób zainteresowanych.

Przyjmuje się przewidywany przebieg konsultacji:

1. Przyjęcie dokumentu i skierowanie go do konsultacji
2. Upowszechnienie informacji o rozpoczęciu konsultacji oraz zamieszczenie przyjętego dokumentu oraz formularza uwag i wniosków ze wskazaniem drogi ich wnoszenia.
3. opracowanie sprawozdania z przebiegu konsultacji, w tym w szczególności wykaz zgłoszonych uwag i wniosków oraz sposób ich uwzględnienia w projekcie dokumentu.
4. Zakończenie procesu konsultacji i przyjęcie dokumentu.

Sposób współpracy przyjęty podczas prac nad przygotowaniem dokumentu będzie kontynuowany podczas prac nad jej realizacją Strategii. Przedstawiciele partnerstwa OPPT Lipno powołali zespół, którego zadaniem będzie m.in. zaangażowanie partnerów społeczno – gospodarczych w proces realizacji strategii i jej aktualizacji. Zakłada się, że współpraca ta będzie odbywała się na kilku płaszczyznach, w tym doradczej, poprzez pozyskiwanie opinii i wniosków partnerów, informacyjnej poprzez pozyskiwanie wiedzy o stanie rozwoju, wynikach i opiniach społecznych na temat realizowanych zamierzeń itd. Ponadto płaszczyzna informacyjna

będzie miała za zadanie udzielanie społeczności zamieszkującej dany obszar informacji zwrotnej o postępach w realizacji dokumentu. Powołany Zespół będzie miał za zadanie zapewnienie bieżącej łączności z różnymi środowiskami i przepływ informacji do/od społeczeństwa, poprzez wykorzystanie najbardziej adekwatnych dla danego obszaru/grup odbiorców kanałów informacyjnych.

13. Sprawozdanie z konsultacji społecznych

Zagadnienie do uzupełnienia przez Partnerstwo

14. System monitorowania strategii terytorialnej

Niezbędnym elementem oceny, czy realizacja ustaleń strategii postępuje prawidłowo, jest monitorowanie tego procesu. Ustala się następujące założenia realizacji tego procesu:

1. Podmiotem odpowiedzialnym za prowadzenie procesu monitorowania są władze partnerstwa²⁷, które realizują zadanie poprzez powołanie zespołu zadaniowego dedykowanego do prowadzenia monitorowania w całym okresie realizacji ustaleń strategii. Jeśli nie zostanie to ustalone inaczej, zadanie monitorowania będzie realizowane przez Zespół Zadaniowy ds. Realizacji Strategii, o którym mowa w rozdziale „Plan wdrożeniowy dla realizacji strategii”.
2. Monitorowaniu podlega realizacja każdego z projektów strategii (o których mowa w rozdziale „Lista projektów podstawowych (wraz z informacją na temat sposobu ich wyboru oraz powiązania z innymi projektami)”) oraz stan wskaźników realizacji strategii (o których mowa w rozdziale „Oczekiwane wskaźniki produktu i rezultatu realizacji strategii”).
3. Monitorowanie jest procesem ciągłym, ale wymiernym rezultatem tego procesu będzie sporządzenie raz w roku publikacji pn. „Raport z realizacji ustaleń strategii terytorialnej dla Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Lipna” (zwany dalej Raportem). Raport za dany rok powinien być sporządzony nie później niż do końca miesiąca marca roku następującego po roku, za który jest sporządzany i zostać przyjęty przez władze partnerstwa nie później niż do końca miesiąca maja roku następującego po roku, za który jest sporządzany. W okresie jednego tygodnia po przyjęciu, Raport zostaje przekazany do Instytucji Zarządzającej programem regionalnym Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 oraz zostaje opublikowany na stronach www: partnerstwa (jeśli prowadzi stronę) oraz wszystkich jst będących sygnatariuszami partnerstwa.
4. Do udziału w procesie monitorowania zobowiązani są wszyscy beneficjenci projektów, których obowiązkiem jest przekazanie zespołowi zadaniowemu dedykowanemu do prowadzenia monitorowania, corocznie do końca lutego, danych i informacji niezbędnych do przygotowania Raportu za rok poprzedni.
5. Raport sporządzany jest do końca realizacji ustaleń strategii. Jeśli planowane zadania zostaną zrealizowane przed zakończeniem perspektywy finansowej 2021-2027 – nie zachodzi potrzeba sporządzania raportu dla okresu po zakończeniu realizacji strategii. Jeżeli dany projekt zostanie zrealizowany przed zakończeniem obowiązywania strategii, jest wskazywany w Raporcie z odpowiednią adnotacją.
6. W przypadku zmiany ustaleń strategii dotyczącej listy projektów, do końca okresu monitorowania należy w Raporcie uwzględniać zarówno projekty dodane, jak i projekty, które

²⁷ Organy statutowe zarządzające partnerstwem

zostały z niej usunięte – wraz z zamieszczeniem stosownej informacji o usunięciu projektu i podaniem roku usunięcia projektu i od którego roku realizowany jest projekt włączony do strategii.

7. Raport składa się z następujących, obligatoryjnie wymaganych, części:
 - a) Charakterystyki działań oraz efektów realizacji projektów strategii, realizowanej poprzez wypełnienie „Karty monitorowania stanu realizacji projektu strategii”, której wzór został zamieszczony poniżej.
 - b) Analizy stanu wskaźników realizacji strategii, realizowanej poprzez wypełnienie „Karty monitorowania stanu realizacji wskaźników strategii”, której wzór został zamieszczony poniżej.
 - c) Podsumowania zawierającego najważniejsze wnioski z dokonanej analizy. W szczególności należy zwrócić uwagę na: zidentyfikowane ryzyka realizacji wraz z propozycją ich zminimalizowania, zidentyfikowane możliwości usprawniania realizacji ustaleń strategii, zidentyfikowane projekty, które rekomenduje się do usunięcia ze strategii podczas jej formalnej aktualizacji.

Wzór „Karty monitorowania stanu realizacji projektu strategii”

Rok, za który podawana jest informacja	
Numer projektu	
Nazwa projektu	
Beneficjent	
Imię, nazwisko i dane kontaktowe osoby przedstawiającej dane źródłowe do Raportu	
Syntetyczny opis działań prowadzonych na rzecz realizacji projektu w roku, za który sporządza się Raport ²⁸	
Etap realizacji projektu na koniec roku, za który sporządza się Raport ²⁹	
Czy dostrzega się ryzyka dla kontynuacji realizacji projektu? Jeśli tak – należy je scharakteryzować	
Czy dostrzega się możliwości	

²⁸ Jeżeli w danym roku raportowym w przypadku opisywanego projektu nie były prowadzone żadne działania, w tym polu należy o tym poinformować

²⁹ Patrz wyjaśnienia poniżej tabeli.

usprawnienia procesu realizacji projektu? Jeśli tak – należy je scharakteryzować							
Ewentualne informacje dodatkowe istotne dla procesu realizacji strategii w zakresie danego projektu ³⁰							
Stan realizacji wskaźników projektu							
Nazwa i miara wskaźnika	Wartość docelowa zadeklarowana w strategii	Stan wskaźnika na koniec roku:					
		2023	2024	2025	2026	2027	2028
Wskaźnik 1							
Wskaźnik 2							
...							

Wyjaśnienia: Oceny etapu realizacji projektu na koniec roku, za który sporządza się Raport, należy dokonać wg następujących kryteriów zaawansowania prac:

- 1) etap „zero” – prace nie zostały rozpoczęte,
- 2) etap I – prace w fazie przygotowawczej - etap obejmuje opracowanie koncepcji projektu i harmonogramu prac, powołanie partnerów społecznych,
- 3) etap II – prace realizacyjne w fazie początkowej,
- 4) etap III – prace realizacyjne w fazie zaawansowanej,

Wskazuje się następujące możliwości oceny zaawansowania:

- w przypadku projektów o charakterze wieloletnim, za *prace realizacyjne w fazie początkowej* (etap II) należy uznać prace realizowane do osiągnięcia 30% założonego czasu realizacji projektu; po przekroczeniu tej wartości stan zaawansowania ocenia się jako *prace realizacyjne w fazie zaawansowanej* (etap III); alternatywnie dopuszcza się pomiar na podstawie zaangażowania środków, to znaczy za *prace realizacyjne w fazie początkowej* (etap II) należy uznać prace realizowane do osiągnięcia 30% założonego wydatkowania środków; po przekroczeniu tej wartości stan zaawansowania ocenia się jako *prace realizacyjne w fazie zaawansowanej* (etap III); raz przyjętą metodę pomiaru należy stosować do zakończenia projektu,
- w przypadku projektów, których postęp mierzony jest poprzez sukcesywne narastanie wartości wskaźnika, zmierzające do osiągnięcia założonej wartości docelowej, za *prace realizacyjne w fazie początkowej* (etap II) należy uznać prace realizowane do osiągnięcia 30% założonej w projekcie wartości wskaźnika docelowego; po przekroczeniu tej wartości stan zaawansowania ocenia się jako *prace realizacyjne w fazie zaawansowanej* (etap III),
- w przypadku projektów, które składają się z określonej liczby zaplanowanych do realizacji działań, za *prace realizacyjne w fazie początkowej* (etap II) należy uznać prace realizowane do osiągnięcia 30% łącznej liczby określonych do wykonania działań; po przekroczeniu tej wartości stan zaawansowania ocenia się jako *prace realizacyjne w fazie zaawansowanej* (etap III),
- w przypadku projektów o charakterze inwestycyjnym, za *prace realizacyjne w fazie początkowej* (etap II) należy uznać prace projektowe oraz uzyskanie niezbędnych pozwoleń i uzgodnień, natomiast za *prace realizacyjne w fazie zaawansowanej* (etap III) uznaje się fizyczne wykonawstwo prac,
- w przypadku projektów, których ocena stopnia zaawansowania nie mieści się w podanych powyżej kryteriach, następuje ocena indywidualna.

³⁰ W tym polu należy podać informację, jeśli projekt został usunięty lub wprowadzony do strategii w wyniku zmiany strategii.

5) etap IV – prace zostały zakończone, projekt został zrealizowany.

6) etap „rezygnacja z projektu” – dotyczy projektów, od których realizacji odstąpiono w danym roku, projekt nie będzie reaktywowany, przy aktualizacji dokumentu strategii, projekt zostanie usunięty z listy projektów.

Wzór „Karty monitorowania stanu realizacji wskaźników strategii”

Stan realizacji wskaźników strategii								
Nazwa i miara wskaźnika	Wartość docelowa zadeklarowana w strategii	Stan wskaźnika na koniec roku:						
		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Wskaźniki dla projektów z zakresu CP1								
Wskaźnik 1								
Wskaźnik 2								
...								
Wskaźniki dla projektów z zakresu CP2								
Wskaźnik 1								
Wskaźnik 2								
...								
Dodatkowe informacje/wyjaśnienia dotyczące stanu realizacji wskaźników – jeśli zachodzi taka potrzeba ³¹								
Wskaźnik x								
Wskaźnik y								
Wskaźnik z								
...								

³¹ Ta część tabeli jest wypełniana, jeśli w zakresie realizacji poszczególnych wskaźników miały miejsce szczególne uwarunkowania, wpływające na nietypowy przebieg realizacji projektów, a więc narastania wartości wskaźników (np. nastąpiła zmiana strategii polegająca na usunięciu lub dodaniu projektów, co wpływa na wartość docelową danego wskaźnika), lub są to informacje istotne dla zrozumienia procesu realizacji strategii; w tym miejscu należy także podać informacje, jeśli wszystkie projekty składające się na dany wskaźnik zostały zrealizowane i wskaźnik nie będzie już w przyszłości podlegał zmianom; w tym miejscu należy także podać informacje, jeśli projekty składające się na dany wskaźnik nie zostały zrealizowane w całości, a więc wskaźnik docelowy dla strategii także nie zostanie zrealizowany w pierwotnie planowanej skali.